

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Samling af Meddelelser

OM

Personer og Familier af Navnet Hvas.

Første Del.

Erik Christian Grave Hvas

og hans

Descendenter.

af

F. Hvasf.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

1861.

Navnet Svås bæres og har været baaret af flere Familier her i Landet, hvis indbyrdes Forbindelse eller Selvstændighed hidtil ikke har været tilstrækkeligt oplyst. Udentviol har Navnet ogsaa været ført af Personer, der uden nogen Hjemmel have optaget det og igjen overleveret det til deres Efterkommere. Saavel af Interesse for Navnet i Almindelighed, som for at bringe Klarhed tilveie om i hvor mange Slægter Bærerne af Navnet dele sig, og da tillige ogsaa for at vinde et noie Kjendskab til min egen Slægt, har jeg i et Par Aar gjort mig Umage for at samle Alt, hvad der kunde tjene til Oplysning om de forskjellige Personer af Navnet og deres indbyrdes Slægtskab. Jeg er langt fra færdig, men haaber, at det dog engang skal lykkes mig at faae samlet, hvad der med de Midler, der staae til min Raadighed, kan samles. Det er da min Hensigt at meddele Resultatet igjennem et trykt Manuskript.

Foreløbig har jeg imidlertid troet at burde meddele et til Nutiden gaaende Afsnit af hvad jeg har paa rede Haand om den Slægt, hvortil jeg selv hører. Vel er det just ikke at begynde forfra, og heller ikke er dette Afsnit, som jeg har dristet mig til at kalde første Del af den hele Samling, noget afsluttet Hele, idet der mangler to Ascendenter af Eric Svås med de fra dem nedstigende Linier. Men paa Grund af den liden

IV

Tid, jeg har havt tilovers til dette Arbeide, har jeg betragtet det som en Lettelse at have Noget fra Haanden, især dette Afsnit, som jeg af let forklar- lige Grunde har behandlet med temmelig Udførlighed; jeg har desuden troet, at det vilde have Interesse for de Nulevende af Familien uden lang Tøven at komme i Besiddelse af dette Manuskript, der oplyser ad- skillige Begivenheder og Tidsbestemmelser, som have oieblikkelig Værd, og i det Hele gjenkalder Erindringer om en Tid, hvis Minder for en stor Del endnu leve igjennem mundtlig Overleverelse. Disse Hensyn have bestemt mig til allerede nu at lade dette Brudstykke trykke.

Idet jeg udsender det, maa jeg imidlertid henvende den Bemærk- ning til alle dem, der udenfor Familien maatte komme til at læse det, at det meget langtfra har været min Mening, at de Personer, jeg har omhandlet, skulde have indtaget en saadan Stilling i Sam- fundet eller udmærket sig paa en saadan Maade, at jeg deri kunde finde nogen Berettigelse til at udgive deres Biografier. Hvis Noget vilde lægge en saadan Opfattelse til Grund for mit Arbeide, vilde det være at betragte det paa en meget urigtig Maade. Det er blevet til alene med det Formaal for Øie, at tjene til Underretning for Familien selv, og det er, hvorvel det ligger i Sagens Natur, at det ogsaa vil komme i fremmede Hænder, dog ingenlunde bestemt for Offentligheden. Dette er saa langt fra Tilfældet, at det endog, hvilket jeg antager ikke vil forundre Noget, er skrevet, som om det kun var henvendt til Fami- lien selv.

For ikke at besvære Læsningen af selve Teksten, vil der findes tilføiet som „Bilag“ nogle Breve, Stamtavler og andre Oplysninger, som kunne være af Interesse for den, der maatte ville gjøre sig mere fortrolig med de Forhold, hvorunder de Paagjældende have levet. Eige- ledes er overalt tilføiet, af hvilken kilde de forskjellige Meddelelser ere øste. En saadan Tilføielse har jeg anseet for meget vigtig. Derved er der aabnet Mulighed for at Andre, hvis de ønske det, kunne forfølge et vist bestemt Punkt nærmere, ligesom ogsaa paa denne Maade Feil-

tagelser kunne berigtiges, hvis de imod Forventning skulde være indløbne.

At de fleste af de Bilage, der have Authenticitet, ere trykte ordret, eller for at sige det endnu tydeligere, bogstavret, vil let falde i Øinene. Dog turde det bemærkes, at det lange s i Ord med latinſt Skrift ikke har kunnet gjengives af Mangel paa de dertil fornødne Typer.

Det, navnlig i Noterne, hyppigt forekommende J. R. betegner Indſte Register, der indtil 1748 inklusive findes i Geheimarkivet og efter den Tid i Justitsministeriets Arkiv eller rettere det gamle Rancelliarkiv. Et Aftſtykke, til hvilket J. R. er opgivet som Kilde, vil altid, naar ellers intet Særligt er bemærket, findes i Bindet for det Aar, fra hvilket Aftſtykket er dateret, og opledes da ved Hjælp af det tilſøiede Folium og Nummer. De Henviſninger, der findes til Rancelliets eller Justitsministeriets Journaler, Regiſtranter eller Kopibøger ere forſtaaelige for Enhver, der er vant til at færdes med diſſe Gjenſtande, og behøve ikke nærmere Forklaring. Den oftere citerede Diſtinktionsprotokol, der findes i Konſistoriums Arkiv, er en Protokol over dem, der have taget theologiff Examen. Det ældſte Bind omfatter Tidsrummet 1707—1754. Univerſitetsmatriflen, hvortil der ligeledes oftere er henviift, er en Fortegnelse over dem, der ere blevne immatrikulerede ſom Studenter ved Univerſitetet; den indeholder ogſaa Baccalaurei og Doctores m. v. Det ældſte Bind fattes deſtoværrer. Bindet Nr. 2 omfatter Tidsrummet 1611—1667, Nr. 3 1667—1740, Nr. 4 1740—1829. Til en mere udførlig Beſkrivelse af diſſe Kilder er her ikke Leilighed.

Og leverer jeg da hermed mit lille Arbeide i mine Slægtinges Hænder. Det vilde være mig inderlig kjært, om Noget af den Slægt, der ſkal afløſe den nulevende, maatte finde ſig opfordret til at nedtegne Familiens Begivenheder for at levere dem ſom en Fortættelse af det nærværende Arbeide til Efterkommerne. Jo mere de Baand og Minder holdes i Ære, der knytte den ene Slægtsfølge til den anden, deſto mere ville ubentvøiel ogſaa Familiens enkelte Medlemmer finde en Tilfreds-

VI

stillelse ved at tilhøre Slægten, og en desto større Opfordring ville de uidentivol ogfaa finde til at bevare dens Ære og forsøge dens Anseelse og igjennem den deres egen. Vi, der nu udgjøre dens Medlemmer, vilde have været meget taknemlige, om vore Forfædre havde efterladt os en Optegnelse om deres Familieforbindelser og Nedstammelse. Lad dette være en Opfordring for vore Efterfølgere til ikke at glemme, hvad der paahviler dem.

Kjøbenhavn i Mai 1861.

F. Hvasf.

Indhold.

	Pag.	Bilag.	Nr.
Erik Christian Grave Hvas.	1—5	A.	1—3
Anna Mariche Høe.			
William Schmidt.			
I. Christen Høe Hvas.	6—17	B.	4—11
Christiane Jacobine Simon.			
Christian Hvas.			
II. Anna Elisabeth Hvas.	18—19	C.	12—14
Andreas Munchardt Hopp.			
III. Karen Hvas.	19—21		
Peder Borup og			
Lars Jacob Ploug.			
IV. Anders Hvas.	22—26	D.	15—17
Gjertrud Hedevig Hopp og			
Sophie Cathrine Thydel.			
Anders Hvas's Descendents.	26—30		
V. Hedevig Sabine Hvas.	30—32		
Hans Adolf Brorson.			
VI. Frans Hvas.	32—46		
Ellen Cecilie Færch.		E.	18 - 30
Thge Thngesen.			

	Page.	Appendix.	No.
F. Hvasf's Descendants:			
1. Erik Christian Andreas Hvasf. Johanne Margrethe Keergaard.	46—49		
2. Maren Laurence Hvasf. Ludvig Christian Rosenbed.	49—50		
3. Anders Nicolai Hvasf. Kirstine Dorothea Schmidt.	51—56	F.	31—33
Anders Nicolai Hvasf's Descendants.	56—60	G.	34—36
4. Marcus Pauli Hvasf. Eline Margrethe Wandel.	60—67	H.	37—38
VII. Thomas Hvasf.			
Ida Amalie Barfod.	67—69		
Ane Mette Lassen.			
Marie Kirstine Møller.			
De nulevende mandlige Descendenter af Erik Christian Grave Hvas, samt Familiens Navn og dens Mærke.	70—72		

Erik Christian Grave Hvas,
hans Hustru
Anna Mariche Hee
og dennes anden Mand,
Villum el. Vilhelm Schmidt.

Erik Christian Grave Hvas er født d. 29 Septb. 1701¹ i Serup (Hids Herred, Aarhus Stift) af Forældrene Anders Hvas, Sognepræst til Serup og Lemming, Provst i Hids Herred, og Anna Elisabeth Rhodius. Han nød privat Undervisning i Hjemmet indtil han, henved 18 Aar gammel, blev privat dimitteret af sin Morbroder, Mag. Jørgen Rhodius, Rektor ved Aarhus Latinskole. Han deponerede d. 27 Juli 1719² og tog efter tvende Aars Ophold ved Universitetet, som han ikke synes at have betragtet som heldbringende for sin Udvikling³, Attestats d. 12 Okt. 1722 med Haud.

¹ Kallste Mstr. saml. p. det Kgl. Bibl. No. 495 f. 264 b., og en Extr. af Distinktionsprotokollen, der findes ved hans Kaldsbrev til Søndberg og Obby. Navnene Erik Christian Grave har han efter Biskop Erik Grave i Aarhus og dennes Søn Christian, Sognepræst til Hinge og Vinbergslev. Det Nærmere herom skal ved anden Leilighed blive meddelt. Det fulde Navn findes i Distinktionsprotokollen; derimod skrev han sig selv kun „Eric Christian Hvas“. Han er i daglig Tale bleven kaldet Erik; thi hans Sønner Anders, Frank og Thomas søiede ved flere Leiligheder et „Erichsen“ til deres Fornavn.

² Universitetsmatriklen.

³ *Fr. A. I.* „detenuitque per biennii spatium inter vana Musarum sacra. Præstitis autem præstandis - - ultimum vale dixit huic Almæ matri“.

contemn.; til Dimiss. erholdt han Haud. illaud.⁴ Efter at han havde „opholdt sig hos Got folk for at tjene sit Brød, og sidst paa et Sted i 6 Aar“⁵, blev han d. 4 Juli 1729 kaldet til Sognepræst for Sønderberg og Odby Menigheder paa Thyholm (Aalborg Stift), og derefter d. 10 Juli 1730⁶ gift med Anna Mariche Hee, Datter af hans Formand Christen Hee og Karen Knudsatter Skytte. Med hende havde han 7 Børn, Christen Hee, Anna Elisabeth, Karen, Anders, Hedevig Sabine, Franz og Thomas. Han modtog hæderlige Vidneæbyrd om sin Embedsførelse af Biskopperne Thestrup, Mumme og Brorson ved deres Visitationer, men synes, endnu kun i en Alder af henved 40 Aar, at have lidt af et nedbrudt Helbred⁷. Han døde kun henved 42 Aar gammel, og blev begravet d. 19 Juli 1743⁸.

Anna Mariche Hee, hans Enke, forblev ifølge Bevilling hensejdbende i uskiftet Bo⁹, uden Tvivl i et Enkesæde i Sønderberg¹⁰. Hendes Vilkaar vare vistnok smaa, skjøndt det sees, at hun var i Besiddelse af lidt Formue¹¹, og det har sandsynligvis kostet hende

4 Jfr. Distinktionsprotokollen i Konfist. Ark. og den i Note 1 omtalte Etr.

5 Hans egne Ord i Ansøgningen om Embedet, der findes som Bilag til Kaldsbrevet i J. R. f. 662 No. 124. Jfr. A 1.

6 A 2 „ipso nuptiarum die“.

7 Jfr. A 2 „sanitatem ipsi Ægrotanti - - animitus voveo“.

8 Sønderberg Kirkebog. Erik Hvas opførte 1733 Stuehuset i Sønderberg Præstegaard; det stod dog kun til 1768, da det blev nedbrudt. Afslutning af dette Stuehus med Grundbricks af samme findes endnu i Præstegaarden.

9 Bev. af 23 Aug. 1743, J. R. f. 132 No. 229. Stiftet sluttebes d. 16 Novb. 1757 (sees af et Brev dat. 3 April 1758 fra Thomas Christensen Hee, Præst i Borup, til hans Søstersøn Franz Hvas) altsaa rimeligvis paa- begyndt umiddelbart før Ægteskabet med Pastor Schmidt, 1754.

10 I Snedsted Kirkebog, Degnens Kopi, nævnes 1754 som Fadder hos en Kæster under Nland „Mad. Hvas i Sønderberg og hendes Datter Sabine“. Wielsen til Pastor Schmidt fandt Sted i Sønderberg Kirke.

11 I Brevet Not. 9 er den Broderlob, der tilfaldt Franz Hvas i Fædrener- arv, opgivet til 107 Rd. 2 Mk. 11¹/₂ Sk. Fire Broderlobber, tre Søster- lobber, Enkens Broderlob og hendes Halvdæl af Boet vil tilsammen udgjøre omtrent 1400 Rd., der altsaa er den Formue, som, efter at hun havde siddet

ikke liden Nøie at opdrage sine 7 Børn. Da hendes ældste Søn alt var i en Alder af 23 Aar og hendes yngste Søn omtrent 13 Aar, indgif hun, efter elleve Aars Enkestand d. 5 Novb. 1754 nyt Hgteftab med Villum Schmidt, Sognepræst til Snedsted (Hæsling Herred, Aalborg Stift). Han var dengang i en Alder af 55—56 Aar, hun vistnok noget yngre.¹² Af dette Hgteftab var ingen Børn. Schmidt levede i smaa Aaar og var svagelig, saa at dette Giftermaal, efterat hendes Børn næsten vare voksne og hun selv og Schmidt i en saa fremrykket Alder, ikke godt lader sig forklare, med mindre Man vil lægge Vægten paa, at han trængte til Pleie og hun i sin Ensomhed til en kjærlig Omgang.

Wilhelm eller Villum Schmidt, (saaledes skrev han selv sit Navn) Stedfader til de nye Søskende fra Sønderberg Præstegaard, er født i Roesholm Præstegaard (hjemmedøbt d. 8 Marts 1699, i Kirken d. 15 Mai s. A.)¹³ af Forældrene Mag. Wilhelm Schmidt, Præst til Haring og Stagstrup (Hæsling Herred), død 1708, og Else Johansdatter Wsch, begravet d. 3 Marts 1741, 71 Aar gl.¹⁴ Det antages, at han i længere Tid har været Kapellan hos Mag. Holger Sørensen Schandorph i Snedsted, der døde 1736 og hvis

11 Aar Enke og opdraget 7 Børn, kom til Deling paa Skiftet; det er da rimeligt at Boet ved Hvas's Død var mere velhavende.

¹² Lengnick i sin Stamtable over Familien Hee siger, at hun er født 1695, hvilket Aarstal formentlig er taget efter Giesfings Jubelærere, 3 D. P. 272 Tab. III. Hun skulde altsaa have været i en Alder af 35 Aar, da hun 1730 giftede sig med Hvas, og hendes yngste Barn skulde have været født, da hun var i en Alder af 46 Aar. Hun skulde som Følge heraf, da hun blev gift med Pastor Schmidt, have været 59 Aar, altsaa 4 a 5 Aar ældre end han. Muligheden heraf tør vel ikke benægtes; men det Hele synes mindre sandsynligt. Lengnick kalder hende ogsaa Anna Marie, medens hendes Navn i Birkeligheden var Anna Mariche. Jfr. isøvrigt i det Hele om Familien Hee. A 3.

¹³ Haring Kirkebog.

¹⁴ Meddeb, formentlig efter Haring Kirkebog, af Pastor N. Hansen til Snedsted og Nørhø, hvis Velvillie jeg ogsaa skylder Meddelelserne af Snedsted Kirkebog og flere andre Oplysninger.

Eftermand han blev¹⁵. Han var første Gang gift med Hedevig eller Helvig Ulføe, der var en Datter af Krigsraad Ulføe og havde været gift to Gange iforveien.¹⁶ Hun døde 55 Aar gl., 1754, begravet 23 Marts f. A. paa Sneksted Kirkegaard.¹⁷ Om der var Børn af dette Ægteskab vides ikke. Samme Aar hans første Kone var død, blev han, d. 5 Novb. 1754, i Søndberg Kirke viet til Anna Mariche Hee, Hvas's Enke.

Det er ovenfor nævnt, at hans Helbred var svageligt. Han havde havt det Uheld paa en Reise til sin Svigerfader, Krigsraad Ulføe, at faae sine Been slaaede over af sine Heste. Siden kom han sig vel saavidt, at han kunde forrette sin Embedsgjerning; men han var dog ikke helbredet og maatte i 1759 antage sin Stedsøn, Anders Hvasj, som Kapellan. Efter den Tid forværedes hans Tilstand. Han kom ikke mere i Kirken og kunde ikke længere besfatte sig med sit Embede. Han afstod derfor Kaldet, hvis Indtægter vare smaa og udgjorde omtrent 200 Rdl. om Aaret, til sin Stedsøn, Anders Hvasj, mod at denne gav ham frit Ophold i Præstegaarden og aarlig 100 Rdl., eller Halvdelen af Kaldets Indtægter.¹⁸ Det var altsaa just ikke under heldige ydre Vilkaar, at han tilbragte sin Alderdoms Dage. Men han synes at have funden Erstatning i Familielivet. Han omtaler smukt sin anden Hustru

¹⁵ „Wilhelm Vilhelmsen Smith, Kaldsbrev til Sneksted, naar den nuværende Sognepræst, Holger Sørensen Schandorff, dør eller Kaldet paa anden Maade ledigt vorder“ 3 Decb. 1734. J. R. f. 403 No. 220.

¹⁶ Nørhøa Kirkebog: 17 Juni 1746 Feb. i Nørhøa Kirke: „Mad. H. S. Ulføe, fr. Schmitzes i Sneksted“. Hendes to første Mænd vare: Peder Hammer, Sognepræst til Øster og Vester Haastrup † 1716, og Søren Hortulan, P. Hammers Efterfølger. Kaldte Manuscriptsaml. Nr. 495 f. 150. Dog paatrænger sig den Bemærkning, at hun altsaa kun var 17 Aar, da hendes første Mand døde.

¹⁷ Sneksted Kirkebog, Deguens Exemplar, der først begynder 1749; den af Anders Hvasj førte Kirkebog begynder 1760. Andre ministerielle Optegnelser ved Embedet haves ikke.

¹⁸ 3fr. i det Hele D 15.

og han siger om sine Stedbørn, at de alle i hans Alderdom og Svaghed havde været ham til besynderlig Hjælp ved deres kjærlige Omgang.¹⁹ I hans Hus endte ogsaa hans anden Hustrues Moder, den gamle Karen Knudsatter Skytte, sine Dage. Hun er efter al Rimelighed forbleven i Søndberg Præstegaard hos sin Datter Anna Mariche, da denne blev gift med Hvas. Efter som Bedstemoder at have seet den talrige Børneskole voge op om Datteren og dennes Mand at blive bortkaldt, er hun fulgt med Datteren til dennes nye Hjem i Snedsted, hvor hun døde, 82 Aar gl., og blev begravet paa Snedsted Kirkegaard d. 8 Januar 1756.²⁰ Til Familiefredsen i Snedsted Præstegaard hørte dog naturligvis fremfor Alle den unge Præstefamilie, Anders Hvas's, hans Hustru og deres Børn. Schmidt oplevede at see fire af disse fødes, og døde 70 Aar gl.; han blev den 10 Juli 1769 begravet paa Snedsted Kirkegaard.²¹ Hans Hustru, Anne Mariche, overlevede ham og døde formentlig 1776.²²

19 D 15 c.

20 Snedsted Kirkebog, Degneus Expl.

21 D 17.

22 Hverken Nors eller Snedsted Kirkebøger indeholde nogen Angivelse om hendes Død; men i Anders Hvas's Ansøgning om Nors og Tved, D. 16 a., hedder det, at han „der (i Snedsted) i 14 Aar underholdt sine Forældre, som vare gamle affældige og fattige Præstefolk der paa Stødet“. Da A. Hvas overtog Kalbet 1762 og W. Schmidt døde allerede 1769, maae disse 14 Aar sigte til hans Moder, der altsaa er død 1776. Det er vist at hun var død 1784 (ifølge en Optegnelse i min Besiddelse angaaende Delingen af Prof. Christen Hees efterladte Formue mellem hans afdøde Søster, Anne Mariche Hees's efterladte 7 Børn; dat. Baisenhuset 15 Mai 1784).

I.

Christen Hec Hwass,
hans Hustru
Christiane Jacobine Simon,
og deres Søn
Christian Hwass.

Christen Hec Hwass var den Ældste af Bornene i Sønderberg Præstegaard og fødtes sammesteds d. 24 April 1731¹. Han deponerede fra Randers Skole d. 28 Juli 1747², og tog d. 13 Martz 1755 theologisk Attestats med Haud illaud.³ Han har derefter rimeligvis privatiseret som Lærer eller sydslet med litterære Ting; det fremgaaer i alt Fald af hans egne senere Ytringer, at han allerede meget tidlig har begyndt at arbejde paa den Udgave af Tycho Brahes samlede Værker, som senere i saa høi Grad beskæftigede ham. Det blev ogsaa i disse Aar, uden at Tidspunktet herfor bestemt kan opgives, betroet ham at undervise Brødrene Ancher, om dem alle, eller kun de ældste, skal lades usagt. Disse Brødre, af hvilke Bernt og Peder senere indtog en saa fremragende Stilling, Bernt som Norges rigeste og driftigste Kjøbmand og Jernværkseier, Peder som Statsminister, vare Søner af Justitsraad Christian Ancher, Chef for et Handelshus i Christiania, der Intet sparede paa Sønnernes Opdragelse og Dannelsje. Det tør antages, at idetmindste den ældste, Bernt, i eet Aar nød Veiledning af Hwass, ligesom det er vist, at idetmindste han under Hwass's Opfølg foretog en længere Udenlandsreise, som det siges, gennem

1 A 2.

2 Universitetsmatrissen.

3 Distinktionsprotokollen i Konfistoriets Arkiv.

Sverige, Tyskland, Italien, Frankrig og England, hvilken Reise angives at være endt i 1767⁴. Da Hwass paa denne sin Uden-

⁴ Justitsraad Christian Ancher, Kjøbmand i Christiania, død 1765, havde fire Sønner:

1 Iver, f. 1745, død 1772 ugift. 2 Bernt eller Bernhard, f. 1746, død 1805 i Kjøbenhavn. Han var Norges rigeste og driftigste Kjøbmand og blev 14 Januar 1778 med sine tvende Brødre, Peder og Jesø, optagen i den danske Adelsstand under Navnet Anker. Han blev Kammerherre, Konferentsraad og Stortors af Ddg. 3 Peder, f. 1749, død 1824, til Bogstad, Statsminister, Serafimeridder etc. 4 Jesø, f. 1753, død 1798 i Bath i England, Grosserer i Christiania. Af Stamtablen over den Ankerste Familie i „Lidskrift for den norske Personalhistorie“ af Bernt Moe, 9de Hefte, Christiania 1846, S. 519.

I samme Lidskrifts 7de Hefte, Christiania 1845, S. 369, findes i Bernt Ankers Biografi følgende Linier: „I Forening med sine tre Brødre nød han (Bernt Anker) en omhyggelig Privatundervisning; thi Faberen sparede ingen Omkostninger paa sine Sønners Dannelse og var deres sidste Lærer den kundskabsrige Justitsraad Christian Hee Hvas, under hvis Opfølgning de først studerede eet Aar ved Kjøbenhavns Universitet og siden reiste udenlands i 5 Aar, igjennem Sverige, Tyskland, Italien, Frankrig og England. Under sit Ophold ved Kjøbenhavns Universitet udmærkede Bernt Anker sig i den Grad, at den gamle Professor J. C. Kall skrev om ham: „Adeo ut majus addat decus civitati nostræ, quam ex illa reportet“. Efterretningen om hans Fabers Død traf ham i Neapel 1765. Han vendte 1767 tilbage til Fædrelandet“. Hvis Man vil tage disse Uttringer bogstaveligt, skulde alle fire Brødre have nydt Undervisning af Hwass, alle fire under hans Vejledning have studeret eet Aar ved Kjøbenhavns Universitet og alle fire være reiste udenlands under hans Opfølgning. At dette nu ikke forholder sig saaledes, er vistnok temmelig tydeligt. Jeg skal blot bemærke, at jeg ved at gjenneegaae Universitetsmatriculen for dette Lidskum kun har fundet een af Brødrene, nemlig Bernt, anført som Student (Anno 1764 Die 9 Maj civitate academica donatus est nobilissimus Bernhardus Ancher commendatus a Decano Facult. philosoph. ill. Joh. Kallio, qui testatur Eum etc.) og at den yngste Broder, Jesø, i ethvert Fald i 1764 kun var 11 Aar gammel og saaledes ikke har kunnet studere ved Universitetet. Hvis Bernt Ancher virkelig har studeret eet Aar ved Kjøbenhavns Universitet, kan hans Udenlandsreise først være begyndt 1765 (da Efterretningen om hans Fabers Død skal have truffet ham i Neapel) og da den endte 1767, kan den i ethvert Fald ikke have varet i 5 Aar. Det er mere sandsynligt, at det Aar, Bernt Ancher og hans Brødre skulde have studeret ved Universitetet, sigter til en Bernt Ancher før hans Optagelse som akademisk Borger af Hwass givne

landsrejse havde haft Leilighed til at indsamle megen Erfaring i forskjellig Retning og navnlig havde gjort sig bekendt med fremmede Theatre, blev han efter Katastrofen den 17 Januar 1772 af Hofmarskal Bjelke, der var bleven stillet i Spidsen for Theatervæsenet, benyttet til at lede dette, og han gjorde det saa tilfredsstillende, at han i samme Aar — rimeligvis i Midten af Mai, efter at der var nedsat en Kommission til at reorganisere Theaterforholdene og Entreprenøren Sarti var fratraadt⁵ — blev udnævnt til Inspektør ved det Kongelige Theater med en Gage af 800 Rbd. I denne Egenstabs stulde han, der var en „middeldrende, sindig

privat Undervisning, og den Slutning ligger temmelig nær, at Prof. Kalls Rosenbe Ytring „adeo ut majus addat etc.“ kun er en oratorisk Benbning i det Testimonium, han meddelte en rig Mand's begavede Søn, for at denne kunde blive indskreven som Student uden offentlig Prøve (see ovenfor).

Det sees heraf hvor upaalidelig og modsigende det norske Lidskrifts Fremstilling om dette Punkt er, og hvor libet Man er istand til deraf at udbrage nogen sikker Angivelse om, hvor længe Hwass var Lærer for Brødrene Ancher og hvor længe Udenlandsreisen varede. Den omtales i Worms Litteraturlexikon, Supplem. P. 372, hvor den urigtig henses til Kommerce- eller Kammersekretær Jens Hvas, der ligeledes urigtig nævnes som Theaterinspektør. I Nperups og Krafts Litteraturlexikon af 1820 P. 276, er denne Feil undgaaet. Den omtales endvidere i Maanedsskriftet „Tids“. I sammes Septemberhefte 1792 begynder Professor Lobe en Række Meddelelser om en Reise, han foretog i England, Holland og Frankrig. I Oktoberheftet 1793 siger han: „Med meget af alt dette (om Ebinburg) stal jeg underholde mine Læsere. Muligt kunde jeg indstøde en og anden den Lust at gjøre som nuværende Kammerherre Ancher gjorde. Han var da med Hr. Hvas paa sin udenlands Reise i London og en Dag, da vi mindst ventede det, glædedes vi ved et Besøg af de to Herrer Landsmænd. De gjorde en lille Udsflugt paa nogle 100 Mile igjennem Skotland og Irland.“ Den fragmentariske Maade, hvorpaa Lobe har meddelt sine Reiseskilbringer, gjør det imiblertid umuligt at ubfinde, hvilket Aar det var, at Hwass med B. Ancher var i England og gjorde den omtalte lille Udsflugt; det fortjener blot at bemærkes, at her alene nævnes Bernt Ancher og ingen af de andre Brødre.

⁵ Jfr. i det Hele „Den danske Stueplads“ af Dverfou. Slutningen af 2 og Begyndelsen af 3 Del.

og flersidig dannet Mand" fordele Rollerne, sørge for Prøvernes ordentlige Gang og i det Hele fremme Skuepladsens Væ og Belfærd, samt varetage Hovedkassjererforretningerne⁶. Som artistisk Direktør blev han efter omtrent et Aars Tids Forløb afløst af Kommercesekretær Walthers; derimod vedblev han at forestaae Theatrets økonomiske Anliggender⁷, indtil han efter Bestyrelsesforandringen i Marts 1778 indgav sin Ansøgning om Afsted, hvilken han erholdt med en Pension af 400 Rd.⁸, idet han derhos d. 1 Mai i. A. blev udnævnt til virkelig Justitsraad⁹. „Han havde under vanskelige Forhold været Theatret en nidkjær og virksom Embedsmand, saavidt Man havde tilladt ham at faae Indflydelse paa det Belfærd. Da han var en velhavende Mand, som anvendte alle sine Fritimer paa at studere Astronomien, onskede han Rolighed til at iværksætte den af ham forberedte Udgivelse af Tycho Brahes Værker og vendte saa meget hellere Theatret Ryggen, da han, fordi han ikke som Kassjerer kunde tilfredsstille Enkeltens ublue Forlangender om Laan, endskjøndt han stadigt havde 3000 Rd. af sine Midler udestaaende hos Personalet, i den sidste Tid jevnlig havde været Gjenstand for Bagtalelse og Had.“¹⁰

hvad det Tycho Braheske Værk angaaer, sees det af en Ansøgning, som han den 24 Decbr. 1777 indgav om at erholde de Braheske Haandskrifter tillaans fra det Kongelige Bibliothek, at han haabede endelig at see Værket begyndt i England, ligesom det ogsaa fremgaaer, at han i 1764 skal have staaet i Underhandling herom

6 Overstou, 3 Del, P. 13.

7 Hans Inspektørvirksomhed havde dog endnu det Omfang, at det ved et Tillæg til § 5 i hans Instrux var paalagt ham „især at have Die med Actricernes og Acteurernes Forhold og Levemaade udenfor Theatret“. Overstou, 3 D. P. 39.

8 Overstou, 3 D. P. 345.

9 Bestallingen findes i Rancelliets Arkiv, Sjæll. Ab. Sr. Nr. 273.

10 Overstou, 3 D. P. 126, jfr. P. 83.

med en Forening af engelske Boghandlere. Det skal være kommen saavidt, at der blev begyndt paa Trykningen — hvor, skal lades usagt — men Foretagendet antages at være standjet ved Revolutionen¹¹. Det beklages at dette er Alt, hvad der vides om en Virksomhed, som dog har været en af hans Livs Hovedopgaver, men desto værre ikke skulde bringes til et endeligt Resultat.

Hwaass var gift med Christiane Jacobine Simon, født 12 Mai 1744¹², altsaa 13 Aar yngre end han. Hun skal, efter den Tradition, der har bevaret sig i Familien, have været i Besiddelse af en ikke ubetydelig Formue, hvilken det sandsynligvis skyldes, at hendes Mand kunde trække sig tilbage fra Theatret og leve i en uafhængig privatiserende Stilling. Naar Egteskabet er indgaaet, vides ikke; men det var før 1772; thi i dette Aar¹³ blev deres eneste Barn, Christian, opkaldt efter sin Bedstefader paa fædrene Side, født, rimeligvis i Kjøbenhavn.

Da Hwaass havde trukken sig tilbage fra Theatret, forblev han ikke længe i Kjøbenhavn. Han besluttede at forlade Danmark og tage Bopæl i Paris, og angiver selv som Grunde for denne Beslutning hans Sønns Opdragelse og Fuldførelsen af det Lyko-Braheste Værk¹⁴. Han forlod, saavidt sees, sit Fædreland i Aaret 1780, og hverken han, hans Kone eller Søn gjensaae det siden.

De Gifterretninger, der haves om ham, efter at han havde taget Bopæl i Paris, indeholdes i de fire blandt Bilagene meddelte Breve, af hvilke det første er til Hofmarskal Bülow og de tre andre til hans Broder paa Randrup. Det fremgaaer af disse Breve, at han og Familie i 1787 vendte tilbage til Paris fra en Reise til England og paa Tilbageveien blev Vidne til Revolutionen i Holland og Brabant, der dog „i Ligning med den franske 1789 var

11 B 8.

12 B 9.

13 B 11 og Brevene.

14 B 6.

kun at regne som Marionetter mod en stor Opera"¹⁵. Familien gjennemlevede derefter den franske Revolution i Paris, og det er tydeligt efter det Billede, Swass giver af Revolutionens første Dage, at han følte sig stærkt greben af den almindelige Bevægelse. Han maatte med sin Søn i de tre første Dage og Nætter bære Musketten og nedstrev, udmattet af Tummel og Nattevagt, under Indtrykket af de overvældende Begivenheder, sit Brev til Bülow. Hans Skildring er livlig, næsten enthoustiasitisk og maa læses med hans egne Ord. Dog tør det bemærkes, at han kun omtaler Revolutionens Begyndelse og ikke dvæler ved dens senere Rædsler, hvilket for en Del tør finde sin Forklaring deri, at de to første Breve af 1789 og 1791 ere skrevne før den egentlige Rædselsperiode og at han i Brevet af 1797 allerede er fjernere fra Begivenhederne.

Da hans Søn havde fyldt 18 Aar (1790), lod han ham træde ind i Nationalgarden. Da Sønnen meldte sig i Sektionens Generalforsamling og erklærede, at Intet uden hans Alder hidtil havde hindret ham i at træde ind i Nationalgardens Rækker, hvortil han som Fremmed ikke var forpligtet, blev han modtagen med overordentlig Enthousiasme. Han stod flere Gange Skildvagt udenfor den ulykkelige Ludvig den 16des Fængsel og han var, saavidt vides, endog Deltager i et Komplot, der havde Kongens Befrielse til Formaal, men ikke kom til Udførelse¹⁶. Han viste Kjækhed og Aandsnærverelse ved flere Leiligheder og avancerede til Kapitain. Det synes, at han er udtraadt af Nationalgarden i 1793 eller snarere i 1794, i hvilket Aar Familien, der hidtil havde levet i Byen, begyndte at tilbringe den største Del af Aaret i Auteuil.

Justitsraad Swass levede isøvrigt for sin Søns Opdragelse¹⁷.

¹⁵ Der sigtes formentlig til Kampen mellem det oraniske og patriotiske Parti; maaſtee specielt til Arvestatholderindens, Prindsessen af Oraniens Anholdelse paa en Rejse til Haag og hvad dermed ſtaaer i Forbindelse.

¹⁶ B 10.

¹⁷ Et Brev fra Pastor Westenholz i Seierslev paa Mors til Swass, dateret den 19 Novbr. 1779, hvilket Brev har i Gjenpart, lader skimte at

Han lod ham undervise af de bedste Lærere og Solnnen gjorde gode Fremfærd i Sprogene og Naturvidenskaberne. Han synes at have udarbejdet et Skrift om Elektriciteten, der indeholdt flere nye Opdagelser og skaffede ham Anseelse hos Mænd af Tøget. Han forsonede heller ikke Statsøkonomien og han offrede sine ledige Timer til at oversætte paa Fransk Stykker af de klassiske Digtere, af Eddaen og af de gamle nordiske Sagaer. Han forjogte sig ogsaa selv som Digter og arbejdede paa et stort Epos over Revolutionen, der dog neppe er udkommet. Det Eneste, som det er lykkedes at finde omtalt andetsteds af hvad Solnnen har skrevet, er en voyage sentimental en Suisse, udkommen i Paris 1798. Dog har det ikke været muligt at tilveiebringe selve Bogen¹⁸.

Den Skildring, Justitsraad Hwass giver af sin Søns Opdragelse og litterære Virksomhed, rober umiskjendelig den faderlige Tilfredshed og Stolthed. Men Solnnens Opdragelse var jo ogsaa et af hans vigtigste Formaal, og han havde Grund til at glæde

Hwass har lebet sin Søns Opdragelse efter en mere ideal end til et praktisk Resultat førende Plan. Hwass forstod den grammatiske Dannelse, som W. berimod forsværer, idet han tilføjer, at han „ikke har Midler til at opdrage sin Dreng anderledes end paa sædvanlig Fod“.

¹⁸ I „la France litteraire“ par J. M. Querard, Tome 4, Paris 1830, nævnes „Hvas, voyage sentimental en Suisse, Paris an VI (1798) in 12. 1 fr 50“. I „Nachtrag zum gelehrten Frankreich von 1771—1796, von Dr. Johan Samuel Ersch“ findes: „Hwas, fils, à Auteuil, près de Paris, voyage etc.“ I „Journal general de la litterature de France, seconde année, an VII“, findes: „Haas, fils, voyage etc., vol. in 12 de 140 pages, 1 fr. 50 c. Dentu.“ Under mit Ophold i Paris bestræbte jeg mig forgjæves for at finde Noget af alt det, som Justitsraad Hwass nævner som hidrørende fra hans Søns Haand. Da Solnnens Frembringelser, som det af Brevet af 1797 synes at fremgaae, imidlertid neppe ere trykte under hans Navn, blev Vanskeligheden ved at finde det, der iforveien kunde være stor nok, forbi det hidrørte fra en Tid, da de offentlige Bibliotheker kun have ufuldstændige og fragmentariske Overleveringer, meget forsøgt og det lykkedes ogsaa kun at finde en Angivelse om den nævnte voyage sentimental. Selve Bogen efterspurgte jeg forgjæves i Bibliothèque St. Geneviève, Bibl. Imperiale og paa Quaiernes.

sig over, at hans Møie var bleven lønnet. Han siger i sit Brev af 1797 saa smukt om ham: „Ham har jeg offret Alt; Gy heller har han bedraget mine Forventninger. Hans Hjærte er retskaffent, hans Forstand er ophlyst, han har god Smag og ingen Fordomme.“ Det kan ikke drages i Tvivl, at Sønnen har været mere end almindelig begavet og udviklet. Brevet af 1797 nævner flere Kjendsgjæringer, der, om Man end ellers kan være tilbøielig til at see nogen Overdrivelse i Faderens Vurdering af Sønnens Fortrin, dog fortjene Bægt, blandt andre den, at Sønnen er bleven sat paa Listen over de Fremmede, som efter Freden skulde udnævnes til Medlemmer af l'Institut National¹⁹. Sønnen var dengang omtrent 25 Aar og i den Alder at have bragt det saa vidt, at han kunde blive nævnt eller betegnet, selv om det ikke var officielt, som den, der kunde komme i Betragtning til en saadan Udmærkelse, er dog et Vidneskyrd, der har Betydning.

Justitsraad Hvasss havde bestemt sin Son for den diplomatiske Løbekane. Da Grev Bernstorff i 1796 havde læst nogle Memoirer af Sønnen om Revolutionens Følger, gav han ham Tilsagn om ved forefaldende Vakance at blive Legationssekretær, en Post, som Sønnen maaskee under visse Vilkaar vilde modtage, dog kun i Paris. Det synes at den unge Hvasss har været sig sine Fortrin bevidst, eller idetmindste, at Faderen ikke har fundet dem tilstrækkelig paaastjonnede. Sidstnævnte soier i sit Brev af 1797 til Meddelelsen om Grev Bernstorffs Lofte: „Han (Sønnen) er opdraget i Midelpunktet for alle Videnskaber og Künster. Tilbetle skal han sig aldrig nogen Employ. Han har ikke lært at fryde. Behøver Danne- mark ikke hans Tjeneste, desto lykkeligere, ifald den eyer mange bequemmere.“ Maaskee ere disse Ord motiverede derved, at Grev Bernstorff var død (21 Juni 1797) og at Udsigterne nu stillede

¹⁹ l'Institut national er formentlig det samme, der nu hedder l'Institut de France. Det er delt i fem Afdelinger eller Akabemier.

fig mindre gunstigt for Sonnen; maaffee ere de ogsaa blot henfatte som en Uttring af Selvsølelse. Om Sonnen senere kom til at indtage nogen diplomatisk Stilling i Paris, vides ikke; men det betvivles, at det blev Tilfældet.

Det er allerede nævnt, at Familien i 1794 begyndte at tage Ophold i Auteuil, en Kommune, der nu ligger indenfor den Vold, som omgiver Paris. Hvorlænge Familien saaledes boede der, sees ikke. Men det har rimeligvis ikke været længe før 1802, at den ombyggede Opholdet i Auteuil, hvor Seineslodens Oversvømmelser undertiden forarsagede Fugtighed i Husene, med det sundere Ophold i det høiere og friere beliggende Passy, nu ligeledes indenfor Volden, der omgiver Paris. Her leiede Justitsraad Hvas's i grande rue et smukt Hus (Nr. 34) med Have for sig og Familie alene, og her tilbragte han sine sidste Levedage. Han døde d. 16 Martz 1803, altsaa ikke fuldt 72 Aar gammel.²⁰

Det fremgaaer af de Breve fra ham, der ere bevarede, saavel som af hvad der iøvrigt er meddelt, at han har været en dannet, kundskabørig Mand, af fin Tone, i Besiddelse af Verdenserfaring og megen Uafhængighedsfølelse. Hans Omgangskreds i Paris var udvalgt, og det maa indrømmes, at de Navne, han nævner, hore til de bedste i Frankrig. Brevene vise, at han vedligeholdt sin Forbindelse med sine Brødre i Danmark og bevarede dem i hjertelig Erindring. Blandt sine Venner i Hjemmet nævner han i Særdeleshed Konrektor Thestrup i Aalborg, om hvem han udtaler sig paa den mest hædrende Maade. Det kan endnu tilføies, at han stal have været Samler og Kunstkjender og i høi Grad gjæstfri mod sine Landsmænd, der kom til Paris; men nærmere og mere paa lidelige Efterretninger herom savnes.

Justitsraad Hwaass's Enke og Søn vedbleve at boe sammen i Páasy. Deres Formue satte dem istand til at leve uafhængigt; men Sønnen synes ikke at have opfyldt de store Forventninger, han vakte om sig i sine yngre Aar. Han var, ligesom Faderen, Kunstfjender og Samler, navnlig besad han et smukt Galleri af berømte nederlandske og italienske Mestere, som han — eller maaskee rettere hans Fader — havde erhvervet i den Tid, da Plyndringerne vare saa hyppige og saadanne Gjenstande folgtes for Spotpris²¹. Ogsaa han omtales som gjæstfri mod sine Landmænd; men det vides iøvrigt ikke, at han vedligeholdte nogen Forbindelse med sin Slægt her i Landet. Han døde ugift i Páasy, grande rue Nr. 73, d. 17 August 1824, 52 Aar gammel; hans Moder døde et Par Maaneder efter, d. 6 Novbr., i samme Hus, 81 Aar gammel²².

Der hviler et Slør over Christian Hwaass's Endeligt, (see Prof. Abrahams's Meddelelse B 7) som det ikke er lykkedes at hæve. Mundtligt har Professor Abrahams udtalt til mig, at der ikke kunde være nogen Tvivl om at der var begaaet en Forbrydelse. Hans Udtalelse støtter sig til Udsagn af de sig paa den Tid i Paris opholdende Danske, mellem hvilke hin Mening var udbredt og den bestyrkes ved den Omstændighed, at Chr. Hwaass, netop da hans Dødsfald indtraf, havde tænkt paa at vende tilbage til Danmark.

Da jeg 1855—56 opholdt mig i Paris og flere Gange var i Páasy for om muligt at skaffe nogen Oplysning om de Afdøde, fik jeg at vide, at jeg gjorde rettest i at henvende mig til en Mand

²¹ B 10.

²² Huset Nr. 73 var i 1855, da jeg besøgte Paris, omnummereret til Nr. 87.

ved Navn Herny, Eier af Traktorstedet Hanelagh ved Indgangen til Boulogneffoven, der kjendte alle Familier i Paschy fra de sidste 30—40 Aar. Han mindedes ogsaa strax meget lidligt Swass, med hvem han tidligere havde staaet paa en venstabelig Fod; en politisk Meningsforsjæl havde efter Napoleons Fald stilt dem ad, men han havde dog ofte seet og talt med Swass, naar denne med sin gamle Moder under Armen var kommen her for at spadsere i Uleerne omkring Hanelagh. Herny udtalte sig med megen Tilbageholdenhed om den Mistanke, der var reist om Swass's Endeligt, men henviste mig, forjaavidt jeg onskede at tale med En, der indtil det Sidste havde staaet i nært Forhold til de Afdøde, til en Mad. Martin, der havde tjent dem og endnu levede i Paschy. Om denne Mad. Martin havde jeg alt hørt tale i Hjemmet; det var netop mod hende, at Mistanken havde vendt sig, idet hun var forbleven i Besiddelse af de Afdødes Formue og Eiendele. Jeg opnaaede at faae en Samtale med dette Fruentimmer, der syntes at være i en Alder af henved 60 Aar og alene — som Særling — behøede et hende selv tilhørende toetages, forfaldent, men ikke ganske uanseeligt Hus, Rue Bou-lainvillers Nr. 35. Hun kom ned paa Trappestenen foran Døren — hun tillod nemlig aldrig Noget at komme ind til sig — og talte her med mig en halv Times Tid. Hun var kold og spottende og gjorde et slet Indtryk. Hun gjentog flere Gange, at hun havde viist de Afdøde saa store Tjenester, at de ikke kunde gjengjældes; men hun nægtede at være i Besiddelse af Noget, der havde tilhørt de Afdøde, og paa min indtrængende Anmodning om at meddele mig Træk af deres Liv, svarede hun haanligt, at hun aldrig havde bemærket, at de levede anderledes end Andre i deres Stilling. Jeg forlod dette Fruentimmer med en forstærket Følelse af, at Mistanken ikke med Urette havde vendt sig mod hende.

Jeg gjorde endnu nogle Skridt for at blive bekendt med det Testamente, der hvad enten det nu var ægte eller falskt, maatte antages at ligge til Grund for Mad. Martins Besiddelse af de Afdødes Efterladenskaber. At hun havde beholdt disse maatte af flere med hinanden stemmende Omstændigheder anses for afgjort.

Hendes Foregivende om ikke at være i Besiddelse af Ting, der havde tilhørt de Afdøde, var i ethvert Fald efter Hernys Forklaring usand. Jeg henvendte mig i denne Anledning til Notaren i Páshy, Amis, Rue Franklin 12, i hvis Arkiv Testamenter, oprettede i Páshy, skulle være deponerede eller registrerede. Han indvendte mod en Attest, jeg medbragte fra den danske Konsul, Baron Delong, at den ikke godtgjorde, at jeg var nærmeste arveberettigede Slægtning af de Afdøde, og henviste mig til en høi Embedsmand i Palais de justice, der kunde indrømme min Begjering som en Undtagelse fra de almindelige Regler.

Jeg benyttede ikke denne Henvisning, men opgav at søge en Oplysning, hvis Erhvervelse var forbunden med saa mange Omkost, og som i ethvert Fald, hvis det lykkedes at erholde den, kun kunde tilfredsstille en Nysgjerrighed fra min Side og i det Høieste yde et Bidrag mere til de Afdødes Biografi; thi et civilt Søgemaal mod Mad. Martin, hvorpaa jeg dog ikke i fjerneste Maade tænkte, var, selv om der havde været et Holdpunkt for det, præskriberet.²³

Herny bemærkede, at Mad. Martin, der var Enke, var Søster til den Malvost, der nævnes som Vidne i Dødsattesterne. Han navngav ogsaa de Afdødes Læge, der endnu levede, saavidt jeg mindes Larcher, en Søn af den Urteframmer Larcher, hos hvem de Afdøde boede tilleie. Jeg var tre Gange i hans Hus, men var ikke saa heldig at træffe ham. Endnu maa jeg tilføie, at mine Forespørgseler, om der paa Kirkegaarden i Páshy fandtes noget Monument over de Afdøde, bleve bejvarede benægtende.

²³ Code Nap. L. III Tit. XX Chap. V Art. 2262. Ogsaa det kriminelle Søgemaal var præskriberet. Code d'instr. crim. L. II Tit. VII Chap. V Art. 637.

II.

Anna Elisabeth Hvas
og hendes Mand
Andreas Munchardt Hopp (eller Hop).

Hun var den næstældste af Erik Hvas's Børn, den ældste af hans Døtre, og blev født i Sønderberg Præstegaard d. 27 Juli 1732¹. Hun blev 1756², altsaa i en Alder af 24 Aar, gift med Andreas Munchardt Hopp, dengang kun Hjelpeprædikant et Sted i Venjysjel, men efter nogle Aars Forløb, 1760, kaldet til Sognepræst for Taarnby eller Torneby (Horns Herred) og Vidstrup (Benneberg Herred) i Nærheden af Hjørring³. Familien Hopp blev kort efter nærmere knyttet til Familien Hvas, idet Pastor Hopp's Søster, Gjertrud Hedevig, 1762 blev gift med hans Kones Broder, Pastor Anders Hvas i Snedsted. Efterat Pastor Hopp var flyttet til Taarnby, blev hans Ægteskab med Anna Elisabeth Hvas vel-signet med Børn, 2 Sønner og 1 Datter⁴, af hvilke Thomas Christian, hvis Daab publiceredes i Kirken d. 11 Novbr. 1761, blev Degn i Farstrup og døde under et Besøg hos sin Onkel Thomas Hvas i Bildsted. Han er begravet paa Kirkegaarden sammesteds. Datteren, Mette Marie Munchardt, hvis Daab publiceredes den 11 August 1765, blev gift med Proprietær Ring til Nørre Elkjær, og den yngste Søn, Erik Christian Grave, hvis Daab publiceredes i Kirken d. 26 Febr. 1769, blev enten Landmand, eller

¹ A 2.

² C 12; hvis Aarstallet ellers er rigtigt.

³ Laubers Indbyggelseskrift til Examen i Aalborg Skole 1840, S. 59. Ifølge Distinktionsprotokollen i Konsistoriets Arkiv havde A. M. Hopp theologisk Attestats 1752 med non. cont. og Exam. homil. 3 August 1757 med Laud.

⁴ Navnene og Daabsdagene af Taarnby Kirkebog.

efter en anden, rimeligvis paalideligere Meddelelse, Silke- og Klædefræmmer i Kjøbenhavn. Pastor Hopp, der var født 10 Juli 1727 af Forældrene, Rektor, Konfistorialraad, Magister Thomas Hopp i Aalborg og Hustru Mette Munchert (eller Munchardt)⁵, døde den 26 Juli 1789, 62 Aar gammel⁶, efter 33 Aars Ægteskab, og hans Enke flyttede efter hans Død til et Sted i Annezet Vidstrup, der havde saa megen Jord, som en liden Bondegaard. Her døde hun d. 19 Novbr. 1805, begravet Onsdag d. 27 Novbr., i en Alder af noget over 73 Aar⁷. Hendes Datter og hendes yngste Søn overlevede hende. Da hendes Søster Hedevig Sabines Maud, Pastor Brorson, netop var død samme Aar (22 Juli 1805), kom Hedevig Sabine efter Søsterens Død i Besiddelse af Stedet i Vidstrup og i dette tilbragte Hedevig Sabine saa Resten af sin Levetid, indtil hun hjemkaldtes, 1821. Siden tilhørte Stedet et Par forskjellige Eiere, men existerer nu ikke mere.

III.

Karen Hvas

og hendes tvende Mænd

Peder Borup og Lars Jacob Ploug.

Den tredie ældste af Børnene og den næstældste af Døttrene i Sønderberg Præstegaard, Karen, er født d. 26 Juli 1733¹. Hun synes at have opholdt sig hos Moderen efter dennes Giftermaal

⁵ C 13. Jfr. om Familien Hopps Stamtafle C 14.

⁶ Taubers Indbyggelseskrift.

⁷ C 12 og Taarnby Kirkebog.

¹ A 2.

med Pastor Schmidt i Snedsted². Den 29 Juni 1770 blev hun, i en Alder af 37 Aar, gift med Sr Peder Borup, Enkemand, 44 Aar gammel og Eier af Duff Mølle ved Randers³. Hun blev Stedmoder til 3 Børn af Borups første Ægteskab, Lars, Hans og Ell Marie, der 1770 vare i en Alder af omtrent 14, 11 og 10 Aar⁴. Selv havde hun af sit Ægteskab med Borup kun en eneste Søn, Poul Johan Frederik, hvis Daab blev publiceret i Kirken d. 13 Oktbr. 1771⁵. Han kaldes Studiosus, døde i Randers d. 1 Novbr. 1788, 17 Aar gammel, rimeligvis som Discipel i Randers Latinskole, og blev nedsat i Borup Kirke.

Karen Hvas's Ægteskab med Borup varede ikke længe. Han døde efter 6 Aars Forløb, 1776, i en Alder af 50 Aar, og Karen Hvas giftede sig atter d. 27 Februar 1778 med Sr Lars Jacob Ploug, dengang i en Alder af 38 Aar, medens hun var 45 Aar. Med ham levede hun et meget lykkeligt Ægteskab. Præsten har i Kirkebogen givet Lars Ploug det Vidnesbyrd, at „han var en sjelden god Mand“, og de Grindringer, der igjennem Karen Hvas's Familie ere bevarede til Nutiden, bekræfte dette Vidnesbyrd. De Samlinger, der aarlig fandt Sted imellem Søskendene fra Send-

² Hun nævnes i dette Sogns Kirkebog som Gadde 1761 og 1762.

³ Efter et af Pastor Laurent i Borup meddelt omhyggeligt Uddrag af Borup Kirkebog vedkommende Beboerne af Duff Mølle fra 1732 til Nutiden. Af dette Uddrag er den første Del af det her under Karen Hvas's Meddelelse taget.

⁴ Sr Lars Petersen var Eier af Duff Mølle indtil 1751 og var uden al Tvivl Fader til Peder Borup. P. Borups første Hustrues Navn vides ikke, men hun blev begravet d. 1 Febr. 1768. Han havde med hende 6 Børn, af hvilke de 3 døde som Smaa. (Uddrag af Borup Kirkebog.)

⁵ Borup Kirkebog indeholder: „1771 d. 13 Octbr. confirmeret Daaben over Sr Borups Søn af Duffmølle, kaldet Paul Johan Frederik, baaren af Mad. Simonen i Randers, gelejdet af Sr Sparres Kirkeist i Randers. L. B. Fr. Ditlev Kirketerp, Sr Niels Bay, Sr Jens Spliid, Cantor Niels See.“

berg Præstegaard, fortsattes efter Karen Hvas's Giftermaal med Ploug, som hidtil, og Grindringen fortæller, at det var behageligt at samles i Duff Mølle. Det sees, at flere Medlemmer af den Borupske Familie vedbleve at have Ophold eller Hjem i Plougs og Karen Hvas's Hus⁶, og Man tør uden Tvivl heraf slutte til et fjærligt Familieliv og Sammenhold mellem Familiens Medlemmer.

Karen Hvas døde d. 25 Mai 1800 og blev d. 3 Juni nedsat i aaben Begravelse i Kirken. Ploug giftede sig kort efter med Marie Sophie Sinding⁷. At domme efter en Ytring i Justitsraad Chr. H. Hvas's Brev af 1802, der uden Tvivl sigter til Ploug, er dette Ægteskab indgaaet meget kort efter Karen Hvas's Død, i alt Fald før August 1802. Ploug var dengang over 60 Aar, hans unge Kone nogle og tyve Aar. Det er uden tvivl mindre til denne Aldersforskjel, at Justitsraad Hvas sigter, end dertil, at Ploug saa hurtigt har kunnet glemme hans Søster.

Ploug levede ikke mange Aar; han døde d. 18 Februar 1808 af Vattersot, 68 Aar gammel, og hans unge Enke fulgte det af ham tidligere givne Exempel. Hun ægtede det følgende Aar, d. 22 Septbr. 1809, Ritmester Hans Georg Faith fra Roeskilde, der saaledes blev Eier af Duff Mølle⁸.

⁶ 1799 blev Maren Borup, formentlig en ældre Søster af P. Borup, jorbet fra Duff Mølle, og 1801 blev P. Borups Datter, Ellen (Ell) Marie, gift derfra.

⁷ Født 1778 i Skullelev Præstegaard (Horns Herred, Sjælland) af Forældrene Poul Christian Sinding, senere Præst i Bjerregrav, og Hustru. f. Hegelund.

⁸ Ritmester H. G. Faith døde 16 Decbr. 1831, hans Enke, M. S. Sinding, den 22 Januar 1849. Af deres Ægteskab var 4 Børn: 1, Hans Georg Faith, f. 19 Juli 1810, Premierlieutenant i Kavalleriets Krigsreserve, nuværende Eier af Møllen, hvis Baaningbygning han har opført i herstabelig Stil paa den vestlige Side af Mølleaau og givet Navnet Frøvadsholm. 2, Laura Jacobine, f. 8 August 1811, nu Enke efter Christen Pind til Løvenholm. 3 og 4 døde som Bmaa.

IV.

Anders Hvasf

med hans Hustru

Gjertrud Hedevig Hopp og Sophie Cathrine Dnsfel.

Anders Hvasf, født d. 3 August 1734¹, gif i Viborg Skole, hvorfra han deponerede d. 31 Juli 1754². Efter at have taget Attestats d. 23 Septbr. 1758 med Non contemn.³ blev han 1754⁴ personel Kapellan hos sin Stedfader, Billum Schmidt i Suedsted, der efter 2 Aars Forløb afstod Kaldet til ham. Han fik Kaldsbrev 28 Mai 1762⁵. Det var tilvisse et lille Kald, der kun gav en aarlig Indtægt af omtrent 200 Rd., hvoraf han maatte afgive Halvdelen til sin Stedfader, hvem han ogsaa maatte give fri Bopæl i Præstegaarden. Og dog har Anders Hvasf i sine Forhold rimeligvis betragtet det som en stor Lykke at have gjort Springet fra personel Kapellan til Præst. Han havde nu Hus og Hjem og kunde sætte Bo, og han tøvede heller ikke. Han ægtede d. 14 Decbr. 1762⁶ Gjertrud Hedevig, eller Helvig, Hopp, Datter af Konsistorialraad, Magister, Rektor Hopp i Aalborg, født 21 Marts 1737⁷, altsaa 25 Aar gammel. Anders Hvasf var 28 Aar. Bielsen

1 A 2.

2 Universitetsmatriclen.

3 Distinktionsprotollen. Han kaldes her urigtigt Johannes Andreas.

4 D 15 c, Noten. Suedsted (Hassing Herred) blev først 1825 annekteret Nørhøa (Hundborg Herred).

5 D 15.

6 Haring Kirkebog indeholder: 1762 Lørdagen d. 14 Decbr. kopuleret paa Land Velærværdige Hr. Anders Hvasf, Sognepræst for Suedsted Menighed og Velæble Zfr. Gjertrud Hedevig Hopp. Forlovere Generalauditør Høyer til Trup og Præsten Chr. Høyer i Etkum. Zfr. D 17 in fine.

7 C 13.

og Brylluppet fandt Sted paa Vland, en Herregaard i Haring Sogn, der dengang tilhørte (Kammerraad) Niels Nars. Grunden til at Brylluppet just stod der, vides ikke; men Man kan let som Anledning tænke sig enten et fjernere Familieforhold paa Jomfru Hopp's Side, eller i alt Fald et Venkabsforhold. Hvasf og hans Hustru opkaldte siden et af deres Børn efter Niels Nars. Der bestod iøvrigt allerede et Baand mellem Familierne Hopp og Hvasf, idet Anders Hvasf's ældre Søster, Anna Elisabeth, i 1756 var bleven gift med Gjertrud Hedevig's Broder, Andreas Munchardt Hopp, fra 1760 Sognepræst for Taarnby og Bidstrup i Nærheden af Hjørring⁸. Dette Svogerkabsforhold har maaskee foranlediget, at Gjertrud Hedevig kom til Præstegaarden i Snedsted, hvorfra hun nævnes som Fadder 1761 og 1762⁹, og den ene Forbindelse har saaledes draget den anden efter sig. Præstefamilien i Snedsted blev velsignet med mange Børn, 6 Sønner og 3 Døttre, af hvilke dog kun 3 Sønner og 2 Døttre levede¹⁰. Det var ikke uden Grund, at Hvasf med denne talrige Familie attraaede et bedre Kald. Vel var Stedfaderen B. Schmidt død 1769, og hans Enke, Hvasf's egen Moder, formentlig 1776, men Kaldets Indtægter vare dog i ethvert Tilfælde yderlig smaa. De bleve i 1780 kun ansatte til 130 Rd. om Aaret. Hvasf kalder selv sine Omstændigheder kummerfulde, og det er troligt, at de have været det, og at det, som han siger, har været ham saare vanskeligt og tungt at erhverve den nødvendige Underholdning til sig og Sine. Den 8 Novbr. 1780 blev han endelig kaldet til Nors og Tved (Hillerølev Herred)¹¹.

⁸ See II.

⁹ Snedsted Kirkebog.

¹⁰ D 17.

¹¹ Nors Kirkebog indeholder den Optegnelse med A. Hvasf's egen Haand: „at han efter 21 Nars majsommelig Kirketjeneste ubi Snedsted, Hassing Herred, af Gud's og Kongens Naade ubi sin Albers 47de Aar blev kaldet til Nors d. 8 Novbr. 1780 og indfat d. 6 Mai 1781.“ Jfr. D 16.

Her døde i Slutningen af Januar 1785¹² hans trofaste Hustru Gjertrud Hedevig fra ham og de 5 uforsørgede og uopdragne Børn, til stor Skade for disse.

Efter 4 Aars Enkestand ægtede han den 13 Oktbr. 1789 „Freiiken Sophie Cathrine Dypsel“¹³, Datter af Etatsraad, Borgermester i Viborg, Arnoldus Christian Dypsel. Hvasf var dengang i en Alder af 55 Aar, hun 38 Aar. Hun er bekjendt for sin usædvanlig svære Legemsbygning og som en meget slet Husholder, og det er vel muligt, at en Del af den Bebreidelse, som maa ramme Hvasf for at det ikke gik alle hans Børn vel, ogjaa, som Man har villet, falder paa hende, deres Stedmoder. Dog maa det herved erindres, at Børnene vare omtrent vogne, da hun traadte dem i Moders Sted, Sønerne i en Alder af 25, 23 og 18 Aar, og Døttrene i en Alder af 22 og 20 Aar. Snarere kunde det derfor synes, at en saadan Bebreidelse maatte kunne rettes mod deres afdøde Moder, ved hvis Bortgang Sønerne vare i en Alder af 21, 19 og 14 Aar, Døttrene 18 og 16 Aar. Men hvor megen eller hvor liden Skyld der falder paa Børnenes egen Moder, som ellers er erindret som en brav, forstandig og god Kone, maa det dog, til Undskyldning for hende og tilbeds for Hvasf selv, vel

¹² Nors Kirkebog. Hun blev begravet d. 4 Febr. 1785.

¹³ Nors Kirkebog. En Stamtafle over Familien Dypsel findes hos Pengnick. Af denne fremgaaer det, at Etatsraad, Amtmand over Seilstrup og Borglum Amter, Arnold Christian Dypsel, havde 9 Søner og 3 Døtre. Af Sønerne bleve Martin, Henrik og Christopher (Ab. Lex. nævner dog kun Martin og Christopher) aflede (Ab. Lex.: 3 Aug. 1716) med Navnet Falkenskjold. En fjerde Søn, Arnold Christian Dypsel, Etatsraad, Borgmester i Viborg, f. 1692, † 1763, var gift 1, med Anne Christence Rosenkrantz, † 1739, 2, 1742 med Maren Grotum Hofst. Med hende havde han 2 Søner og en Datter, der døde ugifte, og en anden Datter, Sophie Cathrine, der blev gift med Proost A. Hvasf. — Paa Stamtaflen over Familien Hvas i Giesfings Jubelkædere, 3 D. P. 241, nævnes urigtigt Kirstine Marie Mangor som Proost A. Hvasfs anden Hustru. Den der ellers maatte findes nogen Forbindelse mellem Navnet Mangor og Hvas vides ikke.

erindres, at deres Omstændigheder i Snedsted vare smaa, eller, rent ud sagt, fattige, og at Børnene mistede den moderlige Forsorg i en Alder, hvori de endnu ikke havde opnaaet Modenhed og Karakterfasthed og derfor især vare udsatte for Udskielser ved at være overladte til dem selv.

Der er isøvrigt Intet, som tyder hen paa, at det andet Ægte-
skab ikke har været ligesaa lykkeligt som det første. Hvas's økono-
miske Forhold forbedrede sig efter at han var kommen i det bedre
Kald. Han nævnes som en dygtig og retsindig Embedsmand og
hans Udnævnelse til Provst for Hillerslev Herred (naar, vides ikke)
indeholder vistnok en Anerkjendelse heraf. Ved en Visitation, som
netop indtraf samme Dag, Hvas's døde, har Biskoppen over Ålborg
Stift, Rasmus Jansen, ogsaa gjort en Bemærkning i Kirkebogen,
der taler hædrende om hans Embedsførelse. „Ved Visitationen for
Nors og Lved Menigheder d. 9 Septbr. 1808“, hedder det, „var
Sognenes værdige Sognepræst og Herredets Provst, Hr. Hvas, ikke
nærværende formedelst dødelig Sygdom. Den vogne Ungdom i
Kirken, jaavelsom Ungdommen i Skolerne, afslagde de ønskelige
Prøver paa den døende Oldings redelige Embedsflid.“

I sit private Liv nød Provst Hvas's Ord for at være en vel-
sindet, redelig og velgjørende Mand, og han gjaldt derhos for en
ualmindelig klog Mand¹⁴. Han befattede sig ikke lidet med Læge-
kunsten og hjalp, naar han kunde, sin Menighed og Almuen med
gode Raad og Medikamenter¹⁵. Folk søgte til ham nær og fjernt
fra og bleve — som det siges — ofte hjulpsne. Det erindres, at
han altid førte Draaber med sig, som han kaldte „Livets Nøgle“. Han
var en ivrig og behagelig Selskabsmand, førte meget i Besøg

¹⁴ Det blev — efter et enkelt endnu levende Vidnesbyrd — af Almuen
antaget om ham, at han kunde mane og vise igjen.

¹⁵ See Biskop Studsgaards rosende Vidnesbyrd D 16 b. Det vil
erindres, at Forordningen 5 Septbr. 1794 om uberettiget Lægepraxis deengang
endnu ikke var udkommen.

til Herredspræsterne og faae igjen gjerne dem hos sig. Blandt hans Venner nævnes navnlig Pastor Prior i Hundstrup og Brasch i Hillerølev. Men manglede han Selskab, var han ikke ængstelig for at vælge det mellem Bønderne. Han var munter og gjæstfri, og hans Bord og Befordring altid til Andres Tjeneste.

De Samlinger, som aarlig fandt Sted af Familien, omfattede ogsaa Nors Præstegaard, og en Sammenkomst der erindres endnu.

Anders Hvasf døde d. 9 Septbr. 1808, 74 Aar gammel. Hans Hustru overlevede ham og døde d. 10 Marts 1813, 62 Aar gammel¹⁶. Han ligger med begge sine Hustruer begravet paa Nors Kirkegaard, norden for Kirken, mellem de tvende Udbygninger, Sakristiet og Vaabenhuset, men der er kun lidt Spor tilbage af deres Grave og over dem findes hverken Vigten eller Epitafier. Paa en Trætavle inde i Kirken paa nordre Side af Choret findes anført Navnene paa alle Præster siden Reformationen og blandt disse er Provst Anders Hvasf den 13de¹⁷.

Anders Hvasf's Descendents:

1. Erik Christian Grave Hvasf, hans ældste Son, døbt 5 Oktbr. 1764, konfirmeret 1781, blev Degn i Nors. Han blev d. 8 Decbr. 1795 ægteviet til Jomfru Sidsel Marie Bjerling, Datter af hans Jormand i Embedet, og døde i Nors, 42 Aar gammel, begravet 2 Marts 1807. Kirkebogen oplyser, at han havde
 - a. en Son, Anders, f. 13 Decbr. 1796, begravet 9 April 1797.

¹⁶ Nors Kirkebog: „Den 9 Septbr. 1808 døde S. T. Hr. Provst Anders Erichsen Hvasf i hans Alders 75de Aar og blev begravet d. 19 hujus“ „Sophie Cathrine Hvasf, født Dysjel, død d. 10 Marts, begravet d. 22 Marts 1813“.

¹⁷ Ifølge Meddelelse fra Pastor A. P. Prior i Nors, hvis Betsville jeg ogsaa stibber flere Bemærkninger om Provst Hvasf og hans Familieforhold og navnlig det Meste af hvad der findes meddelt om hans Børns videre Skjæbne.

- b. en Søn, Anders, døbt d. 30 Marts 1798; om dennes videre Skjæbne vides Intet; men det er dog rimeligt, at han er død som Barn eller i alt Fald ikke har efterladt Afkom.
2. Thomas Hopp Hvasf, døbt 26 Marts 1766, konfirmeret 1781, ægteviet i Nors Kirke d. 28 Septbr. 1790 til Maren Jensdatter Søgaard, blev Husmand i Torp, Næhr Sogn, hvor han døde. Han havde 7 Døttre, men, saavidt vides, kun een Søn.
- a. Christen Dige Hvasf,¹⁸ født i Torp, formentlig 1791. Gaardeier, Lommer- og Kornhandier i Vigø (Næhr Pastorat). Lever endnu (1859). Han er en i sin Stilling rig Mand. Han har været 2 Gange gift 1, med Elje Madsdatter, † 1832, 2, med Maren Kirstine Christensdatter, der endnu lever.

Børn af første Ægteskab:

- aa. Anders Hvasf, f. 1817, Gaardmand i Nytorp, Næhr Sogn; gift med Maren Jensdatter. 3 Børn (Drenge).
- bb. Johanne Marie Hvasf, gift med Bertel Pederjen i Ferrested, Næhr Sogn. Ingen Børn.
- cc. Maren Kirstine Hvasf, gift med Lars Klit i Hjarde-
maal Sogn. 3 Børn (1 Dreng, 2 Piger).
- dd. Thomas Dige Hvasf, f. 1822, gift med Johanne Marie Jensdatter, boer i Døløs. 4 Børn (2 Drenge, 2 Piger).

¹⁸ De her meddelte Efterretninger om Christen Dige Hvasf og hans Børn ere optegnede efter mundtlig Meddelelse af den ældste Søn af andet Ægteskab, Chr. Dige, der i 1859 var her i Kjøbenhavn for at møde paa Søselskationen og af Pastor Prior i Nors blev stiftet op til mig. Saavel Christen Dige (Faderen), som hans Børn, ere her nævnte med deres rette Slægtnavn Hvasf; men dette sidste Navn, hvormed Chr. Dige Hvasf's Børn neppe alle ere døbte, er gaaet af Brug hos dem og har i det Høje maattet vige for Familienavnet Dige.

- ee. Jens Magnus Hvasf, f. 1824, gift med Dorthe Kirstine Olsdatter, boer i Vigø. 6 Børn (5 Dreng, 1 Pige).
- ff. Bertel Dige Hvasf, f. 1827, gift med Karen Marie Christensdatter, boer i Vigø Sogn. 5 Børn (4 Dreng, 1 Pige).
- gg. Jeppe Dige Hvasf, f. 1830, ugift, boer i Vigø. Farer med en Jagt paa Norge.
- hh. Ottende Barn, død med Moderen.

Børn af andet Ægtefæl:

- ii. Christen Dige Hvasf, f. 1834, ugift. Hjemme hos Faderen i Vigø.
- kk. Et Barn død.
- ll. Elise Dige Hvasf, f. 1837, ugift. Hos Faderen.
- mm. Marie Dige Hvasf, f. 1840, ugift. Hos Faderen.
- nn. Hans Christian Mikkelsen Dige Hvasf, f. 1844.
- b. Gjertrud Hedevig Hvasf, f. 13 Juli 1792 i Skjoldborg. Fra sit 4de til sit 15de Aar opdraget i Provst Hvasf's Hus. Hun har tjent bl. A. paa Randrup i 4½ Aar hos Thygesen, med godt Skudsmaal. 4 Mai 1822 blev hun, under sit Ophold paa Randrup, ægteviet til sin nulevende Mand, Garver J. M. Nygreen. Disse Ægtefolk boe i Klitmøller, Vestervandet Sogn, og leve i trykkende Kaar. De have ingen Børn.
- c. Ane Sophie Hvasf, f. 26 April 1795. Har været gift med Gaardmand Jacob Madsen i Næhrgaard, Næhr Sogn, hvor hun er død.
- d. Sophie Cathrine Hvasf, f. 16 Juli 1798, gift med Boelsmand Jens Christian Degn i Brønd, Hillerslev Sogn. Lever under tarvelige Bilkaar.
- e. Kirsten Marie Hvasf, f. 14 Mai 1801, gift med Gaardmand Poul Laabel i Gammel Torp, Parcel af den ud-

- stykkede Hovedgaard Torp, Næhr Sogn. Lever under heldige Vilkaar.
- f. Karen Hvasf, f. 22 April 1804, gift med Husmand Christen Horboe i Bugdale, Næhr Sogn.
- g. Maren Grotum Hvasf, f. 27 Septbr. 1806, gift med Smed Hollesen i Gaaser ved Hals. Om hun lever, vides ikke.
- h. Ane Marie Hvasf, f. 19 April 1810, gift med Gaardmand Jens Lynge Bugdahl, død, efterladende sig Børn.
3. Mette Cathrine Hvasf, døbt 12 Juni 1767, konfirmeret i Nors 1782. Den 5 Decbr. 1795 ægteviet i Nors Kirke til Jens Hylbgaard, der blev Husmand i Nors. Hun døde 20 Marts 1830; han d. 1 Januar 1845, 81 Aar gammel. Af dette Ægtefælskab var 4 Børn, 1 Søn, der blev kaldt Anders Hvasf efter Provsten (tidligere Fæstegaardmand under Præstegaarden, nu Husmand i Hinding), og 3 Døttre.
4. Ane Marie Hvasf, døbt 10 Marts 1769, konfirmeret 1785, kaldet Jomfru Hvasf. Hun forblev ugift og levede et stille og sømmeligt Liv. Til hendes tarvelige Underholdning oppebar hun en lille Legatrente, som Faderen havde udjat for hende, og opholdt sig senest hos en Datter af hendes ovennævnte Søster, Karen Jensdatter i Nors, hvor hun døde d. 20 Marts 1853 i en Alder af 84 Aar.
5. Bent Johan eller Benedictus Johannes Hvasf, døbt 19 Juni 1771, blev Student d. 8 Novb. 1792 fra Alsborg Skole og levede derefter i Kjøbenhavn. Han var i nogle og tredive Aar Lærer, dels ved Nikolai Skole, dels ved private Skoler. Ogsaa underviste han i det dobbelte italienske Bogholderi. Han døde i Kjøbenhavn d. 19 Febr. 1840. Han var to Gange gift. Navnet paa hans første Kone vides ikke. Han havde med hende flere, saavidt vides 4, Børn, der alle døde i ung Alder. Anden Gang var han gift med Hansine Marie Thomsen, født 12 Decbr. 1794, død 20 Juni 1840. Af dette Ægtefælskab var flere Børn, hvoraf kun to levede:

- a. Ida Sabine Hvas, født 7 Januar 1810, gift 12 Mai 1832 med Krigsråd, Underbogholder i Krigsministeriet, Naémus Bredahl, f. 8 Novbr. 1796. 3 Sønner og 2 Døtre.
- b. Adolf Fris Hvas, f. 23 Oktbr. 1811, Bogtrykfersvend 1829, forlod Kjøbenhavn 1830; siden 1832 i Stuttgart, hvor han forestaaer det Cottaske Bogtrykkeri og ved Siden deraf har et meget betydeligt Blomstergartneri. Han blev d. 7 Mai 1840 gift med Emilie Pernaug, Datter af Hofmaler Pernaug i Stuttgart, med hvem han har to Børn: Ida Hvas, født 10 Novbr. 1841 og Augusta Hvas, født 18 Novbr. 1843. Efter Emilie Pernaug's Død er han (1857) gift anden Gang, og har af dette Egtteskab en Datter, Agnes, født 17 Marts 1858.

V.

Hedevig Sabine Hvas
og hendes Mand
Hans Adolf Brorson.

Hedevig Sabine Hvas, født i Sønderberg Præstegaard d. 24 Septbr. 1735¹, var den femte af Erik Hvas's Børn og den yngste af Døttrene. Hun synes at have opholdt sig dels i Snedsted hos sin Moder, dels i Taarnby². Den 29 Septbr. 1772³ blev hun,

¹ A 2.

² Hun nævnes som Hæbber i Nørhøe Kirkebog 1757 og 1763, og 1769 som Hæbber i Taarnby Kirkebog.

³ Efter Brønnerslev Kirkebog.

i en Alder af 37 Aar, gift med Pastor Hans Adolf Brorson, Sognepræst for Østerbrønderåslev og Hallund Menigheder (Benjytsjel), med hvem hun levede i 33 Aar i et hjærtligt Ægteskab, der dog ikke var velsignet med Børn. Hun var meget agtet og afholdt i sin Kredss, navnlig af alle sine Søskende, i hvis aarlige Samlinger hun og hendes Mand deltog. Hendes Ydre skal have havt noget vist Imponerende, forbunden med Fjnhed og Elegants. Da hendes Mand var død (21 Juli 1805) og hendes Søster Anna Elisabeth ogsaa samme Efteraar var afgaaet ved Døden, erhvervede hun det Sted, som Søsteren havde beboet i Widstrup, og her tilbragte hun Resten af sin Levetid. Hun synes at have havt sin Mand's Søster, Cathrine Margrethe, Enke efter Stiftsprovst G. K. Kynde i Aalborg, i Huset hos sig⁴. Endelig hjemkaldtes hun d. 17 Septbr. 1821 i en Alder af næsten 86 Aar. Hendes jordiske Levninger bleve efter hendes Ønske førte til Østerbrønderåslev Kirkegaard, hvor de den 28 Septbr. nedfattes ved Siden af hendes Mand's, tæt ved Kirkens nordre Mur. Der findes over de tvende Grave Ligstene med Indskrifter, og desuden tvende i Kirken ophængte Plader⁵.

4 At slutte efter et venligt Brev, som hun 1813, i en Alder af 77 Aar, skrev til sin Broder søn, Christian Hvas.

5 Paa den nordre Mur. De ere ubestvilt tagne af Kisterne. Pladen over Hebevig Sabine Brorson har følgende Indskrift: „Herunder hviler de jordiske Levninger af den i Livet elskede Mad. Sabina Brorson, født Hvas. Hun skuede Dagens Lys i Søndberg Præstegaard d. 5 Febr. 1740, gift 1772 med Sal. Hr. Hans Adolph Brorson, Sognepræst for Østerbrønderåslev og Høllum Menigheder, hvilket hjærtligt Ægteskab ophævedes ved hans Død d. 22 Juli 1805. Uden barnlig Afkom toede hun som Enke i Widstrup Sogn indtil Gud hjemtalte hende ved en salig Død d. 17 Septbr. 1821. O Hebevig! hvil da sødt i Fred. Du vaagner hist til Salighedens Glæder.“ Ved Siden af denne Plade findes en anden, hvorpaa blot staaer „Hædret være hendes Minde.“ Det vil iøvrigt let falde i Minde, at den nævnte Indskrift indeholder flere Feil. Fødselsdagen, 5 Februar 1740, er meget urigtigt angivet, jfr. A 2, Høllum skal være Hallund, og Pastor Brorson's Dødsdag er rimeligvis den 21 Juli, hvilken Datum findes paa Pladen over ham, og ikke

Hendes Mand, Hans Adolf Brorson, var en Søn af Dr. Broder Brorson, død som Biskop over Aalborg Stift d. 1 Septbr. 1778, og Antoinette Margrethe Rieje⁶. Han var født den 30 April 1735⁷, var Hører i Aalborg Skole 1757—1766, hvorpaa han blev Faderens Medhjælper. 1769 blev han Sognepræst i Østerbrønderøsløv, hvor han døde, som anført, d. 21 Juli 1805⁸.

VI.

Frank Hwals,
hans Hustru
Ellen Cecilie Færch
og dennes anden Mand
Thyge Thygesen.

1.

Frank Hwals, den Sjette af Pastor Erik Hvas's Børn, er født i Sønderberg Præstegaard d. 20 Decbr. 1736¹ og døbt i Kirken samstedts Søndagen Septuagesima næstefter (1737). Ved

den 22 Juli. Disse Heil vise, at Indstrifen er forfattet af en utyndig Haand, rimeligvis i Bidstrup.

Østerbrønderøsløv Kirkebog indeholder den fornødne Anførsel om hendes Begravelse. Det hedder i den, at hun døde i Bidstrup d. 17 Septbr. om Morgenen Kl. 2, 81⁷/₁₂ Aar gammel. Denne Angivelse af Alderen er urigtig. Hun var, paa nogle Dage nær, 86 Aar gammel.

⁶ En Stamtavle over Familien Brorson findes i Giesfings Jubellærere 1 D. S. 557. Ifølge denne er H. A. Brorson den 10de af 12 Søstende.

⁷ Indstrifen paa Pladen over ham.

⁸ Landers Indbyggelseskrift til Examen i Aalborg Skole 1840, S. 17, hvor der siges at han er født 1736. Sealedes ogsaa Giesfing 1 D. S. 557.

¹ A 2.

hans Daab var Familien fra Vestervig Stamhus tilstede. Som det allerede af det Foregaaende vil fremgaae, mistede han i en Alder af kun 5 Aar sin Fader, og Moderen, Anna Mariche Hee, sad saaledes Enke med en talrig Børneskole, som det faldt hende vanskeligt at forsørge.

Allerede forinden Moderens andet Ægteskab med Pastor Schmidt blev Franz i en Alder af 14 Aar, i Juni 1751, fra Hjemmet sat i Viborg Skole, hvor han fik Plads i 4de Lættie „mellem begge Parter, at associeres i de fleste Ting med den Øverste“². Paa Grund af Moderens trange Kaar nød han strax godt af Skolens Beneficier. Efter 6 Aars Skolegang blev han som Nr. 3 i Ordenen dimitteret til Universitetet d. 28 Mai 1757 af Skolens Rector, Peter Arff, der gav ham det Vidnesbyrd, at han besad et stort Nemme og til Studeringer bekvemme Naturens Gaver, at han i Skolen havde viist uafbrudt Flid og et sundt Forhold, og at han ved sin honette Belevenhed og andre gode Egenskaber havde gjort sigyndet og elsket. Umiddelbart efter at han den 30 Juli³ havde taget examen artium, blev han, da han søvned Midler til at fortsætte sine Studeringer ved Ophold i Kjøbenhavn, Huslærer hos Rancelliraad Webeking paa Kys⁴, hvorfra han i 1758 gjorde en Rejse til Kjøbenhavn for at tage exam. philos. Hans Midler hertil vare visseelig ikke store⁵. Det var derfor intet Under, at han strax igjen vendte tilbage til sin Post som Huslærer paa Kys⁶. Han forberedte sig her til theol. Examen og øvede sig undertiden

² E 16.

³ Universitetsmatriclen.

⁴ Kys, (Kye, Kyhe, Kyegaard) en Herregaard i Aistrup Sogn, Slet Herred. Om dens Størrelse paa hin Tid, see D. Atl. V S. 77.

⁵ I det P. 2 Note 9 nævnte Brev er F. S.'s Fæbrekaarv opgivet til 107 Rd. 2 Mk. 11²/₁₂ ff. og 25 Rd. forløbs. Han beber i Brevet sin Morbroder om at hjælpe ham med 10 à 15 Rd. til Reisen.

⁶ Sees af en anbefalende Attest, som Rancelliraad Webeking medgav ham, da han reiste til Kjøbenhavn for at tage Attestats.

i at prædike. Da han af Naturen var udrustet med gode Gvner, var han ikke uheldig paa Prædikestolen, og hans Taler bleve holdte med Inderlighed og Overbevisning⁷. I Foraaret 1761 tog han over til Kjøbenhavn for at tage theol. Attestats, som han underkastede sig d. 15 Septbr. s. A. med Hovedkarakteren Non cont.⁸ Han vendte derefter igjen tilbage til Rancelliraad Wederking og tilbragte idetmindste endnu 6 Aar som Informator for W.ø Born⁹. Han ovede sig i denne Tid jevnlig i at prædike og forberedte sig uden Tvivl i det Hele til sit vordende Kald som Præst. Efterat han havde tilbragt i det Hele 9 Aar i Wederkings Hus erholdt han d. 20 Oktbr. 1766¹⁰ af Fru Henricke Margrethe Holst, afgangne Alesesfor Gleeurups Efterleverste, til Sebber Kloster, nærmeste Nabo til Familien paa Kys, et Exspektancebrev paa Sebber og Lundby Præstefald, naar den daværende Sognepræst, Lars Struch Engelstoft, afgik ved Døden eller Kaldet ellers paa anden Maade blev ledigt. Han prædikede i denne Anledning paa Dominica Reminiscere, d. 15 Marts 1767, til Prøve for Biskop Andreas Waldike i Viborg Domkirke og erholdt af ham et meget anerkjendende Vidnesbyrd om den grundige, forstandige og opbyggelige Behandling, han havde underkastet sit Thema¹¹. Det nævnte Exspektancebrev blev allerhøist konfirmeret den 21 August 1767; men det kom dog ikke saavidt, at han nogensinde kom til at benytte det. Da Kaldet ikke

7 E 19.

8 I Anledning af denne Karakter, som baade hans Fader og hans to Brødre, Anders og Thomas, erholdt til theol. Attestats, maa bemærkes, at den paa hin Tid ingenlunde var saa libet anseet som nu. Man kan blade Narræffer igjennem af Examensprotokollen fra hin Tid og Man vil finde, at et Laud og et Haud ill. er ligesaa sjældent mellem Non'erne, som i vor Tid et Non mellem Laud'erne og Haud'erne.

9 Sees af en anbefalende Attest fra Rancelliraad Wederking, dateret Kjøb 21 Febr. 1767.

10 E 20.

11 E 20, 3.

strag blev ledigt¹² og da Wederkings Børn imidlertid vare blevne vogne, er det forklarligt, at Hvasø har fundet det rigtigst, idetmindste indtil videre, at slaae ind paa en anden Bei. Han blev, naar vides ei ret, men rimeligviis i 1768, umiddelbart fra sin Stilling som Lærer paa Kys, Forvalter hos Justitæraad Marcusen, Eier af Krastrup, Gundested og Baar. Efter en underhaanden erholdt Meddelelse gav Justitæraad Marcusen, der havde Kaldæret til Bildsted og Bindblæs, ham paa hans Fødselsdag 1772 Kaldsbrev til de nævnte Sogne med Navnet in blanco. Min Bedstefader benyttede sig ikke af dette Kaldsbrev, men udfyldte det med sin Broder Thomas's Navn¹³. Ved denne Leilighed forenede sig rimeligviis et ædelmodigt Hensyn til Broderen, der i 9 Aar havde været Kapellan hos sin Svoger Hopp i Taarnby, med den Forskjærlighed, han havde vundet for Landværnenet. Saa meget er vist, at han nød en fortrinlig Yndest hos Justitæraad Marcusen, og det er ikke usandsynligt, at denne Yndest, hvorm Kaldsbrevet er et talende Vidnesbyrd, ogsaa har bidraget Sit til at bevæge ham til at forblive i en Stilling, hvori han befandt sig vel og som derhos maatte endog for ham i hans ugifte Stand frembød ligesaa store økonomiske Fordele, som et Præstekald¹⁴, og i alt Fald en mere udstrakt praktisk Virksomhed.

Min Bedstefader boede i sin Stilling som Forvalter paa Kra-

12 Lauritz Struch Engelstoft (Bedstefader til Konferentsraad og Prof. Lauritz Engelstoft) døde først omtrent 1780 (Blandede Efterretninger om Ribe Kathedraalskole af P. N. Thorup. Trede Fortsættelse, 1826, S. 62).

13 Sagen i Rancelliets Arkiv (see VII, Note 4) indeholder vel Intet udtrykkeligt herom, men giver dog Bink, der tyde hen paa, at et andet Kaldsbrev har været udsærbiget for det, der blev medbest Thomas Hvasø. Biskop Rottbølls Erklæring, der ikke nævner Thomas H., er saaledes ældre end selve Kaldsbrevet til Th. H. At Sagen forholder sig som anført, kan ikke paa tvivles. Meddelelsen hidrører fra Thomas Hvasø's Datter, Amalie Winge.

14 Indtægten af Bildsted og Bindblæs var kun 200 à 220 Rd. om Aaret (jfr. VII, Note 4).

strup, og var, saavidt vides, i 22 Aar i denne Tjeneste hos Justitsraad Marcusen. Han havde tillige i 12 Aar, til 1794, da han flyttede til Randrup, Gundestedgaard i Jorpagtning, men boede dog ikke der, førend, saavidt vides, i 1790. Det er ikke at undres over, at han, i en Alder af imellem 50 og 60 Aar, endelig sølte Trang til at danne sig et Hjem i en snævrere Betydning. Dannet, begavet, agtet og med et Ydre, der gjorde ham yngre end hans Alder, anholdt han om en meget ung Piges Haand og erholdt den. Hendes Navn var Ellen Cecilie Færch, Datter af en velhavende Kjøbmandsfamilie i Ribe¹⁵. Det var i Alder et høist ulige Parti, idet hun endnu ikke havde fyldt 20 Aar, medens han derimod var i sit 56de Aar, da deres Bryllup stod i Ribe d. 14 Martz 1792. Men deres Egteskab var særdeles lykkeligt og blev velsignet med 5 Børn¹⁶, af hvilke den ældste Søn, Christian, og den ældste Datter, Laurence, fødtes paa Gundestedgaard. Bedstefader kjøbte nu i 1794 Randrup med Gods og tvende Kirker af Justitsraad Christen Nyberg for 42,000 Rd. Courant¹⁷, til hvilket Kjøb han rimeligvis har erholdt Hjælp af sin velhavende Svigerfader. Paa Randrup, som han tiltraadte i Mai s. A., fødtes de andre Børn, Anna Maria i Septbr. 1795, Anders Nicolai 1 Novbr. 1797 og Marcus Pauli 14 Decbr. 1801. Der var paa Randrup nok at tage Haand i for en driftig og virksom Mand, og en saadan var netop min Bedstefader. Han udstiftede begge Byerne Skibsted og Lyngby og udslyttede 8 Gaarde, 4 af hver By, hvilke Gaarde ligge i en Række under Bakkerne langs med Skibsted Aa. Det fortælles, at der blandt de Bønder, der skulde forlade Byerne, var dem, der

15 Om den Færch'ske Familie, see E 26.

16 Deres Fødsel og Daab, see E 21.

17 Høllum Hindsbed Herredens Skjøde og Panteprotokol. Randrup med Gods og Kirker havde samme Størrelse, som uforandret er anført i Skiftetrevet, E 24. Nyberg havde Auktionskjøbe dateret 20 Juni 1787.

grød over deres ulykkelige Skjæbne, en Følelse, der vistnok ingenlunde sjelden kom for Dagen i hin Tid, da Udskiftningen og Udflytningen brød med de gamle Landbosforhold og det gamle Samliv i Byerne. Med Fasthed og Humanitet satte dog Bedstefader den hensigtsmæssige Reform igjennem. Som et Exempel paa den velvillige og humane Naade, hvorpaa han forhandlede med Bønderne, meddeles en Skrivelse fra ham til Gaardbrugerne i Svanfolk om Hegn mellem Randrup og Svanfolk Marker¹⁸. Den Humanitetsaand, hvoraf han var besjælet, lagde sig ogsaa for Dagen paa en anden Naade, der fortjener at nævnes. Ikke blot opdroge begge mine Bedsteførelde, som Skik dengang var og tildels endnu er paa de store Gaarde, flere fattige forældreløse Bønderbørn, men de understøttede ogsaa i langt større Omfang flere Bønderfæmner, der viste Anlæg og havde Lust til at arbejde sig frem. Af disse Bønderfæmner blev En Præst og en Anden Landinspektør. Begge toge Navnet Lyngbye. En tredie, der i Drengeaarene hed Steffen, blev Officer og kaldte sig Heidendorff, ogsaa efter Lyngby¹⁹.

Blandt Begivenheder, der betegnede mine Bedsteføreldes Liv, maa nævnes, at Familien, Bedstefader og hans Søskende, engang om Aaret pleiede at samles, afvejlende paa Randrup, i Kors, Duff Mølle, Bilsted eller Brønderålev. Søskendene havde Hverandre meget kjære og i disse Samlinger levede de deres Barndoms Samliv og dets Minder om igjen. I 1801 laae alle Børnene og en Del af Folkene heftigt syge af Børnekopperne; min Bedstefader havde ikke villet tillade, at Børnene, som andre Børn i Eggen, bleve inokulerede. Samme Aar blev den yngste Son Marcus født, d.

¹⁸ F. 22.

¹⁹ Pastor Lyngbye var først Præst paa Thuns, siden i Trige. En af hans Sønner er for Tiden Kontorchef i Indenrigsministeriet og hedder Frank Svass Lyngbye. Jeg gjemmer 3 Breve fra Pastor Lyngbye, et til Bedstefader af 1802 fra Kjøbenhavn og to til Bedstemoder, af 1807 fra Kjøbenhavn og af 1811 fra Thuns.

14 Decbr., og paa samme Tid døde den lille Datter, Anna Maria, 6¼ Aar gammel, af Skarlagenfeber, som hun havde faaet efter Kopperne.

Min Bedstefader var Forligelseskommissær for Høllum Hindsted Herreder. Han arvede efter sin Kones Forældre, der døde 1797 og 1800, omtrent 18,000 Rd., dog ikke kontant, men tildels i Gods. Min Bedstemoder og hendes Søster fik saaledes som en Del af deres Arvepart i Forening udlagt ⅔ af Den Fuur i Limfjorden. Gaardene paa Den bleve efterhaanden jolgte til Bønderne selv, men dette Salg fandt ikke Sted medens Bedstefader levede.²⁰

I Vinteren 1806 gjorde Familien fra Randrup (Bedsteforældrene og de to ældste Børn) en meget anstrængende Tour til Ribe til Bedstemoderens Broder, Niels Andersen Færchs Bryllup med hans anden Kone, Cecilie Marie Lund, hvilket Bryllup blev holdt den 31 Januar. Efter en Uges Festslighed skulde Hjemtouren gaae for sig, men det sneede stærkt og Veiene vare ufremkommelige. Da Pastor Lund i Bælum, Broder til den nygifte Kone, skulde have Bærnaaeb hjemme, trængte han stærkt paa Afreisen, som da ogsaa gik for sig en tidlig Morgenstund. Efter en anstrængende Reise naaede Skibet, der var fordelt i 4 Kaner og tildels skulde til den omtalte Bærnaaeb, Skibsted Kl. 9 Aften. Det sneede og feg stærkt og Man fik derfor i Skibsted flere Mænd med Lygter med; men, efter at have slaffet om i 3 Timer, naaede Man, uden at have kunnet finde Randrup, hvis Mark støder til Skibsted Marker, tilbage til Byen igjen og overnattede hos Præsten. Denne Tour blev min Bedstefaders Hølsot. Han paadrog sig en stærk Forkjølelse og Gigt, der ikke vilde forlade ham i Sommerens Løb. Omfærd

²⁰ Fuur havde, ifølge D. Atl. IV B. 765, i Aaret 1769 lidt over 160 Tdr. Hartorn foruden Præstegaarden. Skiftebrevet, E 24, viser, at F. Swass til sin Død eiede Halvparten af c. 104 Tdr. Hartorn paa Den. Maa skee har den øvrige Tredeel af Hartornet været udlagt Niels And. Færch.

slog Gigten op, og efter 2 Ugers Sygeleie kaldtes han bort fra dette Liv, d. 2 Oktober 1806, i sit 70de Aar.

Min Bedstefader var hoi og rank af Vægt. Han bar Pidsk i Nafften, stive blanke Støvler, der naaede til Knæet, og lang blaa Frakke med blanke Knapper. Han var altid særdeles omhyggelig i sin Paaklædning. Der haves endnu et Silhouet af ham, der fremstiller ham opreist med en Bog i Haanden, og en større Portrætgruppe (i Silhouet) af ham, Bedstemoder og de 4 ældste Børn, der ere placerede i den i sin Tid saakaldte Theestue paa Randrup. Han var meget munter, i Besiddelse af et poleret Ydre, af en human Dannelse og en fin Taalt. Hans Tænke- og Handlemaade var i store som i smaa Ting ligesaa retsindig, som velvillig, og han fortjente den Ros, som Præsten har nedskrevet i Kirkebogen ved Indførelsen af hans Begravelse „at han døde savnet af Enhver, som kjendte hans Værd“.

2. Ellen Cecilie Færch

er født i Ribe den 6 Juni 1772 af Forældrene Anders Nielsen Færch, Kjøbmand sammesteds, og Maren Lauritzen eller Larsen.¹⁾ Familien Færch var meget talrig og i Besiddelse af stor Velstand, eller rettere Formue, paa den Tid, da Sildefiskeriet i Limfjorden havde Betydning. Bedstemoderens Forældre havde i Alt 8 Børn; men af disse døde 5 som smaa. Af de 3 Børn, der levede, var den ene en Søn, Niels Andersen Færch, der som sin Fader og Bedstefader blev Kjøbmand og Fiskeriudreder i Ribe, de to andre Døttre. Maren Cathrine, den yngre, var gift med Justitsraad By- og Herredsfoged Niels Bassefen i Ribe; hun levede sammesteds i 30 Aar som Enke, og jeg har adskillige Gange besøgt hende. Hun mindede i Tale og Ydre meget om min Bedstemoder og døde først i Begyndelsen af 1856.

1 E 26 A II.

Ellen Cecilie, min Bedstemoder, var den ældre af de tvende Døtre. Hun mistede sin Moder 1797, sin Fader 1800 og sin Mand 1806. Hendes første Ægteskab havde ifølge Samtidiges Vidnesbyrd og efter Yttringer af hende selv, der endnu bevarer i hendes Børns Erindring, været i høj Grad lykkeligt. Men min Bedstemoder var endnu ung (34 Aar), da min Bedstefader døde, og denne Omstændighed, i Forbindelse med at hun sad i en stor Bedrift, som hendes ældste Søn ikke havde opnaaet Modenhed nok til at styre og hun selv ikke magtede, og maaskee især fremmed Indflydelse, som det her ikke er Stedet nærmere at betegne, bragte hende til, efter at hun lidt over et Aar var forløbet siden hendes Mand døde, at indgaae nyt Ægteskab med Thyge Thygesen til Dalsgaard. De bleve viiede i Skibsted Kirke d. 23 October 1807.²⁾ Han var da omtrent 40 Aar og hun 35 Aar.

Paa Skiftet efter Bedstefader gik Datteren i lige Arv med sine tre Brødre, og hver især af Børnene erholdt 8000 Rdl. i Arv, idet Moderen ved Gave og ved at renunciere paa Broderlod forhoiede Børnenes Andel til dette Beløb. Randrup med komplet Gods og Tiender, med en Prioritet af omtrent 18,000 Rdl., var dengang tageret til 55,000 Rdl.³⁾

I det nye Ægteskab blev d. 26 Juli 1808 født en Datter, Maria Francisca, d. 23 Oktb. 1809 en Søn, Mads, død d. 24 Marts 1810, og d. 5 Februar 1811 en Søn, Frank. Sønerne af første Ægteskab kom tidlig i Randers Skole; de fandt altid et kjerligt Hjem hos deres Moder paa Randrup, og deres Stedsfader var dem en redelig og gavmild Forfærger.

Men Bedstemoder døde paa Randrup d. 17 Marts 1832 og blev begravet ved sin første Mands Side paa Skibsted Kirkegaard.⁴⁾ Hun lever endnu tydelig i mine Erindringer fra Barndommen. Jeg

2 Skibsted Kirkebog.

3 E. 24.

4 E. 27.

veglede ofte Breve med hende. Vi pleiede, fra Gudumlunds Fabrik, at besøge Randrup hver Søndag, og Randrup med sin store frugtrige Have, sin gammeldags indre Indretning, sine tildels skumle Bærelser, sin Borgegaard, der var overfyldt af kæmpemæssige, nu, med Undtagelse af et eneste, forsvundne Lindetræer, sin Mængde af Duer, med den Samling af Mennesker, som det komplette Høveri ofte samlede paa Gaarden, kort sagt, med et Præg, der vel omtrent var bevaret uforandret fra Begyndelsen af det forrige Aarhundrede, havde da før mig al den Fortryllelse, som Bedsteforældrenes Hus pleier at have for Bornebornene. Min Bedstemoder var lidt under Middelhoide og spinkel af Vægt. Hendes Helbred var temmelig svagt og hun døde af Brystsyge. I hendes ægteskabelige Liv havde hun maaskee oftere Anledning til at anstille en Sammenligning; men hendes Hjerte var blidt og gudhengivent, og hendes Kjærlighed lever altid i hendes Børns taknemmelige Erindring.

3. Thyge Thygesen

er født 1767¹ paa Dalsgaard, som hans Forældre,² der uden tvivl ikke vare meget hævede over Bondestanden, eiede. Han gjorde isørigt altid en Hemmelighed af sin Fødselsdag. Han eiede:

1. Dalsgaard, Vive Sogn, Hindsted Herred, som han 1792 kjøbte af sin Stedfader, Edvard Bium, og beholdt til sin Død.³

¹ Vive Kirkebog fra 1748—1768 er brændt ved en Ildbrand, som i 1768 overgik Vive By. Den nye Kirkebog begynder først 1772.

² Faderen hed Mads Thygesen, Moderen Maren Nielsdatter. Sr Mads Thygesen havde Skjøde paa Dalsgaard af 8 Mai 1769.

³ Skjøde dateret 29 Septbr. 1792 (i Udskriften af Landstingsbogen ved Høllum Hindsted Herreder). Dalsgaard havde lidt over 23 Ldr. Hartorn Ager og Eng Høvedgaardstørt, c. 11 Ldr. Skovskud, Bøndergods c. 57 Ldr. I Kjøbet fulgte udvendig Besætning og lidt Indbo. Kjøbesum 12,200 Rdl. foruden Aftægtspræstationer. — Ved Skjøde af 30 Decbr. 1804 kjøbte Thygesen af Grev Conrad Reventlow Gods i Bisborg og Skelum c. 30½ Ld.

1838 blev hans Svigersøn Lund Jorpagter paa Gaarden med Kjøbret til 20,000 Rdl. og med Forpligtelse til at føde 50 Stude.

2. Randrup, Gaard, Gods og Kirker, som han erholdt ved sit Giftermaal 1807. I denne Eiendom var der, da han overtog den, prioriteret 17,956 Rdl. samt den Børnene af hans Kones første Egteskab tilkommende Fædrenearv, 32,000 Rdl., altsaa tilfammen c. 50,000 Rdlr. D. C. Eiendommen blev den 17 Marts 1837 stillet til en eneste Auktion i Aalborg, ved hvilken Legationssekretær Marcus Hvasf blev Høifstbydende med 79,456 Rdl. (Eksjode 15 December 1837).

3. Høstemark (jfr. E 29). Han købte denne Gaard med tilliggende Gods i Mou 1816 i Forening med Justitsraad, Byfoged N. Baaesjen i Ribe (gift med hans Kones Søster) og hans ældste Stedføn, Christian Hvasf, for Kjøbesum 38,750 Rdl. Solv og 88,000 Rdl. Navneværdi. Efter ikke lang Tids Forløb blev denne Sidste Encieer af Gaarden for 14,000 Rdl. Solv, Baaesjen trak sig ud af Kompagniet og Thygesen overtog med stort Tab Godset, som han beholdt til sin Død og for en Del afhændede til Selveiendom. Efter at have afhændet Randrup, købte han igjen Høstemark af Christian Hvasfs Enke for 40,000 Rdl. og endte her sine Dage.

4. Braa⁴, Aistrup Sogn, Njar Herred, i Forening med Lorenzen fra Havnsø, der bestyrede den. Eiendommen deltes i Ny

Hartorn Ager og Eng og c. 4 Tdr. Skovfystb. — Den 24 Juni 1806 erholdt han af Major Lychs Arenstorff til Trubeholm og Dronningborg Eksjode paa c. 33½ Td. Hartorn Bøndergods i Als Sog, samt paa den saakaldte Bønderstov, Skovfystb 2 Td. 2 Fdk. 1 Alb. Kjøbesum 17,800 Rdl. Godset Dalegaard blev saaledes forøget til lidt over 120 Tdr. Hartorn, hvilket Thygesen for en stor Del efterhaanden afhændede til Selveiendom.

4 D. Atl. V § 388. Dengang (1769) 78 Tdr. Hovedgaardstart; det samlede Bøndergods til Braa og Elkjar udgjorde 988 Tdr. m. m. Der var ubestemtvis ikke meget Gods til Braa, da Thygesen var Medeier af den, om der var noget.

Braa og Gl. Braa. Thygesen fik for sin Andel den første og eiede den formentlig i Tidsrummet 1814—1820 eller saa omtrent.

5. Urvefæstegaarden Henrikådal, Parcel af Lindenberg Hovedgaard. Thygesen eiede denne Gaard fra — til 1814, da han folgte den til Rosenbeck.

6. Naas⁵ i Taars Sogn, Børglum Herred, med en Kirke til. Naar?

7. a. Hals Nørreskov, 900 Tdr. Land (nu 500 Tdr. Land ryddet og 400 Tdr. Land Skov), Skjøde 21 Marts 1811 fra Nathie Mathias Lorenzen til Braa. b. Hals Kirke- og den halve Konge-Tiende. c. Jerølev Kirke i Bønsbøl. Han beholdt de to første Eiendomme til sin Død. Jerølev Kirke folgte han umiddelbart forinden. d. Skjøde 24 Juni 1808 fra Byfoged N. Basse- sen i Ribe paa Halvdelen af 104 Tdr. 4 Skp. Hartkorn paa Fuur, Kjøbesum 8,326 Rdl. Den anden halve Del eiede Thygesen iforveien gennem sit Giftermaal. e. Skjøde 1 Februar 1820 paa 28 Fiskestader ved Ribe fra Major Ridder Andreas Glud. Kjøbesum 1000 Rdl. Solv.

8. Han var, omtrent paa den Tid han blev gift, tillige Forpagter af Billestrup Hovedgaard, noget senere af Søbygaard (Hovedgaarden til Stamhuset af samme Navn) og 1834 til 1842 eller 43 af Buderupholm.

Thygesen begyndte sin Løbebane som Skriverdreng paa Byfogedkontoret i Ribe, hos Bassejens Formand, og blev derefter Forvalter paa Buderupholm hos den gamle Fru Bjørn. Fra den Tid, han blev gift, boede han paa Randrup, jaalænge han eiede den, og var i en lang Arrække Landvæsenskommissær. Han drev en stor Studehandl⁶ og havde til sine Tider paa en-

⁵ D. Atl. V. P. 319. Dengang (1769) 14 Tdr. Hartkorn Hovedgaardstøt og 230 Tdr. Bøndergods u. m.; men Bøndergodsjet var ubestemt, da Thygesen eiede den.

⁶ En af hans bedste Handelsvenner var Baron Kragh Juel Bind Arenfeldt til Stensballegaard. Jeg minde at have seet en Afregning imellem dem, hvis Facit løb op til omtrent 100,000 Rdl.

gang paa sine Gaarde og paa Føder hos Andre henved 1000 Stude, en enkelt Vinter endog nogle faa over 1100. Han kjøbte i Benschysjel og solgte til Markederne i Slesvig og Holsten. Pengeomskrivningen i 1813 og den paafølgende for Landmanden saa haarde Tid overstod han ikke uden store Tab (see ovenfor Handelen om Høstemark); men han var dog sikkert i en vis Periode efter den Tid ikke blot en formuende, men en rig Mand. Uheldige Konjunkturer for Studehandelen og vistnok ikke mindst den Omstændighed, at han i sin høie Alder, med svækkede Evner, dog vilde forcere den, bragte hans Formuesomstændigheder betydeligt til at dale, og da han, umiddelbart forinden Priserne paa Landeiendomme begyndte at tage det store Opsving, døde, var han Intet mindre end formuende. Han havde givet sin Svigersøn, Lund, hos hvem han ofte opholdt sig, det Løfte, at han ikke mere vilde handle; men det var ham, der havde handlet fra sine tidligste Aar og som sit Liv igjennem saa at sige kun havde levet og aandet for denne Handel, umuligt at holde sit Løfte. Han kjøbte et Parti i Benschysjel; Konjunkturerne faldt pludselig, og han tabte paa det indkjøbte Parti i Løbet af ganske kort Tid en Sum af 9000 Rdl. Han var dengang i en Alder af mellem 74 og 75 Aar. Det sidste Stød var ham for haardt; det nedbøiede ham og forkortede hans Levedage, som han endte paa Høstemark d. 13 Januar 1842. Hans Lig førtes til Skibsted Kirkegaard, hvor det blev nedsat ved Siden af hans Hustruens.

Bedstefader Thygesen lever tydeligt i min Erindring. Han var af Middelhøide og gif i sin høie Alder krumboiet. Han bar Paryk med hvidt Haar, gif i sine blaa Klæder og var altid meget proper. Han stod overordentlig tidlig op, gif tidlig i Seng, var meget tarvelig i sin Levemaade og næsten altid paa Rejse omkring til sine Gaarde, Forpagtninger og Handelsvenner. Han havde en naturlig god Forstand og megen Humor, men var uden boglig Dannelse. Vel havde han ogsaa sine Særheder, og der var Familieforhold, som han ikke behandlede paa den rette Maade; men det skal ikke glemmes, at han var sine Stedborn en trofast og gavmild Forsørger,

at han var i høi Grad godgjørende⁷ og en mild Husbond. Jovrigt karakteriserer hans Gravskrift⁸ ham sandt og træffende. Den „gamle Thygesen“ lever endnu i Manges Grindring, og hans Minde skal ikke udslættes af hjærlig og agtelsesfuld Grindring hos mig, hvem han fortrinlig yndede og gav mange Bevijer derpaa.

Thygesen havde i sit Høsteskab med Bedstemoder (see ovenfor) to Børn, der levede:

1. Marie Franciscæ Thygesen, født paa Randrup d. 26 Juli 1808⁹, viet d. 6 Juni 1838 i Buderup Kirke til Christian Hjortholm Lund,¹⁰ tidligere Kjøbmand i Svendborg. De erholdt af Thygesen Dalsgaard i Forpagtning (see ovenfor) og efter hans Død paa Skiftet Udlæg paa Gaarden i Henhold til Bestemmelserne i Forpagtningskontrakten. Lund indrettede Skæfergaarden Marienhøi og byggede Thygeslund (tildels Parcel af Dalsgaard), hvor Familien tog Bopæl i 1847. 1853 folgte han Thygeslund til Kammerjunker Sigismund Nylius til Estrupslund (nu til Rønningesøgaard) for 36,000 Rdl. og Aaret efter Dalsgaard til Forpagter Jacobsen for 34,000 Rdl. Han og Kone flyttede derefter til Kjøbenhavn, hvor de endnu boe. Paa Dalsgaard fødtes d. 4 Marts 1845 deres eneste Barn, Thygine Camilla Cecilie Nicoline Gertrude Margrethe.

2. Frank Thygesen, født paa Randrup d. 5 Februar 1811⁹,

7 Han skænkede 26 Juni 1810 500 Rdl. D. C. til Lyngby Skole og 500 Rdl. D. C. til Lerndrup Skole; 26 Juni 1811 500 Rdl. D. C. til Vive Skole og 26 Juni 1812 1600 Rdl. D. C. til Skolerne i Skibsted og Lyngby. Disse Kapitaler bleve udsatte mellem Viborg Stifts offentlige Midler.

⁸ E 30.

⁹ E 28.

¹⁰ Født August 1803 paa Pøtlesholm (Langeland) af Forældrene. Kapellan Niels Basse Lund, senere Præst i Bælum, og Karen Hjortholm. Farsfaderen var Byfoged og Løder i Middelfart, hed egentlig Basseisen, men optog Navnet Lund og var Broder til Justitsraad Basseisens Fader. Om Basseisen, see E 26.

kjøbte 1840 Steniøgaard, (Nørrefongerølev Sogn), som han folgte 1848; derpaa en i Mariager Landsogn liggende lille Eiendom, Bøgelund, som han beholdt i 4 Aar. I 1853 flyttede han til Kjøbenhavn, hvor han med Familie endnu boer. Han er gift med Nicoline Hedevig Hoff, Datter af afdøde Pastor Sigvard Hoff, Sognepræst til Vive, Due og Balsøgaard, og Hustru Marie født Thomsen. Af dette Ægtekab er to Børn: Ellen Cecilie Thygesen, født den 24 April 1845 paa Steniøgaard, og Marie Thygesen, født paa Bøgelund d. 9 Juli 1849.

Frank Hvasf's Descendents :

1.

Erik Christian Andreas Hvasf,
hans Hustru
Johanne Margrethe Keergaard
og Søn
Frank Hvasf.

Erik Christian Andreas Hvasf er født paa Gundestedgaard d. 14 Febr. 1793.¹ Han blev i 1806 af sine Forældre anbragt i Huset hos Pastor Brasch i Hillerølev.² Efter Faderens Død blev han i 1807 sat i Randers Skole, hvorfra han dimitteredes i Septbr. 1812 af Skolens Rektor, Mag. Phil. Laur. Sev. Lund. Han erholdt til Artium i Dttb. Maaned s. A. Hovedkarakteren Godt og underkastede sig d. 17 April næste Aar den filologiske Del af anden Examen. Han var i Huset hos Professor Myerup og begyndte paa Studiet af Medicinen, der altid beholdt Interesse for ham;

¹ Hjemmedøbt samme Dag; i Kirken d. 17 April næstefter. Oplysning om Fadderne savnes, jvfr. E 21.

² Sfr. E 23.

men han blev brystsyg, maatte tage hjem og kom sig først nogenlunde efter et langt Sygeleie i Hjemmet og i Aalborg. Hans Helbred nødte ham til aldeles at opgive Studeringerne og efter en kort Tids Ophold hos Justitsraad Baasfesen i Ribe købte han i Interessentskab med Baasfesen og Thygesen Høstemark med tiliggende Gods for en Kjøbesum af henved 127,000 Rdl., dels Solv, dels Navneværdi. Efter nogen Tids Forløb blev han for en Kjøbesum af 14,000 Rdl. Solv Eneeier af Gaarden, paa hvilken han dog først i 1834 erholdt Skjode.³ Med Klogskab og Held arbejdede han paa Gaardens Forbedring og reiste sig ved sin utrættelige Flid og hjælpsomme Godhed Minder, der overlevede ham.

Han var først forlovet med Henriette Marie Jelsstrup, en ung Pige, der var i Huset paa Randrup. Denne Forbindelse var Thygesen imod fordi hun var uden Formue. Hun døde imidlertid paa Randrup d. 27 April 1821, henved 24 Aar gammel, af Brystsyge.⁴ I 1832 blev han atter forlovet med Johanne Margrethe Neergaard; deres Bryllup stod paa Vivebrogaard, i Sommerens yndigste Dage, den 22 Juni 1833, under Nærvarrelse af den talrige Familie paa begge Sider. Den 25de næstefter drog det nygifte Par ind paa Høstemark, fulgt dertil og modtaget der af Elægt paa begge Sider. De tilbragte derefter et lykkeligt Aar, bestjæftigede med den Virksomhed, som den store Bedrift og Hovedbygningens Ombygning i Foraaret 1834 medførte. Den 12 Oktb. f. A. fødtes deres eneste Son Frank.⁵ Kort efter blev Faderen heftig syg (af Stensmerter) og efter et fire Ugers Sygeleie, under hvilket

³ Jfr. i det Helt E 29.

⁴ Skibsted Kirkebog. Begravet 4 Mai 1821.

⁵ Hjemmedøbt 21 Oktb. Taaben publiceret i Kirken d. 4 Mai 1835. Faddere: Fru Neergaard fra Vivebrogaard, Mb. Rosenbeck fra Fjeldbrad, Proprietær Neergaard fra Vivebrogaard, Herredsfoged Svass fra Nørsgaard, Legationssekretær Svass paa Høstemark. (Af Mou Kirkebog).

Synet af hans lille Søn var ham hans kjæreste Glæde og Trøst, fundede hans Endeligt til. Den 22 Novbr. udaandede han, kun henved 42 Aar gammel. Han blev jordet d. 1 Decbr. paa Mou Kirkegaard, hvor der findes et Monument over ham.

Jeg var 10 Aar gammel da „Onkel Christian“ døde og havde oftere besøgt ham paa Høstemark, ligesom han ogsaa meget jævnlig kom til os paa Gudumlunds Fabrik. Jeg mindes ham tydeligt. Han var køparret, høi og stærk; han var en stor Børneven og meget søgt for sit muntre Lune og sin behagelige Dmgang. Han var en stor Jagtelsker og en fortræffelig Skytte.

Hans Hustru Johanne Margrethe Neergaard er født d. 18 Januar 1806 paa Høstemark af Forældrene Johan Michael de Neergaard † 1837 og Margrethe Grotum Møller. Faderen eiede først Høstemark (1803—13) og Egense Kloster, derefter Store Nestrup, som han imidlertid maatte opgive 1822, hvorefter han købte Vivebrogaard.

Johanne Margrethe Neergaard var den næstældste af 12 Søskende.⁶ Hun nød i nogle Aar Opdragelse i Kjøbenhavn, blev konfirmeret i Nestrup Kapel og fulgte sine Forældre til Vivebrogaard, da Tidsumstændighederne nødte dem til at forlade Nestrup. Efter sin Mand's Død beholdt hun Høstemark, som hun bortforpagtede, indtil hun igjen, formentlig 1837, folgte den til Thygesen. Hun blev imidlertid boende paa Gaarden til 1842, da hun efter Thygesens Død og foranlediget af at Gaarden af Thygesens Bo blev solgt til Regimentékvartermester Branth, vel ogsaa tildels af Hensyn til lille Frang's Opdragelse, flyttede til Aalborg. Her boede hun og offrede sig ganske for sin Søn, indtil ogsaa han blev hende berøvet. Hun flyttede da til sin Moder paa Vivebrogaard, hvor hun endnu lever.

⁶ En Stamtafle over Familien de Neergaard findes hos Pengnid. En mere udførlig er forfattet af Kapellan A. Teilmann.

Frans Hvasj var et spinkelt, dog ikke sygeligt lille Barn, tidlig i Besiddelse af en klar og udviklet Forstand. Han gik nogle Aar i Aalborg Skole og døde under et Besøg paa Hals Ladegaard hos sin Moders Søster, gift Færch, i Paaskeferien, d. 28 April 1849, af Halsbetændelse. Han blev jordet d. 7 Mai næstefter ved sin Faders Side og der findes ogsaa paa Kirkegaarden et Monument over ham. Hans Begavelse havde vaakt Forhaabninger om en lys Fremtid for ham; men disse Forhaabninger fulde efter Forsynets Villie pludselig tilintetgjøres.

2.

Maren Laurence Hvasj
og hendes Mand
Ludvig Christian Rosenbeck.

Hun er født paa Gundestedgaard d. 27 Januar 1794¹. Forældrene flyttede i Mai samme Aar til Randrup, og her henrandt hendes Barndom. Efter Faderens Dod blev hun og hendes ældste Broder Christian sendte til Randers, han for at gaae i Latinskole, hun for at nyde Underviøning og Uddannelse i de Kundskaber og Færdigheder, som paa den Tid sømmede sig for en ung Pige. Efter et Ophold i Randers af omtrent 2 Aar kom hun hjem og blev konfirmeret 1809. Hun ægtede i en Alder af lidt over 19 Aar Inspektør ved Grevskabet Lindenborg, Ludvig Christian Rosenbeck, født d. 26 Oktober 1786 paa Brahetrolleborg. Han havde dansk juridisk Examen fra 1806 og blev Inspektør paa Lindenborg 1811. Brylluppet stod paa Randrup d. 13 Mai 1813, og den 16de s. M. drog det nygifte Par ind paa Lindenborg. Rosenbeck kjøbte, da han blev gift, Henriksdal, en Arvefæstegaard paa Lindenborg Hovedgaardens Mark, af Thygesen.² 1819 kjøbte han Pan-

1 Sfr. VI 1 og E 21.

2 Sfr. VI 3, Nr. 5.

dum (Voxlev Soqn, Hornum Herred) for 16,000 Rdl. For at kunne udbetale 4,000 Rdl. strax, optog han et Laan paa Henriksdal. Resten skulde henstaae i 4 Aar. Handelen blev anseet for særdeles god, og Rosenbeck beredede sig til at flytte til Pandum. Han havde netop i den Anledning opsagt sin Inspektørtjeneste, da den daværende Birkedommer ved Grevskabet, Petersen, døde. Denne Omstændighed bevægede ham til at blive; han fik strax af Greven Løfte om dette Embede, men 3 Uger efter blev han angreben af Gigt- og Nervefeber og døde, 35 Aar gammel, d. 3 September 1821 paa Lindenborg, efterladende sig en Enke og 4 Børn: Tyge Christian Alexander f. 21 April 1815, Cecilie Sophie f. 10 Oktober 1816, Augusta Frederikke Christine f. 5 Juli 1818, og Ernstine Francisca f. 21 Oktober 1820. Pandum og Henriksdal skulde nu sælges. Konjunkturerne vare stærkt tilbagegaaende og Pandum blev ved 5te Auktion solgt for 2,200 Rdl. Henriksdal blev opraaht; Thygesen bød paa den til sin Steddatter — og Alle taug. Laurence Rosenbeck flyttede nu til Mai 1822 med sine Børn ind paa Henriksdal, hvor hun boede i 6 Aar. Da Grev Schimmelmann ønskede atter at forene Henriksdal med Lindenborg, solgte hun 1828 Gaarden til ham for en aarlig Livrente af 200 Rdl., og købte derefter en Gaard i Fjeldbrad. 1836 solgte hun igjen denne til en Major Bülov og flyttede til Ålborg. I November 1842 tog hun til Kjøbenhavn, hvor hun endnu lever med sine tvende ugifte Døttre Cecilie og Ernstine. Den lille Augusta døde allerede 5 Aar gammel, den 3 August 1823, paa Henriksdal. Sønnen Christian eier og beboer en Arvesæstegaard i Døllerup under Grevskabet Lindenborg. Han er gift med en Pige af Bøndestanden, Mariane Gundersen, og har 4 Børn, Marie Lovise f. 1843, Ludvig Christian f. 1849, Poul Anton f. 1851 og Anders Nicolai f. 1853.

3.

Anders Nicolai Hvasf
og hans Hustru
Kirstine Dorothea Schmidt.

Anders Nicolai Hvasf er født paa Randrup d. 1 November 1797.¹ Efter at have nydt Underviøning i Hjemmet til sit 12te Aar,² blev han 1809 sat i Randers Skole. Samtidig med ham gif først den ældre Brøder Christian og siden den yngre, Marcus, i Skolen. I September 1815 blev han dimitteret til Universitetet af Rektor Lund, tog Artium i Oktober med Hovedkarakteren Godt, det følgende Aar³ anden Examen med Laud. og to Aar efter, 1818, den fuldstændige juridiske Examen⁴ med bedste Karakter til begge Prøver. Den 6 December 1819⁵ blev han ansat som Volontær i Rancelliets 2det Departement og arbejdede ved Siden deraf hos A. S. Ørsted, der brugte ham i sit Hjem til Medhjælp ved Trykningen af sine Værker o. desl.

Efter i Aaret 1817 at være bleven forlovet med sin Moder og efter igjennem denne Forbindelse og sit Svogerskab til Inspektør Rosenbeck at have erholdt Adgang til det Schimmelmannske Hus, blev han d. 9 Januar 1822 udnævnt til Birkedommer og Skriver ved Grevskabet Lindenborg med en aarlig Indtægt af omtrent 500 Rdl. og senere fri Bopæl paa Gudumlunds Fabrik⁶ samt Afbenyttelse

1 E 21. Han er opkaldt efter sin Morfader, Anders Nielsen Hærch.

2 Af Student Andreas Pedertshoug, jfr E 23 Note 13, og efter Faderens Død af cand. theol. Andreas Jørgen Willefschou, der siden blev Præst til Skjelby og Gjeddesby. Willefschou var en venlig Lærer og en munter Selskabsmand, men i høi Grad doven og ligegyldig, saa at hans Underviøning var ringe.

3 19 April philos. 26 Oktb. philol.

4 Theoretiske Del 23 Oktb. 1818, praktiske Del 1 febr. 1819.

5 2 Dep. Journ. for 1819 Nr. 4629.

6 Jfr. Bilage til Bestall. i 3 Dep. Reg. Nr. 26. Udnævnielsen flyttes Grev Schimmelmanns formaaende Andefaling. Han havde iforveien

af noget Jord. Samme Foraar han blev gift (9 Januar 1824) blev han af Kancelliet⁷ konstitueret som Byfoged og Skriver i Frederikshavn og Herredsfoged og Skriver i Horns Herred iftedesfor Major Thomas Frederik Westenholtz, der havde Kæsemangel og ifølge Kancelliets Ordre var bleven suspenderet. Denne Konstitution varede til Udgangen af 1826; men først i Foraaret 1827 vendte han tilbage til sit Embede som Birkedommer ved Lindenberg Birk, hvilket Overkrigskommisær Christensen til Klarupgaard imidlertid havde bestyret som konstitueret. Christensen tilbød dengang Fader Klarupgaard (Sædegaard med komplet Bøndergodt m. v.) i Bytte for Birkedommerembedet, hvis aarlige Indtægt dengang udgjorde noget over 600 Rdl. Men Fader vovede ikke at gaae ind paa dette Bytte. Man kan heraf danne sig et Begreb om hine Tidens sørgelige Eiendomsforhold.

Fader var derefter blandt Andet Skiftekommissær i Justitseraad Bassesens Bo i Ribe og i Neergaards Fallitbo paa Restrup.⁸ I Sommeren 1831 nød han den Ære at modtage Arveprinds Chri-

erholdt Myndighedsbevilling, dateret 13 Novbr. 1821. Ved Bestillingen findes lagt en egenhændig Skrivelse fra Amtmand Graah i Hjørring til Kancelliet, dat. 27 Januar 1827, indeholdende et Vibueskriv om A. R. Svast's Embedsførelse i Frederikshavn.

7 Ved Skrivelse til Hjørring Amt af 25 Mai 1824 (3 Dep. Nr. 1651). Bilagene til denne Skrivelse give udsørlig Oplysning om Westenholtz's Embedsførelse og Kæsemangel, der for største Delen hidrørte fra et overilet Byggeforetagende. Kæsemangelen blev i Løbet af 2 Aar dækket af Embedets Indtægter og Westenholtz erholdt af Kongelig Naade Embedet som Herredsfoged og Skriver i Aars og Slet Herreder og Birkedommer og Skriver i Vøglshørs Birk (Best. 5 April 1826, 3 Dep. Reg. Nr. 1625). Men ogsaa her foranledigede hans Embedsførelse en Undersøgelse, der atter blev lagt i Faders Hænder (Kommissorium af 8 Mai 1829, 3 Dep. Reg. Nr. 916).

8 I Bassesens Bo sammen med Overkrigskommisær Christensen til Klarupgaard, Kommissorium 20 Juni 1826 (3 Dep. Reg. Nr. 1862). Da Bassesen og Christensen iforveien, ifølge Kommissorium af 29 Marts 1822, behandlede Joh. Michael Neergaards Bo, indtraadte Fader i dette Bo i Bassesens Sted, Kommissorium 30 Juni 1826 (3 Dep. Reg. Nr. 1879).

stian (Chr. d. 8de) i sit Hus. Prindsen gjorde en Rundreise i Landet og kom til Gudumlunds Fabrik for at see det derværende betydelige Kalkværk og Teglbrenneri. — Den 3 Juni s. A. blev han udnævnt til tillige at være Herredsfoged og Skriver i Høllum og Hindsted Herreder.⁹ Han købte i denne Anledning Mørgaard,¹⁰ men flyttede med sin Familie først dertil i Efteraaret 1832, og senere erhvervede han ved Kjøb 8 Gaarde og 15 Huse i Bælum samt Skoven „Bælum Buske“. Den 28 Oktober 1836¹¹ udnævntes han til virkelig Kancelliraad, 17 Oktober 1842 til Justitsraad¹² og 1 Januar 1859 til Ridder af Dannebrog.

Han har i Forening med Etatsraad Amtsforvalter Ludvig Christian Brinck-Seidelin som Kommissær paaafjendt Spørgsmaalet om hvem Eiendomsretten over den store Bildmose tilkom¹³, ligesom han ogsaa senere har været Eksekutor og Skiftekommissær i Boerne efter Baron Juul til Lundbæk (1842), Kammerraad Svanholm til Biffertsholm (1837—1843) og Overfrigskommissær Christensen (1859). I Foraaret og Sommeren 1843 var han konstitueret Stiftsamtmand i Aalborg. Under denne Konstitution indtraf Kronprindsens Besøg i Aalborg og paa Randrup.

Han har, saalænge Stænderinstitutionen bestod (1834—1848), været Valgdirektor for Valgene til Stænderforsamlingen i Viborg i „6te Valgdistrikt for de mindre Landeieendomsbesiddere“ (Høllum, Hindsted, Fleksum og en Del af Hornum Herred), ledede i sin Kredts Valget til den grundlovgivende Rigsdag og har siden som

⁹ 3 Dep. Reg. Nr. 303. Embedets (Brutto) Indtægt anslaaes i Forestillingen kun til 1,100 Rbl. foruden Dommerforret. Fra 1829 til 1850 udgjorde Sportelindtægten af Herrederne i Gjennemsnit lidt over 1,400 Rbl. om Aaret, lavest 1832: 1,001 Rbl. 2 Mk. 8 Sk., høiest 1844: 1,999 Rbl. 2 Mk. 3 Sk. Fra 1851 steg Embedets Indtægter forholdsvis betydeligt.

¹⁰ F 32. Bygningerne ere nu tilbels ombyggede og en Plantage af Naaletræer paa omtrent 16 Tdr. Land anlagt ved Gaarden.

¹¹ 28 Okt. (2 Dep. Reg. Nr. 695).

¹² 17 Okt. 5 Kl. Nr. 3. (3 Dep. Reg. Nr. 2055 a).

¹³ Kommissorium 16 Septb. 1835. (3 Dep. Reg. Nr. 1166).

Formand for Valgbestyrelsen ledet samtlige i Aalborg Amts tredje Valgkreds foretagne Valg til Folketinget. Han modtog i 1848 Opfordring til at stille sig til den grundlovgivende Rigsforsamling, men afflog denne Opfordring.

Som Bidnesbryd om den Agtelse og Velvillie, han nyder i sin Jurisdiktion, har han i 1847 (Birkedommer i 25 Aar) af Sognefogderne i Lindenberg Birk modtaget en Pokal og den 3 Juni 1856 (Herredsfoged i 25 Aar) fra Sognefogderne i Herrederne og fra Beboere i Jurisdiktionen en Gave af Sølvtoi af meget betydelig Værdi. Hans Portræt blev ved denne Leilighed lithograferet og omdelt.

Kirstine Dorothea Schmidt, den næstældste af fem Søskende, er født i Grønnerup Skole ved Brahamtulleborg den 26 Oktober 1799 af Forældrene Skolelærer Christian August Schmidt og Hustru Kirstine Christoffersdatter.¹⁴ Tidlig faderløs, blev hun i sit 14de Aar sendt til Kjøbenhavn for at modtage en Plads hos Grevinde Charlotte Schimmelmans, Finantsminister Grev Ernst Heinrich Schimmelmans Hustru. Efter hendes Død (saavidt vides 2 December 1816) kom hun til Grevens adopterede Datter, Kammerherreinde Louise dal Borgo, hvis Datter Elise¹⁵ hun underviste. I Sommeren 1817 blev hun forlovet med Fader, hvis Bekjendtskab hun havde gjort hos Reumerts.¹⁶ Da Fader var bleven udnævnt til Birkedommer ved Lindenberg Birk, forlod hun i Foraaret 1822 det Schimmelmansske Hus, idet hun altid taknemlig mindedes den dannende og foræblende Indflydelse, det havde udøvet paa hende og den store Godhed, der i samme var bleven hende til Del. Hun tog efter Indbydelse af sin tilkommende Svigerinde, Laurence Rosenbeck, til Henriksdal, og, efter et kort Ophold der, til

¹⁴ F 33.

¹⁵ Eiden gift med Baron Carl Schaffalitzky og nu Priorinde i Odense Bømsfrukostler.

¹⁶ Carl Alexander Reumert, Forvalter ved det Kongelige Klædeoplag, gift med Christiane Rosenbeck, en Søster til Inspektør Rosenbeck.

Randrup for under sin tilkommende Svigermoders Veiledning at uddanne sig i Husvæsenet. I Efteraaret 1823 hentede hun i Forening med Fader sin Moder, der boede ved Bræhetrolleborg. En barnlig Forudsigelse om at hendes Moder, „naar hun blev stor“ og selv fik Hus og Hjem, skulde komme og boe hos hende, gif saaledes i glædelig Opfyldelse. Hendes Moder, min Bedstemoder, tilbragte efter den Tid 35 Aar i sin Datters Hus og saae en hel ny Slægt voge op. Den 9 Januar 1824 bleve mine Forældre viiede i Gudum Kirke af Pastor Fangel. Fra Kirken drog Bryllupsfæren til Randrup, hvor Brylluppet holdtes i flere Dage, og fra Randrup tog det nygifte Par til dets fremtidige Hjem paa Gudumlunds Fabrik. Sen ad Efter sommeren fulgte Moder og Bedstemoder efter Fader til Frederikshavn og her fødtes de to ældste Sønner, Frank og Christian August. Efter at vi vare vendte tilbage til Gudumlunds Fabrik kom Moders Søster, Conradine Schmidt, der siden forblev hos os, i Huset (1827); Andreas fødtes 1829, Ernst 1831. 1832 flyttede vi til Nørgaard, hvor Michael fødtes 1833. Sorg og Glæde veglede og Tiden svandt. Min Moder modtog Besøg af sine Søskende og besøgte dem igjen, 1833 i Sommeren med sine tre ældste Sønner, 1837 med Fader og alle fire Sønner. Vi lagde Veien om ad Bræhetrolleborg og besøgte en smuk Sommerdag Grønnerup Skole. Blide Minder stege frem for min Moders Sjæl og, blandende sig med Grindringen om hvad hun senere havde oplevet, bragte de hende til hele Dagen at hængslyde i Taarer. Med den sjeldne Evne, hun besad til at omgaaes Syge, pleiede hun mig, i Sommeren 1840 i Aalborg, under en stærk Nervefeber. I Januar 1848 tog hun igjen til Aalborg for at pleie Brødrene Ernst og Michael, medens de laae syge af Mæslinger, og Michael, da han efter Mæslingerne fik Skarlagenesfeber. Efter Hjemkomsten fra Aalborg var hun ikke mere rask. Hendes Helbred, der iforveien i lang Tid havde været vaklende, var nedbrudt, og hun blev kastet paa Sygefengens af Strubetæring. Hendes Kræfter svandt langsomt bort, men hendes Sjæl beholdt i ydmyg Tro og Gudhengivenhed den samme Styrke, hvor-

med hun ofte tilforn havde vidst at holde sig oppe og gjøre sig til Herre over sine Lidelser. Søndagen d. 9 Juli vare, foruden nogle Andre, vi fire Brødre og lille Franz fra Høstemark samlede om hendes Leie. Hun sagde os Afkedsord, og i Morgenstunden d. 10 Juli udaandede hun sin Sjæl, der var idel Kjærlighed.

Dette er i meget lette Træk et Omrids af min elskede, dyrebare Moders Liv. Det var ikke et ydre, der kundgjorde sig i Handlinger, som kunde optegnes. Det var helliget Huset, Familien, hendes Ugtefælle og hendes Børn, den Fattige og den Sørgende. Hun besad ikke sjældne Legemsfortrin; men dog netop et Ydre, der altid vandt, fordi det afspejlede hendes besindige og rolige Dømmekraft, hendes gode Smag og fine Taft. Sjældne Aandsgaver, der i fortrinlig Grad udmærkede hende fremfor Andre, vare ikke skjænkede hende i Arv og Gie. Men med en ved omhyggelig Opdragelse og tidlig Virksomhed under fremmede, forældende ydre Livsforhold uddannet Aand forenede hun alle de Hjertets Egenstaber, der ere Kvindens bedste Smykke. Dem udfoldede hun i rigt Maal i hendes Areds. Hendes Væsens Grund var Sandhed, Renhed og Kjærlighed. Betsignet vare hendes Minde!

Anders Nicolai Hvas's Descendents.

1. Franz Hvas's. Jeg er den ældste af mine Brødre, født i Frederikshavn d. 1 Oktober 1824¹. Min Moder gav mig den første Undervisning. Derefter blev jeg en Dag, i en Alder af henved 6 Aar, fulgt ud i Skolen ved Gudumlunds Fabrik; men det varede ikke længe inden vi fik Huslærer. 11 Aar gammel blev jeg i Oktober 1835 sat i Aalborg Skole og boede hos Kjøbmand Thomas v. Spretkjælen. Min Skoletid varede 8 lange og trange Aar; Skolen kvalte enhver selvstændig Udvikling, den fuede Gemyttet, og den Sæd, den nedlagde, var ikke skiftet til at bære

Frugt for Livet. Dog mindes jeg med sand Taknemlighed og Hengivenhed Rektoren, Professor, siden Etatsraad, Emmanuel Tauber, der ogsaa i høi Grad skjænkede mig sin Godhed. Hans Undervisning og al hans Færd var gennemtrængt af Humanitet og Velvillie; men hans Helbred var svagt og han tog sig kun lidt af Skolen. Jeg blev konfirmeret i Efteraaret 1840 af Stiftsprovst Hald og i September 1843, i en Alder af henved 19 Aar, dimitteret af Professor Tauber. Jeg tog Artium i Oktober s. A. med Laud., anden Examen i 1844 med Udmærkelse og begyndte derefter paa det juridiske Studium, først under Veiledning af nuværende Høiesteretsadvokat G. Liebe, senere under Veiledning af Høiesteretsadvokat G. Brock. Begivenhederne i 1848, min Moders Død og Begel af Professorerne ved Universitetet bidrog til, at jeg først kunde gaae op til Examen i 1850. Den 4de November underkastede jeg mig den theoretiske, den 18 og 19 s. M. den praktiske Del af Examen, og erholdt til begge Prover bedste Karakter. I Vindsjen 1851 deltog jeg i det første Studentertog til Norge og oplevede uforglemmelige Dage. Den 2 Juli s. A. blev jeg antaget som Volontær i Justitsministeriets 1ste Departements Kontor og udnævntes d. 22 Mai 1853 til Rancellist.

Ved Siden af mine Forretninger i Ministeriet manuducerede jeg i omtrent 4 Aar indtil Sommeren 1855, da jeg erholdt Til-ladelse til i et Aar at foretage en Rejse i Udlandet. Paa Rejsten opholdt jeg mig et halvt Aar i Paris og havde blandt Andet Leilighed til at overvære to storartede Fester, den ene Slutningen af den store Udstilling, den anden et over al Beskrivelse glimrende Bal, som Staden Paris gav paa Hôtel de ville for Kong Victor Emmanuel. Fra Paris tog jeg over Marseille til Neapel, derfra til Rom og efter en Maanedes Ophold i Rom over Florents og Benedig gennem Tyrol til Schweiz; efter en Maanedes Ophold i Schweiz hjem over Berlin.

Efter min Hjemkomst blev jeg d. 30 November 1856 udnævnt til Fuldmægtig og fra 1 Januar 1857 konstitueret som Kontorchef. Samme Aar stod mit Bryllup paa Bidstrup med min elskede Hustru,

Tychine Andrea Frederikke Lichtenberg, f. 14 Mai 1835,² til hvem jeg blev viet i Granslev Kirke d. 14 Oktober. Den 25 Juni 1858 blev jeg udnævnt til Kontorchef og Departementssekretær i Justitsministeriets første Departement, samt til Kancelliraad. Den 15 December f. A. fødtes vor kjære Søn Anders Nicolaus³ og den 28 Oktober 1860 vort elskede Barn Hans Gerhard Lichtenberg, hvem Døden berøvede os 3 Uger efter.⁴

2. Christian August Hvasf, født i Frederikshavn d. 9 Juli 1826,⁵ død paa Nørgaard d. 27 August 1836 af Vand i Hovedet, begravet paa Bælum Kirkegaard d. 2 September.

3. Marcus Andreas Nicolai Hvasf, født paa Gudumlunds Fabrik d. 10 Juli 1829.⁶ Efter at have nydt Undervisning i Hjemmet, blev han i Efteraaret 1844 sat i Skole i Rjøbenhavn, hvor han blev konfirmeret d. 30 Marts 1845 i Helliggeist Kirke. 1846—1847 hos Landinspektør Justitsraad Birch paa Vadumtorp, Præliminæregamen i Foraaret 1848, Landmaaleregamen i Vinteren 1850—1851, Landinspektøregamens theoretiske Del 1853, praktisk Prøve 1856. 1857 Gier af Vestergaard i Skibsted Sogn. Den 19 Mai 1858 gift med Henriette Charlotte Caroline Kirstein,

2 See om den Lichtenbergste Slagt G 34.

3 Døbt i Frue Kirke af Provst Paukli, Fastelavnsøndag d. 6 Marts 1859. Faddere: Bedsteforældrene fra Bidstrup samt Sophie Hønnens. Desuden indskrevne i Kirkebogen Fader og Onkel fra Mandrup; men disse mødte ikke, hvorimod den her i Byen værende Familie paa begge Sider var tilstede.

4 Hjemmedøbt af mig selv d. 19 Novb. i Dørværelse af Barnets Moder og vore tre Tjenestefolk, idet vi ikke ventede at Barnet vilde leve til Dag. Dog forlængedes dets Livstid til Løverbagen d. 24 Novb., da det udaandede. Det antoges af Lægen, at det var født med en organisk Mangel i Hensende til Blodcirkulationen. Det lille affjælede Legeme blev ført til Nørgaard og d. 3 Decb. jordet paa Bælum Kirkegaard ved sin der hvilende Bedstemøders venstre Side.

5 F 31. Døbt efter sin Bedstefader paa mødrene Side.

6 F 31. Døbt efter Fader og de toende Onkler.

jødt 29 Septb. 1827.⁷ Brylluppet stod i Kjøbenhavn hos hendes Moder, og Bielsen fandt Sted i Frue Kirke af Provst Paulli. En Søn, Ernst Nicolai, født 6 Marts 1859⁸.

Ernst Henrik Carl Hvasf, født paa Gudumlunds Fabrik d. 14 Juni 1831.⁹ Nød Underviøning i Hjemmet indtil han i Efteraaret 1844 kom i Aalborg Skole, hvor han fik Plads i 2den Klasse's nederste Afdeling. Han blev konfirmeret i Efteraaret 1847 af Provst Hald og dimitteret i Sommeren 1851 af Rektor Tregder med næstbedste Karakter; tog anden Examen næste Aar med Udmerkelse, og begyndte derpaa det juridiske Studium. I Juni 1856 deltog han i Studentertoget til Upsala, der efterlod rige og oploftende Minder hos ham. Den paafølgende Vinter paadrog han sig en heftig Forkjølelse, der ikke vilde forlade ham. Et Ophold i Gmø i Sommeren 1857 bragte nogen Bedring, maaskee dog mere kun tilsyneladende. Umiddelbart efter sin Hjemkomst fra Gmø blev han forlovet med Fanny Kirstein,¹⁰ hvilken Forbindelse kastede et Skjær af Lykke over hans sidste Levetid, der var indviet til saa megen Smerte og Lidelse. Han (og Fanny) var med til Brylluppet paa Bidstrup; men han deltog dog ikke ret meget i Glæden. Faa Dage efter at have overværet Andreas's Bryllup i Kjøbenhavn (Mai 1858), tog han med Fader hjem til Nørgaard. Sygdommen, der var Strubetøring, tog hurtig Overhaand, og han tabte snart sin Stemme og Hørelse. Endelig frigjordes han den 24 Sept.¹¹ for Støvets Baand og Smerte, som han havde baaret med sjelden Resignation og Taalmod.

7 See om den Kirsteinske Familie G 36.

8 Opkaldt efter Fader og Broder Ernst. Døbt i Skibsted Kirke d. 8 Juli s. A. Faddere: Fru Kirstein, Cecilie Rosenbed, Fader, Onkel fra Mandrup og Carl Kirstein.

9 Opkaldt efter Statsminister Grev E. F. Schimmelmann og deenes Broder søn, den daværende Besidder af Liubenberg, Grev Carl Schimmelmann.

10 Jfr. G 36.

11 Begravet paa Bølum Kirkegaard d. 2 Okt. 1858.

Han var af Naturen udrustet med gode Evner og i Besiddelse af en Begavelse for det juridiske Studium, der lovede ham en lys og ærefuld Fremtid. Hans Hjerter var saa trofast og fuldt af Kjærlighed, som Nogens, og han efterlod et Savn i sin Kreds, der ikke er udfyldt.

5. Michael Lange Hvasf, født 4 December 1833¹² paa Nørgaard. Mod Undervisning i Hjemmet sammen med sine to ældre Brødre, indtil han, samtidig med Ernst, i Efteraaret 1844 blev sat i Aalborg Skole, hvor han fik Plads i 1ste (nederste) Klassees ældste Afdeling. I Efteraaret 1850 forlod han Skolen, hvor han var naaet til femte Klasse (efter den ældre Klasseinddeling tredje Klasse, nederste Afdeling), og blev efter to Aars privat Undervisning dimitteret til Universitetet i Sommeren 1852 af Bestyreren af Efterlægtselskabets Skole i Kjøbenhavn, Brix. Han erholdt bedste Karakter saavel til Artium, som til anden Examen i 1853, deltog i Studentertoget til Upsala 1856, og tog den 28 Januar 1861 dansk juridisk Examen med bedste Karakter.

4.

Marcus Pauli Hvasf,
 hans Hustru
Eline Margrethe Wandel
 og deres Børn.

Marcus Pauli Hvasf er født paa Randrup d. 14 December 1801.¹ Da de ældre Brødre vare komne i Randers Latinfskole,

¹² F 31. Opfaldt efter Kancellibepueteret, senere Overpræsident i Kjøbenhavn, Konferentsraad Michael Lange.

¹ E 21. Han er opfaldt efter Justitsraad Marcusfen til Krastrup, Gundesteb og Saar, hos hvem hans Fader i mange Aar var Forvalter jfr. under VI.

blev han sat i Huset hos Pastor Lund i Bælum, hvor han nød en tarvelig Underviøning af en Huølarer, der var eller økulte vøre Seminarist. Endnu inden han havde øyldt sit tiende Aar blev han, i Eøteraaret 1811, sat i Manders Latinøkole og hævdede her Pladsen som den øverøte for sit Parti økolen igjennem. Han gjennemgik tredie (næøtøverøte) Klasse paa eet Aar men sad tre Aar i fjerde (øverøte) Klasse, da han var for ung til at dimitteres og i det øele var lille og øpinkel. I Eøteraaret 1819 blev han, inden han endnu havde øyldt sit attende Aar, dimitteret til Universitetet, tog Artium med Laud. og det øølgende Aar anden Examen med øamme Karakter. Paa Grund af de ringe Udøigter, Forholdene dengang frembød for Juristerne, bestemte han sig, uagtet han mere øelte sig draget til det juridiske Studium, for Theologien, og tog øfter to Aars Forløb, d. 24 April 1823, i en Alder af noget øver 21 Aar, Attestats med Laud.² Uden at øøle Kald til at benytte denne Examen, modtog han for Sommeren en Huølarerplads hos daværende øøiferetsadvokat, øtatsraad, nu øeheimekonferentsraad J. V. Treschow,³ der paa denne Aarøtid beboede et øyøstted ved Strandveien. Den paafølgende Vinter ørholdt han fordelagtige Informationer i øjøbenhavn og manuøererede tillige i øebraiff. øansøte øventet lod øinantøminister, ørev ø. ø. øhimmelmann den unge Kandidat kalde til sig for at ørholde øplyøning øm nogle økøriftøeder, som han vilde benytte i en Tale, han øgtede at holde som øræsident i øibelsøøklubet. Han fandt sig øaa tilfredø med Kandidaten og hans øvar, at han øørøt øverdrog ham at ørdne sit

² øistinktionsprotokollen i øonfistoriets ørtiv. I øubriken for den øomiletiske ørøve findes ingen Karakter. Ved øxamens øølutning øttrede de tvende ørofesører ølausen og øens øøller „atqve øgregie respondisti“, den tredie, øeter ørasmus øøller, til hvem de tvende øræsøter, der vare øensører, øluttede sig: „atqve te laudo“. øesultatet heraf blev øltsaa kun Laud.

³ øan underviøte de tvende øøøtre, nu øru øafs og øru øverdrup, øamt øønnen øichael, nu øier af øøbøet øaurvig i øørge.

Bibliothek og kort efter tog ham til Privatsekretær. Som saadan tilbragte Hvaß Sommeren 1824 hos Greven paa Sølyst, og fandt her Tid nok til at besvare den af Universitetet for det Aar udsatte Prisdopgave i Theologien,⁴ hvorfor han paa Kongens Fødselsdag d. 28 Januar 1825 modtog Universitetets Guldmedaille. Da Grev Schimmelmann tillige var Chef for det udenrigske Departement og hans Privatsekretær ofte maatte beskæftige sig med de dette Departement vedkommende Sager, ledede dette til at Hvaß den 4 Juni 1825 indtraadte som Volontær i det nævnte Departement, hvor han den 19 Novbr. s. A. udnævntes til tredje Kancellist med en Gage af 200 Rdl. Derhos erholdt han den 28 Juni 1826 Titel af Legationssekretær.

I Foraaret 1827 blev han tilligemed Kammerjunker (senere Geheimeraad) Holger Christian Reedy til Palsgaard udseet til at afgaae til München for at undersøge og excerpere Arkivalier fra Kong Christian den 2dens Tid. Dette Hverv, der medførte Behageligheden af et Ophold i en paa Kunstskatte og tillige paa selstabelige Fornøielser saa rig By, medtog omtrent et halvt Aar. Da det var fuldført, saae han sig ved Hjælp af en ham af Fonden ad usus publicos tilstaaet Understøttelse⁵ istand til at udstrække sin Reise til Rom, hvor netop dengang Prinds Frederik, vor nuværende Konge, opholdt sig. Prindsen var saa naadig at optage ham i sit Følge, hvorved han fik Leilighed til at nyde Paaskuegen i al sin Herlighed. For at kunne arbejde i Vatikanets Arkiv og om muligt fremdrage nogle af dets Skatte for Fædrelandets Historie søgte han om en forøget Understøttelse fra Hjemmet, da den tilstaaede alt var medgaaet. Den saaledes ansøgte yderligere Understøttelse blev

4 „Desiderantur observationes philologicæ ex singulis veteris testamenti libris apocryphis ad usum loquendi novi testamenti illustrandum.”

5 Resolution 24 Marts 1827, kommunikeret 30 s. M. Understøttelsen var givet i det Diemeb at sætte ham istand til at studere Historiens Hjelpevidenskaber.

imidlertid ikke indrømmet, og han besluttede derfor ved Hjælp af egne Midler at fortsætte Rejsten. Efter nogle Maaneders Ophold i Rom tog han, i Selskab med den svenske Digter Ricander og nu afdøde Licentiat theolog. Emil Theodor Clausen, til Neapel. I denne By og dens Omgivelser — un pezzo del coelo caduto in terra — tilbragte han Sommeren 1828. Fra Neapel tog over Genf, hvor han atter havde den Gæde at træffe Prinds Frederik og for en kort Tid at blive optaget i hans Følge, til Paris og tilbragte her Vinteren 1828—1829. Efter en Udflugt til London vendte han i Foraaret 1829 tilbage til Danmark og tog en kort Tid til det Fædrenejhem paa Randrup, hvorhen han medbragte en ung Skotte, Mr. James Finley Wair Johnston, med hvem han havde knyttet et noie Venstabsk. Johnston opnaaede siden et berømt Navn som Agrikulturkemiker; da Hvasf i 1859 besøgte Skotland, var han død.

Efter sin Hjemkomst udgav han i eet Aar, 1831, i Forening med en sig dengang i Kjøbenhavn opholdende kundskabsrig og fint dannet Udlænding (Spanier eller Italiener), de Pollon, med hvem han stod paa en venstabelig Fod, et Søndagsblad „den danske Vie“.⁶ Hvasf's Forhold til dette Blad, paa hvilket kun de Pollon var nævnt som Redaktør, forblev dengang ubekendt for Offentligheden, og det ophørte med Udgangen af 1831, da de Pollon kort

⁶ „Den danske Vie“ eller „Søndagstidenden“, et Ugeblad, udgivet for Aaret 1831 af de Pollon, for 1832 og første Kvartal 1833, da det sluttede, af Translator Carl Maribo. Bladet var smukt udsmykket, vist endog særdeles smukt for sin Tid, trykt paa godt Papir med latinske Typer, og kostede 2 Rdl. 3 Mk. Kvartalet, 8 Rdl. om Aaret. Indholdet bestod fortrinsvis af mindre Fortællinger og Afhandlinger. Hvert Nummer havde derhos en Rubrik, med Overtskrift „almindeligt Overblik“, der indeholdt en Oversigt over Begivenhederne i Ulandet. Indenlandske Begivenheder omtales kun sparsomt, og egentlig ledende Artikler ere yderst sjældne. Ved at gennemlæse forskjellige Nummere hist og her faaer Man i det Hele det Indtryk, at Bladet har været redigeret med Smag og Dygtighed.

efter paa Grund af en Forbindelse, der endnu vil være ikke faa i Minde, forlod Danniarf. I Forening med ham havde Hvasf ogjaa oversat Ingemanns „Baldemar Seir“ paa Fransk; men denne Oversættelse udkom ikke. Under den gamle Grev Schimmelmanss Eftermand, Krabbe=Carisius, blev Hvasf d. 12 Januar 1832 med en Gage af 733½ Rdl. udnævnt til første Kancellist i det udenrigske Departement. Men netop samme Dag Aaret efter modtog han aldeles pludselig og uventet, med Tilfjendegivelse af Hs. Majestæts allernaadigste Tilfredshed og med Pension, sin Dimission, en Begivenhed, der vakte ikke liden Sensation og bragte forunderlige Nygter i Omløb. De herhen hørende Biomstændigheder, der vedrøre allerhøieste Personer, kunne ikke her meddeles.

Saaledes uventet sat ud af sin Stilling, og uden bestemt Virksomhed, tilbragte han i nogle Aar Vinteren i Kjøbenhavn og Sommeren mest paa Randrup. I 1835 gjorde han en Vystour tilsoes fra Aalborg til St. Petersborg. Han havde imidlertid faaet Interesse for Landvæsnet, og da Fædrenejodsjet Randrup d. 17 Martz 1837 af Stedsfaderen Thygesen fattes til Auktion, blev han Høistbydende med 79,456 Rdl. Efter at have berigtiget Kjøbesummen ved Hjælp af Laan i Nationalbanken fik han Skjøde d. 15 December f. A.⁷

I Foraaret 1840 blev han i Stiftamtmand Bluhmes Hus i Aalborg forlovet med dennes Svigerinde, Eline Margrethe Wandel, født den 18 Oktober 1817 i Kjøbenhavn af Forældrene Regimentsskirurg Carl Andreas Wandel og Ellen Kirketerp.⁸ Deres Vielse fandt Sted i Garnisonskirken i Kjøbenhavn d. 3 Oktober f. A.

⁷ Randrup med Gods og Kirker havde uforandret samme Størrelse som er angivet i Skiftebrevet 1807, jfr. E 24.

⁸ See G 38.

I 1841–42 afløste han paa billige Vilkaar⁹ det komplette Høveri til Randrup. De fleste Hæstere gif kun med Betænk- lighed ind paa denne Forandring, men paaafjonnede den siden. I 1844 og 1848 tilkjøbte han 7 Gaarde og 14 Boel og Huse i Lerndrup, i Alt 37–38 Tdr. Hartkorn, samt en liden Skov, Egeberg, tilsammen for en Kjøbesum af 11,900 Rdl. Paa den anden Side solgte han i 1849 begge Kirkerne med Korn- og Kvægtiender for 14,000 Rdl. og efterhaanden den større Del af Godsjet til Selveiendom. Avlsbygningerne paa Randrup vare gamle og brøstfædige og have tildels maattet ombygges, ligesom ogsaa Baaningbygningen har modtaget Tilføininger. Mest turde der dog vare anvendt paa Haven, der er udvidet til en betydelig Størelse og smagfuldt forfjønnet.

I 1842 valgtes han enstemmig af de komplette Sædegaardseiere i Aalborg Stift og den Del af Aalborg Amt, der hører til Viborg Stift, til Deputeret i Stændersforsamlingen i Viborg. I den første Sæssion, 1842, blev han valgt til Forsamlingens Sekre- tær,¹⁰ men deltog isøvrigt ikke meget i Debatten.¹¹ Da den Kgl. Kommissarius nægtede Optagelsen in extenso i Stændertidenden af de ved den foreløbige og endelige Behandling af en Adresse til

⁹ Mod en aarlig Afgift for hver Gaard af 2 Td. Rug, 4 Td. Byg og 6 Td. Havre efter Kapitelstart.

¹⁰ Vib. St.-Tid. 1842 S. 14. Valgt med 37 Stemmer.

¹¹ Komiteemedlem i Sagen om Stolelærerhjelpeskæerne S. II 16, og i Sagen: Funder's Proposition om Finantsvæsenet (toaarigt Budget) S. IV 1. Han indgav Andragende sigtende til Oprettelsen af provindsielle Laanefonds S. VIII 59, og om Ansættelsen af tre faste Taxatorer i hver Jurisdiktion S. VIII, 60. Han ublaatte sig med de fristubede Medlemmer i Salen for Indgivelsen af en Svaradresse paa det Kongelige Budskab, S. 52, og for Stænderkomiteer, idet han, med udtrykkelig Henviisning til at Preussen ikke var noget heldigt Forbillede for vor Udvikling, betragtede dem som et under de givne Forhold nødvendigt Overgangeled til en friere Forsatning. Han mente derfor at de ikke burde indføres for et længere Tidrum end 6 Aar. S. 1998–2002, 2537, 2564 og 2615.

Kongen om Opretholdelsen af den danske Nationalitet i Slesvig holdte Foredrag, forlod Hvasf Stænderforsamlingen d. 19 December (1842). Dagen for Sæssionen sluttedes, idet han betragtede sin Fjernelse som den mest haandgribelige Protest mod en Magtudøvelse fra Kommissarii Side, der om den end ikke ligefrem overfærd Grændserne for hans Myndighed (jfr Forordn. 15 Mai 1834 for Nørre Jylland § 85), dog satte den Viborgske Stænderforsamling under en langt strengere Kontrol end den slesvigiske og hollandske Forsamling, og i ethvert Fald vakte en Harm og Uvillie hos de fleste Medlemmer af Forsamlingen, som Pieteten mod Drifted ingenlunde formaadede at dæmpe.¹² I Sæssionen 1844 mødte han igjen,¹³ men undslog sig senere for at modtage Gjenvalg.

I 1843 valgtes han af Sædegaardæiernes Valgklasse til Amtsrådsmedlem for Aalborg Amt og har siden den Tid været Medlem af dette Raad.

Samme Aar havde han den Ære, at vor nuværende Konge, dengang Kronprinds Frederik, under et Besøg, han gjorde i Jylland, lagde Veien fra Aalborg til Hobro om ad Randrup, hvor han med Følge tilbragte den smukke 12 Mai, almindelig Bededag. — I Oktober 1849 blev Hvasf udnævnt til Hoffæggermester.

¹² I Anledning af at Præsidenten i den slesvigiske Stænderforsamling havde nægtet den Deputerede Kjøbmand P. H. Lorenzen at benytte sig af det danske Sprog i Forsamlingen, blev der i Stænderforsamlingen i Viborg efter Foranledning af Justitsraad With (P. 1656—64 og 1863—71), uagtet Kommissarius modsatte sig (P. 2224—60), nedsat en Komite til at udarbejde en Adresse til Kongen om Opretholdelsen af den danske Nationalitet i Slesvig. Debatterne ved den foreløbige (P. 2969) og endelige Behandling (P. 3048—51) findes ikke i Stændertidenden. Da Kommissarius nægtebe deres Optagelse, opstod herom (19 Decbr.) en Debat (3024—12), og i et Kontinuationsmøde samme Dag forlod Hvasf Salen. Nyholm forlod af samme Grund Forsamlingen (P. 3228).

¹³ Komitemedlem i Sagerne om Forb's Afstaaelse til Kirkegaarbes Udvidelse P. 1, 5, om Helligdagsanordningen P. 2, 18, jfr. P. 1635, og om en Forandring i Kirke- og Undervisningsvæsenets Bestyrelse.

Han har to Sønner og to Døttre:¹⁴

1. Franciscus Tertius Hvasf, født 20 August 1842, opkaldt efter sin Bedstefader, med Tilføielse af Tertius, der henpeger til at han var den tredje Sønnesøn, der fik Navnet Frank.

2. Charles Nicolai Hvasf, født 1 September 1844, opkaldt efter sin Morfader og Farbroder.

Begge Brødrene nød Undervisning i Hjemmet til 1856, da de bleve satte i Slesvig Latinfskole. De bleve konfirmerede i Foraaret 1859 i Skibsted, hvorefter Francis tog Afgangsexamen for Realklasserne i Slesvig Skole, og efter et Besøg i Skotland og London med sin Fader, i Oktober s. A. blev anbragt som Landvæsenselev hos Etatsraad Valentiner paa Gjeddesdal. Charles fortsætter Studierne og er i øverste Klasse i Slesvig Skole.

3. Ella Cecilie Hvasf, født 10 Februar 1846, opkaldt efter sin Bedstemoder paa fædrene Side, og

4. Polly Dorothea Hvasf, født 3 September 1853, opkaldt efter Faderen og Farbroderens afdøde Hustru. Begge Døttre ere indskrevne i Bømmetofte Kloster.

VII.

Thomas Hvasf

og hans Hustru

Ida Amalie Barfod, Ane Mette Lassen og

Marie Kirskine Møller.

Thomas Hvasf, den yngste af de 7 Søskende, er født d. 12 Martz 1741.¹ Han gif 4 Aar i Viborg Skole, tog Artium 31

¹⁴ Jfr. H.

¹ A 2.

Juli 1760,² det følgende Aar anden Examen og d. 23 Juni 1764 theologisk Attestats med Non Cont.³ Han forlod derefter Universitetet og blev Kapellan hos sin Svoger Pastor Hopp i Taarnby indtil han den 7 Januar 1773 af Justitsraad Marcuæsen til Krastrup, Gundested og Vaar blev kaldet til Sognepræst for Vilsted og Bindblæs i Slet Herred, hvilket Kalds Indtægter ansloges til 200 à 220 Rdl. om Aaret⁴. Hans Kaldsbrev blev konfirmeret d. 18 Februar⁵ og Ordinationen fandt Sted d. 5 Mai i. A.⁶ I omtrent 43 Aar var Thomas Hvas's Præst for denne Menighed. Han tog sin Afsted et Aars Tid før han døde, og flyttede ind i et Enkesæde, som han havde indrettet i Vilsted og som nu beboes af hans Datter. Han døde d. 26 December 1816, i en Alder af henved 76 Aar.⁷

Han var 3 Gange gift. Første Gang 13 Juli 1776 med Ida Amalie Barfod, født 13 Juni 1758 paa Nislevgaard i Fyen af Forældrene Christian Barfod og Johanne Kirstine Gjøl. Hun døde 14 Juni 1787 uden Børn. Anden Gang 23 Mai 1788 med Ane Mette Laasen, født 6 December 1751 paa Samsø af Forældrene Soren Laasen og Johanne Kirstine Blichfeldt, død efter neppe halvandet Aars Ægteskab d. 11 Oktober 1789; med hende havde han en Søn. Tredie Gang d. 11 (eller 21) April 1790

2 Universitetsmatricken.

3 Distinktionsprotokollen.

4 Tybste Nabne Breve for 1773 (i Lanc. Art.), Biskop Rottbølls Erklæring. Sagen indeholder kun 1) Thom. Erichsen Hvas's Ans., der er ganske kort, dat. Lorneby 10 Januar 1773. 2) Gjenpart af Justitsraad M.'s Kaldsbrev, dat. Krastrup 7 Januar 1773. 3) Biskop Rottbølls Erklæring, dat. Viborg 31 Decb. 1772. 4) Koncept til Konfirmationen, dat. 18 Februar 1773.

5 Ibd.

6 Af „det Tybste Clerecie“ Manuskript af Jesper Lund, Sognepræst til Støvring og Møllerup. Dette Manuskript gaar til ind i Aarene 1770. Det er i privat Eie.

7 Det her om Thomas Hvas's Dødsdag og hans trende Husfruer Mebbelte findes paa et Epitafium i Vilsted Kirke.

med Marie Kirstine Møller, født 18 Marts 1766, død 6 Januar 1828; med hende havde han en Datter.

Sønnen Erik Christian Severin Hvasf (opkaldt efter sine Bedstefædre) er født d. 10 Marts 1789.⁸ Efter at have været i Rjebmandslære i Aalborg etablerede han sig i Løgstør 1812. 1821 gif han fallit og blev derefter Forvalter hos Thygesen, paa Randrup til 1837, siden paa Buderupholm til Thygesens Død. Han levede saa en Tid lang paa egen Haand, men kom i en slet Forfatning. Mine Forældre tog ham da til sig, og han kunde en Tid lang arbejde paa Faders Kontor. Siden saldt han i en stærk Sygdom og blev berøvet Mælet og Forstandens Brug. I en halv Snees Aar har han nu levet i denne imbecille Tilstand paa Nørsgaard, beskæftigende sig kun med saadanne Ting, som udfylde Tiden, naar Forstandens Lys er udslukket. Han har ikke været gift.

Datteren Ane Cathrine Sabine Amalie er født d. 6 November 1797.⁹ Hun blev gift med Sognepræst til Bjørnsholm og Malle, Pastor Niels Winge i Ranum, der døde 29 December 1834 (begravet 8 Januar 1835). Af dette Ægteskab var tre Børn:

Bilhelmine Winge født 25 August 1822, lever ugift hos Moderen i det Enkesæde, som Thomas Hvasf byggede i Bilsted.

Stine Winge født 22 August 1824, død 4 Januar 1827.

Jørgen Winge født 9 August 1828, exam. juris. Har tidligere været paa Faders Kontor, senere hos Justitsraad Blichfeldt i Skanderborg, og er nu Fuldmægtig hos Kammerjunker Willemoes, Herredsfoged og Skriver i Ring Herred. 26 Mai 1860 gift i Aarhus med Caroline Frederikke Pauline Lewerkhuusen.

⁸ Fæddere: Justitsraad Marcussen til Krastrup, Provst Hvasf fra Nør, Forvalter Franz Hvasf fra Krastrup, Inspektør Bjerum fra Aarupgaard, Mad. Karen Bloug fra Dufsmølle og Zfr. Abelone Larsen.

⁹ Fæddere: Provst Hvasf fra Nør, Provst Bregenholt fra Badgaard, Rjebmand Lunse fra Løgstør, Doktor Schultz sammesteds fra, Fru Marcussen fra Krastrup og Zfr. Sinding fra Badgaard.

**De nulevende mandlige Descendenter af Erik Christian
Grave Hvas, samt Familiens Navn og Mærke.**

Det vil af det Foregaaende sees, at Erik Christen Grave Hvas's

1. ældste Søn, Justitsraad Christen Hee Hvas's Linie uddøde med hans Søn Christian,
2. at Provst Anders Hvas's, den næstældste Søn, havde tre Sønner, der bleve vogne:
 - a. Erik Christian Grave Hvas's, hvis Linie efter al Sandsynlighed er uddød, jfr. P. 27.
 - b. Thomas Hopp Hvas's, hvis eneste Søn, Christen Dige, af sine to Hgteskaber har 7 Sønner, der igjen have talrigt Afkom. I denne Linie, der er gaaet over i Bondestanden, har Navnet Hvas's maattet vige for Slægtnavnet Dige, skjøndt det vel er muligt, at det vil bevare sig hos enkelte Descendenter. Det vil tillige sees, at Navnet Hvas's ogsaa er blevet antaget af en Dattersøn af Provst Hvas's, P. 29; ligejøm det er gaaet tabt for dem, hvem det tilkommer, er det saaledes muligt, at det i Fremtiden kan blive ført af Personer, hvem det ikke tilkommer. Det er en Gjentakelse af hvad der udentvifl tidligere er steet i denne Familie og heller ikke savner Exempel i andre Familier.
 - c. Bent Johan Hvas's, hvis eneste levende mandlige Descendent er hans Søn Adolf Fris Hvas's, som dog ikke selv har Sønner.
3. At Franz Hvas's, den tredie Søn, efterlod tre Sønner:
 - a. Erik Christian Andreas Hvas's, hvis Linie uddøde med hans eneste Søn, Franz.
 - b. Anders Nicolai Hvas's, der har tre Sønner og to Sønnesønner.
 - c. Marcus Pauli Hvas's, der har to Sønner.

4. At Thomas Hvasf, den fjerde og yngste Søn, kun efterlod een Søn, Eric Christian Severin, med hvem hans Linie vil udslukkes.

Eric Christian Grave Hvasf skrev sig selv „Eric Christian Hvasf“ jfr. P. 1, Note 1. Saavel hans Fader, Provst Anders Hvasf, som hans Bedstefader, Kapitelsskriver Jens Hvasf, hvis egenhændige Underskrifter haves, skrev sig ligeledes Hvasf. Hans Descendenter have derimod skrevet sig paa forskjellig Maade.

Justitsraad Christen Hee skrev sig i de to under B 9 nævnte Breve af 1775 G. Hvasf, senere, under de fire Breve fra Paris 1789, 1791, 1797 og 1802, G. Hwass, hvilken Forandring rimeligvis skyldes en Paavirkning af det Franske. I hans Biografi har jeg brugt denne sidste Form som den, hvorfor han endelig bestemte sig. Hvis Man kunde fæste Lid til de Citater, der findes anførte P. 12, Note 18, har Sønnen Christian skrevet sig Hvasf eller Hvas; men da der ingen Bished haves for at disse Citater noiagtigt gjengive hans Navn, saaledes som det findes paa selve Bogen, hvilket allerede fremgaaer af den indbyrdes Uoverensstemmelse mellem dem, har jeg, da hans Navn paa Dødsattesten er skrevet Hwass og da det har Sandsynligheden for sig, at han har bevaret den af hans Fader brugte Form, ogjaa skrevet hans Navn Hwass.

Provst Anders Hvasf skrev sit Navn med sf, det lange i sidst. Det findes saaledes paa begge hans Ansøgninger af 1761 (D 15) og 1780 (D 16) jfr. D Note 2. Hans Søn Bent Johan skrev sig derimod Hvasf og denne Form benytttes af hans Søn Adolf Frijs Hvasf.

Franz Hvasf skrev sig paa sin Ansøgning af 1767 (E 20) Franz Erichsen Hvasf, paa Brevene af 1800 og 1806 (E 22 og 23) derimod Hvasf. I hans Biografi er derfor benyttet Formen Hvasf som den, hvorfor han endelig bestemte sig. Hans tre Sønner op-

toge, efter nogen Vaklen, Formen Hvasf og saaledes skrive deres Børn sig igjen.

Thomas Hvasf skrev først sit Navn Hvasf (Thomas Erichsen Hvasf), see Ansøgningen af 1773 P. 68 Note 4, 1, siden Hvasf (paa en Døbeseddel af 1810 i min Besiddelse). Saaledes skrev ogsaa hans Søn sit Navn.

Hvorledes Døttrene have skrevet deres Navne er ubekjendt; hvor de ere omtalte, er den Form brugt, som deres Fader har benyttet.

Noget Segl eller Mærke, tilhørende Erik Christian Grave Hvas har jeg ikke truffet. Justitsraad Christen Hee Hvasf benyttede i sit Segl den gamle Familie Hvas's Baaben, jfr. Adelslegikonnet, § 181, dog Farverne omvendte, nemlig to hvide Sparer i blaat Fjeldt. Tvende Aftryk af Seglet findes paa de to Breve blandt Bilagene til 109 i Enkelassen (B 9); af disse har jeg erholdt det ene. Franz Hvasf til Mandrup brugte et lignende Segl og efter ham have hans Sønner og deres Børn brugt det samme Mærke. I Provst Anders Hvasf's Segl, der er paatrykt hans Kontrakt med W. Schmidt (D 15 c) findes blot Bogstaverne A. H. Pastor Thomas Hvasf har forseglet med et Signet, hvori Bogstavet H. (Sees af den ovenfor omtalte Døbeseddel af 1810).

Bilage.

Indhold af Bilagene.

A. Erik Christian Grave Hvas.

1. Afskrift af en Vitaprotokol i Bispearkivet i Aalborg.
2. Uddrag af Sønderberg Kirkebog.
3. Familien Hec.

B. Christen Hec Hwass.

4. Brev fra E. H. Hwass i Paris til Marskal Bülow, 20 Juli 1789.
5. Brev fra E. H. Hwass i Paris til hans Broder Franz Hwass, 9 Mai 1791.
6. Brev fra Samme til Samme 3 September 1797.
7. Brev fra Samme til Samme 30 September 1802.
8. E. H. Hwass's Ansøgning om at erholde de Brahe'ske Haandskrifter tillaaens (Uddrag af Werlauff's historiske Efterretninger om det store Kgl. Bibliothek.)
9. Af Entetaskens Protokoller.
10. Meddelelse fra Notarius publicus i Kjøbenhavn, Profesør N. C. L. Abrahams.
11. Dødsattester for Christian Hwass og hans Moder, Christiane Jacobine Simon.

C. Anna Elisabeth Hvas.

12. Indskrift paa en Plade i Bidstrup Kirke.
13. Rektor i Aalborg, Konsistorialraad Mag. Thomas Hopp's Hustru og Børn.
14. Om Familien Hopp.

D. Anders Hvas.

15. Kaldsbrev til Snedsted, 1762.
16. Kaldsbrev til Nors og Tved, 1780.
17. Uddrag af Snedsted Kirkebog.

E. I. Franþ Hvasþ.

18. Testimonium fra Viborg Skole.
19. Attest fra Sognepræst Bering i Farstrup.
20. Ejpektancebrev paa Sebber og Lundby Sognetaald.
21. Uddrag af Skibsted Kirkebog.
22. Skrivelse til Gaardmændene i Svansfolk 1800.
23. Brev fra F. Hvasþ til hans Søn Christian 1806.
24. Samfrændestiftet efter F. Hvasþ.
25. Indskrift paa Monumentet paa Skibsted Kirkegaard.

II. Ellen Cecilie Færch.

26. Stamtavle over Familien Færch.
27. Indskrift paa Monumentet paa Skibsted Kirkegaard.

III. Thyge Thygesen.

28. Uddrag af Skibsted Kirkebog.
29. Høstemarks Tiere 1803—1842.
30. Indskrift paa Monumentet paa Skibsted Kirkegaard.

F. Anders Nicolai Hvasþ.

31. Uddrag af Frederikshavns, Gudum og Bælum Kirkebøger.
32. Bælum Nørgaards Tiere.
33. Christian August Schmidt og Descendenter.

G. Franþ og Marcus Andreas Nicolai Hvasþ.

34. Stamtavle over Familien Lichtenberg.
35. Familien Arenstorff.
36. Familien Kirstein.

H. Marcus Pauli Hvasþ.

37. Uddrag af Skibsted Kirkebog.
38. Familien Wandel.

A.

1. Affskrift af en Vitaprotokol i Bispearkivet i Aalborg.

Ericus Christianus Hvas natus est Anno 1701 d. 29 Sept. in Dioecesi Arhusiensi ex Patre Domino Andrea Hvas, Pastore Ecclesiarum Seerup et Lemming, Præposito Nomarchiæ Hitzensis, et Matre Anna Elisabeth Rhodius. Idem ductu optimorum Parentum vineæ Christi insitus, quam primum ferebat ætas, pietate et bonis artibus eruditus est intra privatos parietes usque ad annum jam labentis seculi decimum nonum, quò a Mag. Georgio Rhodio Rectore scholæ Arhusii clarissimo donatum rude excepit Academia, detenuitque per biennii spatium inter vana Musarum sacra. Præstitis autem præstandis in Philosophia, Decano Weghorst, et Rectore Magnifico Froelund: in Theologia, examinantibus D. I. Bartholin, et P. Joh. Trelund, dum in altera laudabilem, in altera haud contemnendum illis profectum probavit: ultimum vale dixit huic Almæ matri, et, exserto per integrum lustrum, et quod excurrit, luculento utriusque specimine, providentiâ Coeli et munificentia Regis munus Pastorale illi demandatum est, quod appensum testatur diploma: — (Her følger Kaldsbrevet, dateret Fredensborg d. 4 Juli 1729, paa Danst) Examinatus deinde d. 15 Aug. a nobilissimo Episcopo Francisco Thestrup, et juramento obstrictus, in templo Butolphiano ad hocce munus sacrum est inauguratus: Cedant hæc in gloriam Summi Numinis, Ecclesiæ emolumentum et meam salutem!

Ericus Christianus Hvas.

2. Af Sønderberg Kirkebog. Begyndt 1705 af Præsten Christen See.

Foran i Kirkebogen findes bl. A. følgende Antegninger af Biskopperne ved deres Bisfittats:

Decedentis Præpositi successori Dno. Erico Christ. Hvas, Sonbergensium progressu in sacra doctrina, ipso nuptiarum die, explorato, successum tam in toro quam in Choro devote voveo et monitum de paginis hujus Catalogi numerandis et obsignandis repeto. d. 10 Iulii 1730.

Thestrup.

Laudando in sacris profectu apud Odbyensenstrato, ut fidelis Pastor pia ind pascere precor. d. 27 Iulii 173..

Thestrup.

Iuventutem Sonbergensium, Duce Christo fidoqve ipsius Achate Dno Hvassio, in ipsum mysterii Evangelici penetrare tendentem, totissimus animadverti. d. 18 Iulii 1736.

Christoph. Mumme.

Studium et curam Dni Hvassii expertus, sanitatem ipsi Ægro-tanti, et Ecclesiæ, quam bono cum Deo pascit, incrementum ani-mitus voveo. d. 18. Nov. 1740.

Broder

Brorson.

Christen See Hvas f. 24 April 1731, døbt 20 Juni f. A. „Madame Wibeche Aschanus fra Boddum bar ham. Faddere: Her Anders Hvas fra Seerop¹, Her Særo Aschanus² fra Boddum, Magr. Vilhelm Rogert² fra Hvidberg, Madame Ide Hviistendall af Helligsøe og Madfelle Elisabeth See³ fra Ryehave.“

Anna Elisabeth Hvas f. 27 Juli 1732, døbt 1 Oktb. f. A. „Madame Binding fra Vestervig Præstegaard bar det. Faddere: Hr. Særo Aschanus af Boddum, Hr. Anders Binding² fra Vestervig, Magr.

¹ Barnets Bedstefader, dengang 66 Aar gl.

² Præster i de nævnte Sogne.

³ Anna Mariche Hvas's Søster, see A 3.

Vilhelm Rogert fra Hvidberg, Madame Rogert ib. og Magdalene Cathrine Hvas⁴ fra Seerop Præstegaard.“

Karen Hvas f. 26 Juli 1733, døbt d. 5 Aug. f. A. „Madame Binding fra Væstervig Præstegaard bar det. Faddere: Hr. Anders Binding fra Væstervig, Magr. Vilhelm Rogert fra Hvidberg, Seigr. Jørgen Jacobsen fra Hensells⁵, Madame Rogert fra Hvidberg Præstegaard og Madfelle Elisabeth Hee⁶ fra Holstebro.“

Anders Hvas f. 3 Aug. 1734, døbt Ffest. Mich. „Mademoiselle Magdalene Catharine Hvas⁴ fra Seerop Præstegaard bar ham. Faddere: Hr. Anders Binding fra Væstervig, Seigr. Jørgen Jacobsen fra Hensells⁵, Monsr. Ulbrich Christian Schnel fra Seerop⁶, Madame Rogert fra Hvidberg og Mademoiselle Zeltstrup fra Jegindø.“

Hedevig Sabina Hvas f. 24 Septb. 1735, døbt 23 Nov. f. A. „Provstinden af Hvidberg Madame Bentoft bar hende. Faddere: Magr. Vilhelm Rogert af Hvidberg, Hr. Kaspmus Torp fra Jegindø, Hr. Oluf Askanius fra Bodum, Madame Torp fra Jegindø og Mademoisl. Rogert fra Hvidberg.“

Frans Hvas f. 20 Decbr. 1736, døbt D. Septuag. 1737. „Velbaarne Frue Assessor Moldrups bar ham⁷. Faddere: Høyædle og Velbaarne Hr. Major Jens Moldrup til Væstervig Kloster, Høyædle og Velbr. Hr. Ritmester Johan Moldrup, Vællærværdige Magr. Vilhelm Rogert af Hvidberg, Vællædle og Velb. Frøidhener Maria Benedicta og Anneche Kneilln.“

Thomas Hvas f. 12 Martz 1741, døbt 18 Mai f. A. „Seigr. Jørgen Jacobsens Kiæreste Agnete Hee fra Væster Hensells⁵

⁴ Erik Chr. G. Hvas's Søster.

⁵ Zfr. under A 3.

⁶ Var rimeligvis dengang Kapellan hos Anders Hvas. Han fik af G. Fischer til Allinggaard d. 10 Juni 1734 Erspeltancebrev paa Seerup og Lemming (konfirir. d. 25 Aug. 1734, J. R. f. 353 Nr. 157), blev A. Hvas's Eftermand og var gift med hans eneste Datter Magdalene Cathrine.

⁷ Zfr. om den Moldrupffe Slægt „Erection af Stamhuset Væstervig“ ic. med en „Stamtavle over Slægten Moldrup“, bestøttet af Kammerherre Peder de Moldrup. Aalb. 1787. Jens de Moldrup til Stamhuset Væstervig, nobiliteteret iilligemed sin Broder Johan de Moldrup 26 Juni 1731, var første Gang g. m. Enken efter Major Johan Philip von Kneil. De nævnte Frøeuer „Kneilln“ ere saaledes uden Tvivl Etæddøttre af Major Jens Moldrup. Zfr. det nævnte Skrift Pag. XI.

bar ham. Faddere: Bellærverdige Magr. Vilhelm Rogert fra Hvidberg, Fr. Niasmus Torp fra Tegindøe, Monfr. Jens Clementin fra Øster Hensells, Jomfrue Sille Malene Rogert fra Hvidberg og Madam Dvergaard fra Helligkildegaard.^o

3. **En Stamtavle over Familien Hee** findes hos Lengnick; men den trænger, ogsaa efter hans egne Yttringer, i høi Grad til at rettes. Hvad der er vist er, at Christen Thomæsen Hee, Sognepræst til Sønderberg og Oddn, død 1729, g. m. Karen Knudsdatter Skytte^o, begravet 8 Januar 1756, 82 Aar gl., havde følgende Børn:

1. Thomas Christensen Hee, Sognepræst til Borup (Støvring Herred) [f. 1701 ³/₄, † 1760, g. m. Bibek Nielsen datter Hutfeld, † 1773].
2. Anne Mariché Hee [f. 1695]?
3. Knud Hee, døbt 25 Mai 1707 [Degn hos Faderen];
4. Jørgen Hee, døbt 10 Juli 1709 [Hospitalsdegn i Randers];
5. Christen Hee, døbt 25 Mai 1712 [Justitsraad, Professor, † 1781 ¹²/₁, ugift];
6. Karen Hee, døbt 12 April 1715;
7. Povel Hee, døbt 9 Aug. 1719, † 5 April 1726.

Hvad der er sat mellem [] er efter Lengnick, der som Børn af Christen Hee endnu nævner: Elisabeth Hee, † 1754, g. m. Rømd. Breinholt, og Agnete Hee, f. 1698, g. m. Jørgen Jacobsen Wadum til Heiselt, † 1745. Heiselt er en Feil istedetfor Hinfels. Hvad der under 3—7 er anført udenfor [] er taget af Sønderberg Kirkebog, der dog ikke nævner 1 og 2. Den begynder som anført ogsaa først 1705. Derimod indeholder den under de Begravede Thomas Hee † 1710 3. Decbr., 8 Aar 3 Uger gammel.

^o Stamtavle over Familien Skytte (el. Skytte) „Genealogia Toxotiana“, findes i Giesings Jubelårere, 3 D., Pag. 272, Tab. III. Her findes ogsaa Chr. Th. Hee's Børn opregnede, i Alt 7, nemlig de her under 1 til 5 anførte samt Elisabeth og Agnete Hee. Povel bøde som Børn og Karen er maaske ogsaa død ung.

B.

4. Brev fra Justitsraad Christen Hee Swass i Paris til
 Marskal Bülow. [Originalen tilhører Not. publ. i Kbh., Professor
 N. C. F. Abrahams.]

Paris, 20 Juli 1789.

Udmattet af Tummel og Natte-Vagt, da baade jeg og min Søn
 i 3 Dage og 3 Nætter forrige Uge have maattet bære Musketten, er
 jeg ikke i Stand til at meddeele Dem, min Allerhøjstærede Hr. Mar-
 skalk, en udførlig Beretning om den Parisiske Revolution, den største,
 den hastigste, den lykkeligste, noget Folkes Historie kan fremvise; Thi den
 Hollandske og Brabantiske, som jeg for 2 Aar saae, vare kun Ma-
 rionetter mod dette hærlige Spektakel. Søndag Efterm.¹ sad jeg med
 min lille Familie ganske rolig aux Tuileries i Selskab af en Snees
 Tusinde Spadser-Gængere, indtil vi Kl. 7 hørte adskillige Skud nærme
 sig meer og meer og i et Øjeblik seer Promenaden overstrømmet med
 en utallig Flok af Pøbel førende i Triumf til Palais Royal Dragon-
 Casquer, Sabler, Klæder ic. som depouilles fra Skjermhviselen paa
 Place de Louis XV. Det var da Tid at pakke sig. Aftenen og
 Natten vare de gyseligste, man kan forestille sig; Gaderne gjenslydede
 af den rasende Pøbels Skrigen med brændende Fakler: aux armes,
 aux armes, pour la patrie, pour la liberté, il faut vaincre ou mou-
 rir. Borgerne samlede sig i Kirkerne, og inden Mandag Middag stode
 over Hundrede Tusinde i Bevæhr, bevæbnede med Flinte, Pistoler,
 Sabler, Kaarber, lange jernpiggede Stokke ic. NB Borgere, som siden
 den infame Mazarins Tid ikke have havt Frihed at oprette ordentl.
 Milice. Ingen Undtagelse, høj og lav, indfødt og fremmed greb med
 Glæde til Bærg mod den farligste og uhorligste Sammenrottelse. Gardes
 Françaises, en Deel af Eventyrerne og andre Soldater havde allerede
 forladt Versailles for at hjælpe Paris. En Tirsdagen blev de bevæb-
 nede's Tal fordoblet ved Indtagelsen af Invalidernes Arsenalet og Ba-

¹ Søndag d. 12 Juli.

stillen (l'infemale Bastille) paa hvilke Stæder forefandtes en Mængde Ammunition, saa at Paris inden Aften havde 200,000, og Dnsd. Morgen vidst 300,000 tapre Forsvarere. Den modige Friheds Ild glimrede i enhver Døgne, enhver var færdig at opofre sig for Fædrelandet. Resten sees af højsøjede Blade², som kun i saa Punkter ere overdrevne. Igjennem bemældte Skare passerede Kongen uden Vagt, uden Drabantere til Hôtel de Ville om Fredagen, ifte engang hans egen Kudst fjorte ham. Man siger, at da han steg op ad Trapperne sagde een af de deputerede til ham: Sire, votre couronne n'a jamais été plus affermie qu'en ce moment, og at Kongen svarte: j'en suis convaincu, donnez moi la Cocarde. Bognen var ogsaa behængt med Kofarder paa Tilbagevejen. Himmelen være lovet, som velsignede Udfaldet. Paris lægger ifte sine Vaaben ned førend l'assemblée nationale er sluttet. Naft alle vore Respects

Deres ærbødigste Tjener

C. Hwass.

Tor jeg anbefale Dem 2 flittige og værdige Landsmænd, Hr. Schumacher, nu paa Hjemreise, og den unge Spengler som er i Italien.

5. Brev fra Justitsraad Christen See Hwass i Paris til hans Broder, Franz Hwass, Forvalter paa Krastrup. (Orig. i mit Børge.)

Paris, 9 May 1791.

Min allerkjæreste Broder!

Det var mig en ubestrikelig Fornøjelse af dit kjærkomne Brev under 30 May afvigte Nar at erfare din og alle mine andre Sødsfendes Velgaaende. Jeg med Kone og Søn befinde os, Gud stee Lov, ved sædvanlig Sundhed, og ere meget forbundne for den Bekymring,

2 1. L'ouvrage des six jours, ou lettre d'un Membre du District des Feuillans, à son Ami, sur la révolution de Paris. 2. Les lauriers du faux-bourg Saint-Antoine ou le prix de la Bastille renversée. Du lund 20 juillet 1789. 3. Supplément au point du jour. Disse Blade give et stoltigt Overblik over Begivenhederne fra d. 12 Juli til henimod Ugens Slutning; men det ligger for fjernt her at meddele Noget af deres Indhold.

vore Venner have viist for os, i Anledning af Urolighederne. Revolutionen begyndte i Paris den 12te Julii 1789, om Eftermiddagen Kl. 6, og som en Electrisk Straale udbredede sig strax over heele Riget. Vi sadde ganske roligen paa en offentl. Promenade (aux Tuileries) blant en Snees Tusinde Menneſter indtil Kl. 6, da uden for Haugen paa Place de Louis XVI hørtes adskillige Salver af et der posteret Cavalerie-Detachement, som Pøbelen var kommen i Dispute med, og jog paa Flugten med Steene, indførende i Triumph en Deel Hjelme, Flinter, Sabler og heele Wunderinger igjennem Promenaden. Byen var omringet af 30,000 Mand regulière Trupper, for efter Sigende at veblikeholde Roligheden i Paris, men den sande Hensigt var at hindre Nationale-Assembléens Fortsættelse, og at attaquere Pariserne, som Regjeringen forudsaae vilde forsvare den. Fra Promenaden paffede enhver sig naturligviis saa hastig hjem som mueligt, man hørte et Øjeblik derpaa alle Storm-Klokkerne, og i hver Gade den rasende Pøbel med Fakler brændende at strige: aux armes, aux armes, pour la liberté, pour la patrie, vaincre ou mourir. Hos alle Bøsse-Magere, hos alle Sværdfeyere bræffede man ind for at borttage alle Slags Vaaben; Borgerne begyndte at frygte for en almindelig Plyndring, forsamlede sig altsaa om Natten i Kirkerne, og besluttede selv at gribe til Vaaben, for i paakommende Tilfælde at kunne forsvare sig imod Pøbelen, som da de hørte at Borgerne vare af deres Parti, og desuden aldrig havde meent noget Ondt, overlod iffe alleene alle de Gevæhr de havde fundet i Boutiquerne, men ogsaa over 50,000 Bøsser med dobbelt saa mange Sabler og Bajonetter, som de toge i Arsenalet og Invaliderne. Derimod lod Borgerſtab alle Smedde og andre Haandværkere sætte i Arbejde med at gjøre lange Stokke med stærke spidse Pigg, som bleve uddeelte blandt Pøbelen, item Dyr, Slagter-Knive &c. &c., saa at den 13de om Middagen Bagterne og Patrouillerne begyndte med 100,000 velbevåbnede Folk, den 14de blev Bastillen erobret, og den 17de, da Kongen kom til Paris, uden Gardes, uden Følge, blev han modtaget af 300,000 Mand i Gevæhr. Saa snart Bastillen var tagen, havde Nationen vundet Sejer: Trupperne omkring Paris bleve bortsendte og Kongen gif i Assemblée Nationale, erklærende, at han var fornøjet med alle dens Beslutninger. De 3 første Nætter og Dage vare virkel. gysende: Enhver fra den overste til den nederste maatte bære Muffetten; Waade jeg og min Søn har haft denne Ære, fra

den allerfarligste Tid indtil Garde Nationale var i Stand, og Friheden erobret. Denne hærlige Frihed vil sætte baade Riget og Nationen i sit fulde Lyg; Thi Assemblée Nationale har allerede iværksat saa betydelige Forandringer, som ingen Regent havde engang ovøet at tænke paa, saasom at affaffe all Abel, alle Parlemens, udrydde alle Munke- og Nonne-Kloster, forandre heele Genstligheden, og tildømme Nationen alle sammes Eyendomme, udgjørende $\frac{1}{4}$ Deel af Riget, og stigende til uhorlige Summer, erklære Nationen for souveraine og Lovgiver, men Kongen for Nationens første Embeds-Mand og Lovenes Haandhæver, tillade alle Religioner, og uindstrænket Frihed for Pressen *ic. ic. ic.* For Resten har man ingensteds levet sikkrere end i Paris: Du har uden Tvivl af Aviserne seet alle de Lordener, som ere gaaet for sig i Provinzterne, og i hvilke Genstligheden (denne Slange med de 100 Hoveder) har haft den største Deel. Nu har den endel. udspyet sin sidste Forgift og er knuset.

Overmaade glædede det mig, at min gamle gode Ven Thestrup blev Conrector i Aalborg³, det er den værdigste og dydigste Person, jeg i Verden har kjændt, som jeg altid har elsket som en Broder, og som virkel. fortjener langt større Lykke, end han nogetid kan opnaae: Omfaan ham tusinde Gange paa mine Vegne og forsikre ham, at jeg lever og døer hans Ven. Min rare Kone (han veed hvor lykkel. jeg er) hilser ham forbindtl. tilligemed min Christian, som nu er ganstke voksen, og har gjort ønskel. Fremgang i alt hvad han har foretaget sig, ligetil den militaire Exercice, han i Frihedens første Aar var nødt til at lære som den bedste Soldat. Tak, min kjære Broder, skal baade Du og han have for vores Broder Søn. Jeg haaber dog, at Br. Anders nu har klareret Hr. Tepstrup. Hverken denne Behandling mod en gammel Skole-Kammerat, eller hans Opførsel mod hans Børn staaer mig an: Det er uforsvarligt at have Børn, og forsømme deres Opdragelse, han kunde have lært dem saameget han kan selv⁴. Bistnok

³ Franz Thestrup, Konrektor ved Aalborg Skole 1781, entlebiget 1804, død 1815. Laubers Indflydelseskrift til Examen i Aalb. Sk. 1840, Pag. 134.

⁴ Meningen af Stebet er uden tvivl den, at Franz Swass og Konrektor Thestrup i Forening havde understøttet en af Provst Anders Svass's Sønner; derfor taffer nu Justitsraad Swass, idet han benytter Leiligheden til at udtale

skulde det uendeligen have fornøjet mig i Stæden for dit sidste Brev at have seet Dig selv i Paris, men desto værre Mellemrummet er stort og dine Forretninger vidtløftige. Disse kunde dog undertiden overlade dig nogle Øjeblikke til at skrive mig til; So oftere saadant skeede, jo behageligere vilde det være mig, jeg er sikker, naar det gaaer under Hr. Cramers adresse, ligesom jeg venter dette vil ikke mangle Befordring.

Næst min Kones og Søns hjærligste Hilsener forbliver jeg med fand Kjærlighed

Min Allerkjæreste Broders oprigtig hengivne Broder
C. Hwass.

Glem en at hilse alle mine Endskende.

Rue de la Monnoye No 9.

6. Brev fra Justitsraad Christen Hæe Hwass i Paris til hans Broder Frank Hwass paa Randrup. (Orig. i mit Bærg.)

Auteuil, 3 Sept. 1797.

Gaars-Posten bragte min Allerkjæreste Broders overmaade velkomne Skrivelse af 10de Aug. som jeg i Dag med Fornøjelse sætter mig at besvare. Saasnart den i Aaret 1794 sendte Døbe=Attest ankom, forsømte jeg ikke strax at talke for all dermed hafte Umage: Siden har jeg endnu skrevet engang, men Brevenes Optagelse paa de Tydske Posthuse i Krigens Tid forvoldte, at Du ligesaa lidet har modtaget mine som jeg dine. Jeg har ikke forend nu vidst det allermindeste enten om dit Giftermaal eller Gaard-Kjøb, til hvilke begge Deele jeg af det oprigtigste Hjærte lykønsker. I alle Revolutionens Uroligheder har jeg med mine, Himmelen skee Tak, levet uden Fare, skjønt man i Køn. havde udspreddet, at baade jeg og min Søn vare døds slagne og min Kone nødte at retirere sig i et Kloster. Paa vores Tilbageværelse fra Engeland 1787 vare vi Tilskuere af Revolutionerne i Holland og Brabant, der i Ligning med den Franske 1789 vare kunst at regne som Marionetter mod en stor Opera. Til at bære Musketten har vi

en Beklagelse over Broderens Forhold til Læpstrup og en stærk Dabel over at han havde forsømt sine Børns Opdragelse, jfr. IV.

aldrig været tungne uden de 3 første Dage og Nætter, da 3 à 400 Tusinde Parisere grebe til Vaaben, i denne lille By indeholdende en Million Menneſter, det er ligesaamange som heele det egentlige Danne=mark, Fyrſtendømmerne uberegne. Den ufulderede Pariſiſke Nationale=Garde beſtaaende af 48 Bataillons, hver paa 2500 Mand, i Alt 120 Tusinde fra 18 til 60 Aar, blev ſnart organiseret. Som Fremmede var baade jeg og min Søn efter Loven fritagne; Ikke deſtomindre, da vi paa 9de Aar havde beſtandig boet i ſamme Huus og vare i Qvar=teret kjændte af fornemme Folk, ſom uden Henſigt til Stand maatte gjøre perſonlig Tjenefte, lod jeg min Søn, ſaaſnart han fyldte ſit 18de Aar, equipere med fuld Uniforme, Sabel, Styde=Gevær og dobbelte Lomme=Pistolet: Saaledes udmonderet fremſtillede han ſig i Sectionens General=Forſamling, erklærende, at Intet uden hans Alder hidindtil havde hindret ham fra at opfylde den hellige Pligt at deele alle Be=ſværligheder, alle Farer, ja den ſidſte Blods=Draabe med ſaa brave Ven=ner, i hvis Selskab han gjorde ſig en Ære ved første Tromme=Slag Nat ſaavelſom Dag at indfinde ſig paa Vaaben=Pladsen. Modtagen med ubeftrivelig Venſkab og over en halv Time af alle omarmet gif han da ind ſom ſimpel Fusilier, og her kom det ham tilpaſs perfect at have lært den militaire Exercice, alle Manoeuvrene og Evolutionerne af en gammel Officier en Time dagl. i et heelt Aar, med et Par unge hans Kamerader, Sønner af M Le Marquis de Breuil vores Ven og Raboe; Thi formedelſt hans Færdighed i Exercicen avancerede han i kort Tid ved enhver Vacance gradviis til Capitaine, uden i mindſte Maade at forſomme ſine Studeringer, efter en viſt Arrangement han havde taget med hans Chef i Henſeende til Tjeneften. Hans fri=willige Indtrædelse i Garde Nationale, hans ſindige men kjæffe Op=førelſe i mange farlige Oprør, hans lykkelige Presence d'esprit i tvivl=raadige Tilfælde, naar han havde en Truppe at anføre, hans beſynder=lige Gave at tale offentlig med Eftertryk og ved kraftige Foreſtillinger at bevæge en forvildet oprørt Pøbel, gjorde ham elſket og æret af alle hans freres d'Armes, ſom toge den meelt rørende Afſkeed med ham, da vi 3 Aar efter flyttede til Auteuil; Naar han endnu kommer i hans forrige Qvarter, kappes alle hans Venner, i de Gader han paſſerer, om at beholde ham til Middags=Maaltid. Jeg fortryder ingenlunde de Befoſtninger, militaire Tjeneften har medtaget: Intet gjør et ungt Menneſte hurtigere, bravere, meere utungen, aarvaagen, forſigtig og høf=

lig. Hvad hans Opdragelse i øvrigt angaaer, da efter at have i Paris indtil hans 16de Aar fuldkommen vel lært Latin og Græbsk (ifft i det Ny Testament, men i Homerus) og Engelsk at tale og skrive i Engeland selv (nu forstaaer han ogsaa Italiænsk, Spansk, Tydsk og Hollandsk) begyndte han Natur-Historien, de Mathematiske og Physiske Videnskaber, i hvilke sidste han i 6 Aar under den berømte Charles gjorde overordentlig Fremgang. Hans Arbejde over Electriciteten, hvori mange nye og vigtige Opdagelser, forskaffede ham Anseelse hos de store Physiциens, som med Forundring have seet ham gjøre og hørt ham forklare Experimenterne: Og saa er han sat paa Listen af de Fremmede, som efter Freden skal nævnes til Medlemmer af l'Institut National, det samme som før l'Academie des Sciences. Le Droit public (Jus Publicum) og l'Oeconomie Politique (Stats-Kyndighed) har han haft Venlighed til at lære under gode Mestere. Alle det Franske Sprogs Udtrykke, Bendinger og Fiinheder har han bemægtiget sig, og i Henseende til Talen er det umueligt for Franzoserne selv at troe ham fremmed. Ved den sjældne Lykke fra Barndommen (fra hans 8de Aar) at være antagen hos mangfoldige Franske Familier af høy Stand, i fornemme Folkesælfskab og Dmgang har han vundet det man kalder les manières du beau monde & le ton de la bonne Compagnie, og lært det som ifft læres af Bøger alleene, at kjænde Verden. Det er nu 4de Aar, at vi tilbringe i det mindste 9 Maanedes Aarl. i Auteuil, en halv Times Vej fra Paris, et særdeles behageligt Sted, omringet paa den eene Side af Seine-Floden, Vinstlottene Meudon, Belle-vue og S. Cloud, paa den anden af Skoven: Her har vi i lang Tid kjænt de største Familier, M. Le Duc de Praslin, M. Le Marquis de Tracy og deres Børn, den deplige og talrige Affom af Mad. Helvetius, før Comtesse de Lineville (Enke af den store Helvetius) som seer sine Børne-Børns Børne-Børn. Disse Familier boer heele Aaret i Auteuil for deres Børns Styld, sjønt de baade har Palladser i Paris og Slotte paa deres Land-Godsfer. Saa udsøgte Sælftabers Behagelighed, foreenet med Naturens rolige Smukhed i denne pitoresque Egn har oplivet ja sat i lys Lue den Tilbønelighed, min Søn fra hans første Ungdom har viist for Poesien, og som jeg den Tid ansaae for Børne-Bærl, da han i Dpværten i Fri-Timerne amuserede sig med at oversætte paa Franske Vers de sindrigeste Stykker af Homerus, Virgilius, Horatius og den Engelske Pope, da han stedse havde paa Tungen de npperligste Passager

af La Fontaine, Racine, Boileau og Molière. Hans første Forfæg i Auteuil var en Overfættelse paa Vers af Gray's Elegy on a Country-Church-Yard (Sørges-Digt over en Landsby-Kirke-Gaard) det allervanffeligste Stykke i den heele Engelfke Poesie, som mange gode Franske Pøeter uden Hælb havde overfat: Dette lykkes ham faa vel, at han vandt Prisen, og af alle Kjændere i Paris, hvor Critiquen ikke er at ffjæmte med, blev overvældet med offentlig Roes. Siden har han frevet med stor Bifald Satyriffe Epitres efter Boileaus Raade sur le Fanatisme &c. &c. Men hvad i dette Fag har tilvevebragt ham en utrolig Berømmelse ere hans Overfættelser paa Vers af gamle Danffe Skalde-Digter, faafom: Le Chant de mort du Roi Regner Lodbrog (Kong Regner Lodbrogs Døds-Sang i Slange-Hulen) L'Evocation d'Odin (Odin, som udmaner Prophetinden om Balders Død) La Complainte de Harald (Prinds Haralds Klage) Les filles du destin (Valfyrierne) L'Eloge du Roi Haquin (Kong Haagens Vig-Tale) ic. tagne af Edda og de gamle Sagar, med Historiffe Anmærkninger om Runerne og andre Nordiffe Alderdomme. Alt dette er bleven modtaget med faadan uhørt Roes, trykt og ofte omtrykt i alle lærde Tidender, med Loo-Taler over jirlige og uforbederlige Versification fættende ham i Rang med de allerfortreffeligste Franske Pøeter, faa at den befjændte Didot har tilbudet sig at udgive to Editioner deraf, een med prægtige Kobberstykker paa bedste Papir in 4to, meget dyre, en anden in 12o uden Kobber til fædvanlig Priis. Forfatteren derimod har ikke den mindffe Gnift af Egen-Kjærlighed for noget af dette, som hans Venner virkelig har revet fra ham, uden at han selv har udgivet een eenefte Unie deraf. Han har udrablet dem i de Dyebliffe, han har berøvet et ordentligt Epiff Poème i heroiiffe Vers over Revolutionen, som han i 3 Aar har arbejdet paa, og som tør blive interessant nok, (om han er faa lykkelig at bringe til Ende) da alle de store Tildragelser deri blive malede med levende Farver. Dette Værk er temmelig avanceret, men vil koste lang Tid, thi han aldrig friver, uden naar Verven er inspireret. Artigt nok er det ellers, at to af de største Franske Pøeter Molière og Boileau har boet i Auteuil, i Anledning deraf brugte een af Recensenterne denne Phrase: Vi hører, at Forfatteren M. Hwass, fils, boer i Auteuil, hvad Under da, at han har indaandet de der endnu maaffee fjevende Geifter af Boileau og Molière, som vilde være stolte af faa regelmæssige Vers. Hvad kan ikke de franffe Muser vente

fig af en Yndling, hvis første Prøver er Mester-Stykker og Mærker paa sand poetisk Genie? Man vil forsikre, at han ikke er fransk, men dansk: Vi kan neppe troe det; Dog om dette forholder sig saaledes, ønsker vi at alle vore Poeter skrive saadanne Vers, som denne Danske, og alle vore Litterateurs saadan en Prose. Dette har jeg alleene anført for Andfaldet med Auteuil.

Det Tycho-Braheske Værk og min Søns cosmopolitanske Education var Maalet for min Rejse: Ham har jeg opofret Alt; En heller har han bedraget min Forventning. Hans Hjærte er retsaffent, hans Forstand er oplyst, han har god Smag, og ingen Fordomme. Min første Hensigt var at see ham anbragt som Secretaire ved de udenlandske Affaires i Rhn. Da Græv Bernstorff (hvis Død er et ubodeligt Tab for Dannemark) havde læst i forrige Aar adskillige Memoires af ham angaaende Revolutionens Følger, som viiste baade Indsigt i Frankriges politiske Forfatning og Styrke i Sproget, bestemte han ham til Legations-Secretariatet ved foresaldende Vacance, en Post som han maaffee modtager under visse Vilkaar, dog ingensteds uden i Paris, saasom han naturligtviis har prédilection for den vittige, oplyste og brave Nation, hos hvilken han fra hans 8de Aar (nu har han 25) er opdraget i Middelpunkten af alle Videnskaber og Kunstner. Tilbette skal han sig aldrig nogen Employ: Han har ikke lært at krybe. Behøver Dannemark ikke hans Tjeneste, desto lykkeligere, i Fald den eyer mange bequemmere. Alligevel vilde det være en snorrig Contrast at see en ret Kjøbenhavnsk Fløde=Stjæg placeret ved Siden af ham. Hvor jeg altsaa skal ende mine faa resterende Leve=Aar, beroer alleene paa ham. Hvordan det gaaer, har jeg ikke tabt Haabet ubuden at overrumple Familien paa Randrup, om Døden ikke altfor hastig overrumpler mig. Det glæder mig at høre vore Synskende i ønskelig Stand, hils dem alle broderligen. Naar Du seer min gamle frem for alle høyt-agtede Ven, Hr. Conrector Thestrup, da behag at anmeldte ham den venstabeligste Erindring fra mig, min Kone og min Søn, som han har kjændt i 6te Aar, jeg er forsikkert, at han vil tage Deel i min Fornøjelse over at Drengen ikke vanlykkedes, jeg erindrer, at han holdte meget af ham. Lev vel, min dyrebare Broder, jag Gichten paa Døren, dog ikke med Plaster og Draaber, bliv ved dit patriotiske Forsæt at hjælpe dine Bønder paa Fode, det derved tabes i Begyndelsen, vindes med Tiden. Jeg, min Kone og Søn, alle i den bedste Sundhed, om-

favner af vores inderste Hjerter i Tanterne Dig, din kjære Kone og Børn — Lev vel, lev længe vel.

C. Hwass.

7. Brev fra Justitsraad Christen Hæe Hwass i Paris til hans Broder Frank Hwass paa Randrup. (Orig. i mit Bærg.)

Passy, 30 Sept. 1802.

Min kjære Broder!

Din velkomne Skrivelse af 26 Aug. har jeg modtaget saa silbig, fordi Adressen var Auteriel i Staden for Auteuil og man havde ladet den gaae igjennem Holland over Amsterdam. Hjærtelig hjært er det mig deraf at fornemme Din og Dines Velgaaende tilligemed din gode Helbred, paa Gichten nær: Angaaende denne har jeg spurgt en stor Læge, hvis Raad er, aldeles ingen Dvaffalveri at bruge, men naar Pinen er stærk, da Morgen og Aften at gnide de angrebne Ledemoder med Flonel eller anden fin Uld=Stof, indsvøbe dem deri og i sær vogte sig for Forkjølelse, stræbe at have aabent Liv, Intet salted, suurt eller krydret at spise, ingen destillert Drik. Min Sundhed er, Gud skee Lov, bestandig den samme, det er at sige, ønskelig. For at nyde en friskere Luft, ere vi flyttede fra Auteuil, hvor Seine=Flodens Over=svømmelse undertiden foraarfagede Fugtighed i Husene, til Passy, nu en Parisisk Forstad, og lejet et smukt Huus og Hauge for os selv alleene, saa at vi saa godt som boer i Paris, i den allerfunderste Kant.

For to Aar siden skrev Broder Thomas mig til ved Venlighed med Hr. Doctor Engelstoft, en ung Person, indsigtfuld og meget elskværdig⁵. Enster Karen er da død: Testamentet var, som sædvanligt, i slige Tilfælde; Hvad mig deraf maatte tilfalde, beder jeg at give til den Stjumper, som uagtet all din anvendte Godhed, ved sit Giftermaal saa flammelig har styrtet sig⁶, dog uden at lade ham vide, hvorfra det kommer, da jeg hverken ffjotter om hans Tak eller hans Breve

⁵ Dr. philos. Laurig Engelstoft, Prof. ved Kjøbenhavns Universitet, Konferentsraad etc.

⁶ Maa sigte til at Karen Hvas's anden Mand, Ploug, giftebe sig meget kort efter at hans Kone var død, jfr. III.

for at takke. Det er en Fornøjelse at høre Søster Elisabeths Børns Opførel og Lykke, ligesom Søster Sabines gode Kaar. At Broder Anderses Forfatning er noget bedret, og Br. Thomas i god Stand, glæder mig. Min Hilsen til dem alle. Glem en, naar Du seer Hr. Conrector Thestrup, at kalde mig tilbage i hans Erindring: Han er een af de faa rettsfæne Mænd, som jeg har kjændt i min Leve=Lid. Men, min kjære Broder, jeg har ikke seet en Linie fra Dig siden 1797. Naar Du vil unde mig denne Fornøjelse, da behag alleene at slaae en Konvolut om Brevet, med Udskrift til Hr. J. C. Spengler i Kjøbenhavn, han er en Søn af Hr. Kunst=Forvalter Spengler, min gode Ven, og forretter mine Danste Sager; Du behøver ikke at skrive et Ord, til ham, men at iagttage Udskriftet til mig: À Monsieur Hwass, Conseiller de Sa Majesté Danoise. Grande rue No. 34, à Passy près Paris. Min Kone, som hver Vinter var syg, da vi boede midt i Paris, befunder sig, Gud være lovet, frisk og munter, min Søn ligesaa[,] stedse en Dyrker af Vidensfaberne. Med deres og min[er] bedste Snifter over Dig, kjære Kone og Børn

Til Døden din hulde Broder

C: Hwass.

8. „Historiske Efterretninger om det store Kgl. Bibliothek i Kjøbenhavn“ ved C. E. Werlauff. Anden Udgave, Kbhvn. 1844.

Pag. 195. „Justitsraad Christen Hee Hwaas .. indgav under 24 Decbr. 1777 ... følgende Ansøgning:

„J mange Aar har jeg arbeidet paa en Udgave af den berømmelige T. Brahes samtlige Bærker og haaber endelig at see samme begyndt i Engelland, saasnart de endnu manglende Materialier ere bragte i Orden, uden hvilke den betydeligste Deel af hans Skrifter, nemlig *Observationes Astronomicæ*, vilde blive ligesaa uefterrettelige, som de i Aaret 1672 (?) efter R. Ferdinandi 3tii Befaling under Navn af *historia cælestis* udgivne, hvori feile ikke allene de Tychoniske Observationer indtil 1581 inclusive, saavel som hele Aaret 1593, men de øvrige ere endog fulde af utallige Bildfarelser. Da der nu findes i D. R. M. Bibliothek Tychonis originale Autographa fra 1563 til 1601, bestaaende af 7 Foliaenter, 2 Dvarter og 1 Octavbind, af hvilke Prof.

Bartholin for mere end 100 Aar siden havde begyndt at rette og forbedre ovennævnte historia cælestis, fordrifter jeg mig allerunderdanigst at ansøge om disse Brøstskrifters Naan tilligemed Bartholins Udto, om noget af sidste maatte være tilstede. Jeg forsikrer paa det høitideligste, at denne Stat ikke skal komme i Andres Hænder, men blive bevaret med al optænkkelig Forsigtighed, og til den Ende udbedes allerunderdanigst ifkun eet Bind af Gangen, imod mit Beviis til Bibliothecarium. Denne kongelige Naade vil allene sætte mig i Stand til at bringe vor store danske Mands Fortienester i sit fulde Lys; min Umage og Beforsning derpaa anseer jeg som en Vinding i Henseende til Fædrelandets Ære."

De Brøstskriftskriftene bleve ham efter Ønske meddeelte, men allerede næste Aar . . . tilbageleverede. Imidlertid skal dog virkelig være begyndt paa Trykningen og denne først være standset ved den franske Revolution"⁷.

9. Af Enkekassens Protokoller. Ny Kasse No. 109.

Under dette Nr. findes i Protokollen antegnet et d. 12 Decbr. 1775 gjort Indstøb af 1506 Rdl. 64 sk., for hvilket Theaterinspektør Christen Hee Svajns forfikkrede sin Hustru Christiane Jacobine Simon en Pension af 400 Rdl. om Aaret. Hans Alder er opgivet til 45 Aar, hendes til 32 Aar. Han anføres i vedkommeude Rubrik som død d. 16 Marts 1803, hun som død i 1824. Blandt Bilagene, der iøvrigt intet Mærkeligt indeholde, findes hans Døbeattest og, istedetfor hendes, en Attest, der lyder saaledes: „At Madame Christiane Jacobine Simon, Fr. Inspecteur Hvasses Hustru, er fød i Kjøbenhavn Aar 1744 d. 12 May, bevidne med Sandfærdighed, og efter nyeste tilforladelig Underjogelse, vi underskrevne, jaasom ingen Kirke-Bog findes, hvoraf hendes Fødsels-Dag kan udtrages. Kjøbn., 1 May 1775. A. Henriques (L. S.) Jacob Raphael (L. S.)" — „At jeg fra min Barndom stedse har hørt, at jeg er fød i Aaret 1744 d. 12 May, bevidner jeg med en god Samvittighed, under min Fed: Saasandt hjælpe

7 Hermed maatte jevnsøres de Noter, som findes i Verlauffs Skrift.

mig Gud og Hans hellige Ord. Kbhvn. 11 Oct. 1775. Christiane Jacobine Hvass." Blandt Bilagene findes endvidere to Breve fra C. H. Hvas's til Direktionen for Entefas'en. Paa disse Breve findes Seglet urørt og velkonserveret. Det er to hvide Sparrer i blaat Feldt, med et C paa den ene og et H paa den anden Side af Hjelmene.

10. Meddelelse fra Notarins publikus i Kbhvn., Professor N. C. L. Abrahams.

Da jeg i Aaret 1819 første Gang besøgte Paris, medgav dalevende Pastor Öbride, der i mange Aar havde fungeret som dansk Legationspræst der, mig adskillige anbefalingsbreve, blandt hvilke der befandt sig et, adresseret „Mr. Vasse à Passy“, om hvilken Person han isøvrigt ikke meddelte mig nogen nærmere Oplysning. Den 12 Oktober 1819 besøgte jeg den ovennævnte Mr. Vasse og afleverede ham mit Brev. Jeg fandt ham beboende en smuk Bolig i Passy; i den Salon, hvor han modtog mig, sad en gammel Kone, beffjæstiget med Haandarbejde; han selv, der forekom mig at være en 40aarig Mand, ikke høi, men temmelig forpulent, med et rundt, søldigt Ansigt, talte fransk med mig, i hvilket Sprog jeg havde tiltalt ham. Efter saa mellem os vexlede Replikker sagde den gamle Kone pludseligt paa aldeles rent, ægte Kjøbenhavnsk Dansk: „Men, da De er fra Kjøbenhavn, taler De da ikke Dansk?“ Saaledes opdagede jeg da, at jeg befandt mig hos Landsmand, og den øvrige Del af vor Samtale gik nu naturligt paa Dansk, hvilket Sønnen talte meget godt, skjøndt ikke uden nogen fremmed Accent, men Moderen aldeles fuldkomment, naaget hun, efter sin Yttring, ikke havde været i Danmark siden hun for 38 Aar siden forlod det, hvoraf jeg altsaa sluttede, at Familien var reist til Frankrig omtrent i 1781. De havde altsaa gjenuegaaet hele den første franske Revolutionstid, og ved mine senere Besøg, hvor jeg sædvanlig spiste til Middag hos dem, hørte jeg da ogsaa af dem mangen lille Historie fra den Tid, der for mig som ung Mand havde megen Interesse, og som jeg derfor ogsaa har bevaret i min Erindring. Fru Hwass fortalte saaledes, at hendes Mand og hun havde forenet sig med nogle Venner og Veninder til et Middagsmaal paa en Restauration; en Maaned derefter vare af de Tilstedeværendes Hoveder hendes og hendes Mandes de eneste, der endnu sad paa Kroppene. Hun havde,

efter Tidens Mode, baaret en Hat med sort Kofarde; en Dag var hun paa Gaden bleven anholdt af et Par Sansculotter, der med truende Miner havde spurgt hende, om hun turde vise sig med en aristokratisk Kofarde. Da hun derpaa erkjendte sig om den sorte Farve gjaldt for at være aristokratisk, og herpaa fik et bekræftende Svar, erklærede hun, at hun paa Grund heraf maatte ansee sig berettiget til at udrive hendes Angriberes Dine, hvorpaa de leende forlode hende. Sønnen havde tjent i Nationalgarden og fortalte blandt Andet, at han flere Gange havde holdt Vagt udenfor Ludvig den XVIes Fængsel, ja, om jeg mindes ret, at han havde været med i et Komplot til at lade Kongen undslippe, hvilken Hensigt dog, formedelst Hindringer, ikke blev opnaet. Han var isvrigt en ivrig Kunststjer og Samler, og besad et et smukt Galleri af værdifulde Malerier af berømte nederlandske og italienske Mestere, som han havde erhvervet i den Tid, da Plyndringerne vare saa hyppige og saadanne Gjenstande bleve bortsolgte for Spotpris. Et Hovedstykke var et Maleri af Correggio, forestillende den hellige Catharinas mystiske Formaling med Christusbarnet, hvilket, om jeg ikke feiler, havde været i Hertugen af Orleans's Galleri, og af hvilket han forærede mig et Kobberstik, der endnu er i min Besiddelse. Isvrigt klagede han over Hovedsvimmel og yttrede, at hans Helbred i det Hele var nedbrudt, hvilket han ligefrem tilstod var en Følge af et altfor disolut Ungdomslevnet.

Jeg forlod disse venlige Mennesker i December 1819, og lovede dem atter at besøge dem naar Etjebnen engang igjen skulde føre mig til Paris. Dette indtraf henimod Slutningen af 1827. Jeg erkjendte mig strax om dem, men erfarede nu, at Moderen var død i Mellemtiden, og at ligeledes Sønnen var død under ledsagende Omstændigheder, der ikke gjorde det usandsynligt, at en Forbrudelse havde fundet Sted; men herom kunde jeg intet Vestemt erfare.

Det var maaffee muligt, at Man, ved at efterspore det ovenomtalte Maleri, kunde komme efter paa hvilken Maade det var kommen i sin nuværende Eiers Besiddelse, thi aldeles forsvundet er det vistnok ikke.

Derfor disse ubetydelige og sparsomme Noticer kunne være Dem til nogen Nytte eller Fornøielse, skal det meget glæde

Deres ærbødige

N. C. L. Abrahams.

Rbhvn. d. 7 Januar 1859.

S. T.

Fr. Kontorchef Hvasf.

11. Dødsattester for Christian Hwass og hans Moder Christiane Jacobine Hwass, født Simon. (Erhvervede under mit Ophold i Paris 1855—56.)

Mairie de Passy. Extrait du Registre des actes de Décès de la Commune de Passy pour l'année mil huit cent vingt quatre.

Du dix huit août mil huit cent vingt quatre, neuf heures du matin. Acte de Décès de M. Christian **Hwass**, rentier, décédé hier à quatre heures du matin à Passy grande rue no. 73, natif de Copenhague en Danemarck, âgé de cinquante deux ans, fils de feu Christiane Hwass, et de Christiana Jacobine Simon, sa veuve, demeurant à Passy. Premier Témoin: Charles Malvost, garde portier du parc royal de Boulogne, demeurant à Passy, âgé de trente six ans; Second Témoin: M. Guillaume François Larcher, M^d Epicier, âgé de cinquante huit ans, demeurant à Passy grande rue no. 73. — Constaté par nous maire de Passy, Chevalier de la légion d'honneur, faisant les fonctions d'officier de l'état civil, après nous être assuré de dit Décès; et ont les dits témoins signé avec nous maire, après lecture. Signé au registre: Malvost, Larcher, et Augé de Fleury, Maire.

Pour Extrait conforme au registre, délivré en mairie à Passy le deux février mil huit cent cinquante six.

Le Maire de Passy
Labbé
adjt.

Du sept novembre mil huit cent vingt quatre, quatre heures de relevée. Acte de Décès de d^e Christiane Jacobine **Simon**, veuve de Christin Hee Hwass, décédée hier, à midi, à Passy grande rue no. 73, native de Copenhague en Danemarck, âgée de quatre vingt un ans; les noms de ses père et mère décédés n'ont pu être désignés. Premier Témoin: Le Sr. Guillaume Larcher, M^d Epicier, âgé de cinquante neuf ans, demeurant à Passy grande rue no. 73. Second Témoin: le Sieur Charles Malvost, garde portier du parc Royal de Boulogne, âgé de trente six ans, demeurant à Passy. Constaté par nous maire de Passy, Chevalier de la légion

d'honneur, faisant les fonctions d'officier de l'état civil, après nous être assuré du dit décès; et ont les dits témoins signé avec nous, Maire, après lecture. Signé au registre: Larcher, Malvost et Augé de Fleury, Maire."

Pour Extrait conforme au registre, délivré en mairie à Passy, le deux février mil huit cent cinquante six.

Le Maire de Passy

Labbé

adjt.

C.

12. **Indskrift paa en Plade i Vidstrup Kirke.** Pladen er af malet Zernblif, oprindelig ret smuk, nu stærkt medtagen af Tidens Tand.

„Herunder hviler den i Livet retskafne og værdige, nu hos Gud salige Kone, velædle Madame Ane Elisabeth Hop, fød i Sønderby Præstegaard 1733¹, gift 1756 med velærværdige og høilærde Hr. Andreas Hop, Sognepræst for Tornby og Vidstrup Menigheder, med hvem hun levede 33 Aar i den ømmeste og kjærligste Forening. Hun fødte ham en Datter og tvende Sønner, hvoraf den ene Søn allerede er død. De Overblevne tilligemed hendes Familie, Venner og Alle, der kjendte hendes sande Værd som en øm og kjærlig Ægtemage, som værdig Moder, som retskaffen og gudfrygtig Christen, begræde med rørte Hjerter hendes Død, der indtraf i hendes Alders 72de Aar² i Vidstrup den 19 November 1805“. (Meddelt af Pastor S. F. Ulrich i Taarnby, i Februar 1859).

1 Urigtigt, jfr. A. 2.

2 Da hun var født 27 Juli 1732, havde hun født 73 Aar.

13. Rector ved Aalborg Kathedralskole Konsistorialraad Magister Thomas Hopp († 1742) og Hustru, Mette Munchert, († 1743^a) havde, ifølge Budolphi Kirkebog (Aalborg), otte Børn:

Pouel Jensen f. 24 Aug. 1724
 Gjertrud f. 21 Marts 1726
 Anders Munchert f. 10 Juli 1727
 Knud Paulen f. 21 Octbr. 1728
 Anne Cathrine f. 6 Decbr. 1729
 Bente Kirstine f. 3 April 1731
 Jens Jacob f. 17 Septbr. 1733
 Gjertrud Helvig⁴ f. 21 Marts 1737

(Meddeelt af residerende Kapellan ved Budolphi Kirke, W. Boethe, Dkt. 1859).

14. Stamtaavler over Familien Hoppe findes i Giesfings Jubellærere 3 D., Pag. 388, og hos Kapt. Lengnid, men disse omfatte kun den adelige Linie. Efter Giesfing hed Stamfaderen til den adelige Linie Hans Hoppe, af Fødsel Hollander, hvis Søn, Iver Hansen Hoppe, f. 1649, døde som Viceadmiral 1693 (jfr. Abelslexikonnet. Giesfing har 1673, hvilket uden Tvivl er en Feil). Iver Hansen Hoppes Sønneson, Konferentsraad Peder Hoppe, fik siden, 1777, Patent paa, at bemeldte hans Bedstefader med alle hans Descendenter skulde ansees for dansk Adel. Efter en privat Meddelelse, hvis Rigtighed vist ikke kan paatvies, havde Stamfaderen Hans Hoppe en anden Søn, ved Navn Knud Hansen Hopp(e), g. m. Ane Thomasdatter. Denne Knud Hansen Hopp(e)s Søn var igjen Mag. Rector Thomas Hopp(e) født 24 Januar 1692. See om ham Taubers Indbydelseskraft Pag. 58, og Kallste Manuskriptsamling paa det Kgl. Bibliothek Nr. 495, Pag. 38, (F. K. Paludans Aalborg Stifts Presbyterologi).

^a Bev. til at sidde i usfattet Bo efter hendes afg. Mand, 23 Febr. 1742. J. R. f. 430 Nr. 27.

⁴ Anders Hvass's Hustru.

D.

15. **Anders Hvass, Kaldsbrev til Snedsted Menighed** i Haaſing Herred, Aalborg Stift. J. R. f. 78, Nr. 145. Sagens Bilage indeholde: a. Koncepten til Bestallingen, dat. Fredensborg Slot d. 28 Maji 1762. b. en Ekstrakt af Sagen, paategnet: aorderes. cons. p. Fr. b. d. 14 Maj 1762. c. Overenskomst mellem Villum Schmidt og Anders Hvass om Snedsted Kalds Afstaaelse (Orig.). d. Villum Schmidts Ansøgning om Kgl. Konfirmation paa den nævnte Overenskomst. e. Anders Hvass's Ansøgning om det Samme. f. Biskop Broder Brorsons Erklæring over disse Ansøgninger. Her meddeles c og f.

c. „Da det har behaget Gud efter 27 Aars Tjeniste som Sogne-Præst for Snedstæd Meenighed, at paaligge mig saadan Svaghed, at ieg endog til een eeniste Times Forretning uden mit Huus ikke er beqvem formedelst en besynderlig Svaghed i Beenene, hidrørende fra een for mange Aar siden tilfalden Malheur ved Beenbrud, som det gandske Land er bekjendt, og ieg nu i 18ten Aar forgiæves har søgt faa megen Raad for samme, som mueligt været haver, deels for mit Embede at self besørge, om Guds Villie faa hafde været, deels og for mit Huus, nemlig min Elffeligste anden Hustrue og hendis i første Ægteskab medbegavede Børn, som alle have været mig i min Alderdom og Svaghed til besynderlig Hjælp ved deris kjærlige Omgang, at see velsignet; Saa haver ieg endelig i Aaret 1759 resolveret at andtage min Kjære Stif-Søn Anders Hvass til Capellan pro persona¹, som nu og imidlertid Embedet upaafragelig haver forestaaet i alle Deele. Men da det tegner, at min Svaghed vil blive mere langvarrig, end ønskelig var, min Kjære Hustrue og Børn, ja mig self til en stor Byrde; og det visfelig er en Sandhed 1 At Kaldets Indkomster er aldeelis liden nok, i høieste paa 200 rd. 2 At min Kjære Stif-Søn Hr. Hvass billigen suffer

1 Konfirmation meddelt 21 Septbr. 1759. J. R. f. 358 Nr. 257.

i Tanke om hands visse Byrde i det uvisse Haab 3 at min fornæfnte Hustru og Børn kand komme til at rømme dette Stød paa dend Tiid og naar de mindst tænker, som var en maadelig Løn for dend imod mig og mit meget svage og skrøbelige Legeme i saa mange Aar udviiste ægte- og børnlige Kiærlighed; Saa haver ieg i min Guds og Frelseris Navn resolverit mit Embede og huus til Hiælp og Glæde for mig og mine at afstaae, som ieg og hermed paa min Allernaadigste Konges Allernaadigste approbation afstaaer til fornæfnte min Kiære Stif=Søn Hr. Anders Hvass mit Allernaadigste andbetroede Snedstød=Præste=Kald og det paa efterskreene Conditioner:

1 Overladiis Embedet til velbemældte min Stif=Søn, saasnart hands Kl: Majests: Allernaadigste Confirmation og Kalds=Brev derpaa allerunderdanigst kand erholdis.

2 Fra dend dato successors Kalds=Brev lyder tiltræder hand Embedet og alle Kaldets Indkomster, hvorimod hand forskaffer mig saa længe ieg lever frie Huus=værelse og til min og mines Underholdning 100 rd. Aarlig, som betales mig i 4re terminer, nemlig 1 Januarij— 1 April: 1 Julij og 1 Octbr:

3 Efter min Død nyder min hustru og Arvinger Deris Naad= fens Aar af Kaldet efter Loven.

4 Skulde Successor ved Døden bortfaldes eller forstyttis, førend ieg eller Arvinger har nydt denne Contracts Opfyldelse i alle Deele, bliver Efterkommeren i Kaldet efter ham forbundet det manglende at prestere.

5 Dend Kongl: Allernaadigste forventende Confirmation og Kalds= brens Beføstninger betaler Successor self.

Dg at dette imellem os saaledis er sluttet og contraheret, dog paa hands Kongl. Majests: Allernaadigste approbation tilstaaer vi herved med vore Hænders Underskrift og høstruckte Signeter.

Snedstød=Prstgrd. d. 22 Novbr. 1761.

W. Schmidt.

Anders Hvass“.

(L. S.)

(L. S.)²

2 3 Anders Hvass's Eegl findes blot Bogstaverne A. H. Hans Navn er saavel her, som under Ansøgningen af 1750, skrevet med et langt i i Enden.

f. „Allerunderdanigst Erklæring.

Det er saa i Sandhed, at Supplicanten Hr. Willum Schmidt haver i 27 Aar været Præst i Suedstæd i Thye-Land. I de 18 Aar har hand været meget strøbelig, siden hand paa en Rejse til hans Svigerfader, Kriigs Raad Ulsøe, blev ilde slagen af hans Hæster, at begge hans Been uheldigen bleve sønderslagne saaledes, at ingen i lang Tid kunde haabe hans Restitution. Dog blev han over alles Haab saavidt restituéret, at hand har forrættet sit Embede eene ustraffelig, indtil hans Stif-Søn i Aaret 1759 blev hans Capellan pro persona; Siden den Tid har hand aldrig kundet komme i Kirken, mindre forrættet end det mindste i hans Embede.

Det var derfor en stor Trøst for denne Glændige Mand, om Deres Kongelige Majestæt allernaadigst vilde dispensere ham fra Embedet og Embeds Ansvar, som hand ei kand røre en Finger ved og bønhøre hans og hans Stif-Søns allerunderdanigste Ansøgninger om bemældte Suedstæd Præste-Kald. Capellanen Hr. Anders Hvass, er en flittig Mand, arbejdsom og munter til Embedets Gierning, hvilket hand, siden hans Ordination eene opbyggelig har forestaaet saaledes, at hand fortienet et meget got Skudsmaal, og saaledes indstiller jeg allerunderdanigst Hans Ansøgning og den imellem dem oprættede Contract til Deres Kongelige Majestæts Faderlige og Allernaadigste Resolution og Confirmation.

Aalborg Bispe-Residence d. 22 Aprilis 1762.

Broder
Broderfon.“

16. Anders Hvass, Kaldsbrev til Nors og Tved Menighed i Hillerslev Herred, Aalborg Stift. J. R. Nr. 413. Sagen indeholder a. A. Hvass's Ansøgning (Orig.); b. en samme paategnet anbefaling af Biskop Studsgaard; c. en Gjenpart af denne anbefaling; d. Skrivelse fra Biskop Studsgaard til Rencelliet, dat. 21 Aug. 1780, hvori Niels Benzon Curtz, der i 11 Aar havde været Capellan hos sin Fader, den afdøde Præst til Nors og Tved, Proust Benedictus Curtz, og som var gift og havde Børn, indstændig anbefales til at erholde det Kald i Stiftet, som forudsattes at ville blive ledigt ved Besættelsen af Nors og Tved; e. Selve Forestillingen, hvori indstilles 1) Anders Hvass til Nors og Tved og 2) Niels Benzon Curtz til

Snedsted, der angives til en Indtægt af 130 Rd. Ud for Nr. 1 findes tegnet: „Forbundet“, og ud for Nr. 2: „Approberes. Christiansborg i G. St. R. d. 26 Oct. 1780“; f. Koncept til Kaldsbrevet, dat. Christiansborg d. 8 November 1780. Her meddeles a og b.

a. Anders Hvass's Ansøgning om Nors og Tved.

„Til Kongen!

Allerunderdanigst beder ieg, at Deris Kongl. Majestæts aller-
mildeste Hierte maatte bevægis til allernaadigst Bønhørelse i at kalde
mig til Sogne=Præst for Nors og Tved=Meenigheder i Aalborg=Stift,
udi afgangne hr. Provst Curtz hans Stæd.

Jeg er af Deris Majestæt for 21 Aar siden kaldet til Sogne=
Præst til et lidet Kald i bemældte Stift, Snedstæd kaldet, og der i 14
aar underholdt mine Forældre, som vare gamle, affældige og fattige
Præstefolk der paa Stædet. Gud har og begavet mig med en dydig
Kone, men derhos velsignet os med 9 Børn, hvoraf 5 lever, som endnu
ere smaae og uforsørgede; Saa det stedse har været og endnu falder
mig saare vanskelig og tungt i saa lidet et Kald at erhverve dend nød=
torftige underholdning for mig og mine, at ieg i daglig hierte Bekym=
ringer har ofret mine lønlige Sukke og Taare til dend Allerhøieste om
Frelse af min kummerfulde Omstændigheder.

Store Konge! lad min Suk og Bøn trænge ind for Din Throne
og glæde mig og mine med allernaadigst Bønhørelse, derom Supplicerer
ieg, som i min livs Tiid i allerdybeste devotion forbliver

Deres Kongl. Majestæts

Allerunderdanigste

Underfaat og Tiener

Anders Hvass

Sogne=Præst for Snedstæd Meenighed.“

Snedstæd Prstgd. i

Aalborg Stift d.

14 Aug. 1780.

b. Den Ansøgningen paategnede anbefaling af Biskop Studsgaard.

„Allerunderdanigst Attest.

Supplicanten Hr. Anders Hvass Sogne Præst til Sneedstæd
Sogn udi Thy Land, Aalborg Stift, er en reddelig og velfortient
Præste Mand, som udi 21 Aar har arbeidet Herrens Gjørning udi
bemældte lidet Sognekald, der holdes for et af de ringeste paa Indtægt

ubi Thye Land. Nøye kender ieg Manden saavel som hands Fliid og Duellighed og har for faae Uger siden ved min Visitats til Fornøielse erfaret, at hand er begavet med god Kundskab og skønne Gaver til Prædike Embedet, samt i sin Tiid anvendt tilbørlig Fliid paa Ungdommens Underviisning i sin anbetroede Menighed. Det fornøiede mig tillige ved min Nærværelse hos ham at bemærke en frivillig Omhyggelighed for at tiene sin Menighed og andre Trængende med den Kundskab hand har erhvervet Sig i Læge Kunsten, da hand baade med gode Raad og Medicamenters Uddeelelse iblandt Almuen har hjulpet mange Syge til deres Helbred, som ellers af Mangel paa Læge og Lægedom kunde være omkommet. Og da hand baade formedelt megen høifor nødten Bygning paa en for hands Tiid forfalden Præstegaard og andre trykkende Byrder, som ved i mange Aar at ernære sine gamle Forældre og mange Børn at føde og opdrage høiflig trænger til nogen Forbedring i sine kummerlige Vilkaar, kand ieg ikke undlade at indlegge allerunderdanigst Forbøn for ham, at hand som en værdig, velfortient og til bedre Vilkaar høifstrængende Mand maatte ved denne foresaldne Vacance komme ubi allernaadigst Betragtning.

Aalborg d. 16 Augusti 1780.

C. B. Studsgaard“.

17. Uddrag af Snedsted Kirkebog.

Andet Blads første Side:

Vivis, Defunctis, Sponsalibus atqve Maritis,

Publice Confessis hicce libellus erit.

Postremo obstrictis Baptismi Foedere novo

Nominibus clavis hic reperire licet.^a

O! si grex omnis heic vitam transigat, ita ut

Coetibus sanctis annumeretur ea.

ita animitus vovet

A. E. Hvass

Cap. p. p. loci

instal. Dom. 2 Adv.

Snedstæd Prstgrd.
d. 10 December 1759.

³ Det vil ikke undgaae Opmærksomheden, at der i disse tvende Linier findes en Feil.

Ita Gratiam Dei universalem explicavit Reverendus D^{nus} Frater Iivas, hodie in visitatione mea, ut ipse, et omnes Auditores ejus efficaciam ejus simul consortes. Juventutem pie edoctam expertus sum et has Tabellas vidi.

Snedstæd P. d. 5 Octbr. 1771.

4

Andet Blads anden Side:

In visitatione Ecclesie Sneestæd pia ac solida Oratione Textum Iac 1. 22 exponentem Vener. prædictæ Ecclesie Antistitem D^{num} Andr. Hvass audivi, nec non juventutis amabilis affatim collectæ in salutari doctrina profectus cognovi, quibus continuum incrementum ut gratiose Deus largiatur, vehementer opto et precor.

die 19 Julii 1780.

C. B. Studsgaard.

In visitatione Ecclesiarum Nors et Tveed vidi hasce tabellas et juventutis utriusque parochie confessionem fidei promptam et expeditam lætus excepi, textu Tit. 2 v. 11 & 12 pio ac solido sermone a Vener. Antistite D^{no} Andr. Hvass prius exposito die XIV^{to} Augusti 1784.

C. B. Studsgaard.

1764 d. 5 Octbr. var voris lidet Søn Erich Christ. Grave til Daaben. Fad: Mad. Schmidt af Prstg.⁵ Jomf. Sommer fra Boddumbisgrd, Hr. General-Auditeur Høyer fra Trup⁶, Hr. Lieut. Sommer fra Lodbøle⁷ og Hr. Christ. Høyer fra Schyom.

4 Underskrift mangler. Men Attesten er, efter Sammentigning med en lignende i Nørhøa Kirkebog, meddelt af Biskop B. Brorson.

5 Barnets Bedstemoder.

6 Generalauditør Andreas Høyer til Trup (Hørdum Sogn) og Skibsfedgaard (Ydby S.), 1768 Eier af Søndervang (Stabil S.) jfr. D. Atl. Tom. V. P. 483, 496 og 862. Han var Herredsfoged og Skriver ved Vester-vig Klosters Birt. Jfr. J. R. 1759 s. 407, Nr. 319.

7 D. Atl. V. P. 498.

1781 konfirmeret: Erich Christian Hvasß Præstens Søn, 16
Aar gl.

1766 D. 26 Martij var Præstens og hustruens Søn Thomas
Hopp til Daaben, Fad: Mad. Ane Marie Nars fra Deld., Mad. Hoyer
af Schjom, Hr. Lieut. Sommer af Lodb., Hr. Jens Ware af Nhgård⁸,
og Hr. Svankjær af Nørhaae.

1781 konfirmeret: Th. Hopp Hvasß, Præstens Søn, gl. 15 Aar.

1767 D. 12 Junij var Præstens og hustruens Dtr., Mette Ca-
thrine, til Daaben, Fad: Mad. Schmidt fra Deld.⁹, Somfr. Schand-
dorph af Thistød, hr. Hoyer fra Roesholm¹⁰, Hr. Nars og Sr. Jens
Wandborg fra Deland.

1782 konfirmeret i Nars og Tved Sogne: Mette Cathrine 15
Aar, Præstens Datter.

1769 D. 10 Martij var Præstens Dtr. Ana Maria til Daaben,
Fadderne: Mad. Halse, Somfr. Rasmussen af Schjom, hr. Major
King til Lyngholm, hr. Kruuse og Herretsoget hr. Laurids Hoyer fra
Wiiskbye.

1770 D. 16 Maj var Præstens Søn, Wilhelm Schmidt, til
Daaben¹¹, Fad: Mad. Svankjær fra Nørhaae-Prstgrd, Mad. Winding
fra Hæsing Prstgrd., Mag. Humble fra Hvidb. Prstgrd., hr. Kiær-
ulff fra Nørhaae-grd. og Sr. Braae fra Roesholm.

1771 d. 19 Junij var Præstens Søn Bendt Johann til Daaben,
Fad: Mad. Kruuse fra Stioldb., Somfr. Jesjen fra Roesholm, hr.
Cammer-Naad Nars til Deld., Sr. Hans Wandb. ibid., og hr. Øster-
gaard fra Sønderhaae.

⁸ D. Atl. V. S. 480.

⁹ D. Atl. V. S. 491.

¹⁰ Præstegaarden i Herring Sogn. D. Atl. V. S. 467.

¹¹ Dette Barn bøde inden 1780, jfr. D. 16. a.; men Kirkebogen inde-
holder Intet herom.

1773 Onsdag d. 16 Junij var Præstens Søn Christ. Gee til Daaben¹⁰, Fad: Mad. Borup fra Duff-Mølle¹², Mad. Høyer fra Wiiskbye, hr. Svantjær i Nørh., hr. Bull paa Trup og hr. Høyer i Koesholm.

1776 D. 23 Octbr. var Præstens og h. Søn Niels Lars til Daaben, Fadd: Mad. Kjørulff fra Nørhgd, Sfr. Høyer af Koesk., hr. Svantjær, herritsfoget Høyer og hr. Wandborg af Deld.

1777 (begravet) d. 5 Majj, Præstens Søn Niels Lars gl. 28 Uger.

1778 d. 15 Junj var Præstens og h. Dtr. Benthe Kirstine til Daaben, Fad: Mad. Amidsbøll af Nhaeagr., Somfr. Holm af Deld., Cancellie-K. Lillelund af Deld., hr. Lieut. Lund og hr. Svantjær af Nhaae.

1778 (begravet) d. 18 octbr. Præstens Dtr. Benthe Kirstine gl. 18 Uger.

1769 D. 10 Julij blev hr. W. Schmidt beg. gl. 70 Aar.

1762 d. 14 Dec. blev Somf. Giertrud Hedevig Hopp og ieg Copuleret paa Deland efter forhen tagen Konge-brev.

12 3: Karen Hvas.

E.

I.

18. **Frantz Hvass's Testimonium fra Viborg Skole.** (Orig. i min Besiddelse.)

Deres Magnificence,
 Høvædle og Velbaarne Academiæ Rector,
 Deres Magnificence,
 Høvædle og Velbaarne Hr. Pro-Canceler,
 Høværdig Hr. Biskop over Bergens Stift.
 Høvædle og Velbaarne,
 Høvædle og Høværdige,
 Høvædle og Velbyrdige

Samtlige Facultatis Philosophicæ Decane og Professores P. O.
 ved det Kongelige Kiøbenhavns Universitet.

Høje og Høngunstigste Herrer!

Frantz Hvass, den 3de i Orden fra Viborg-Skole til Academiet, er fød d. 15 Februarij annó 1737¹ i Sønderberg Præstegaard paa Thyeholm, hvor hans Sal. fader Hr. Eric Christian Hvass var Præst for Sønderberg og Odbye-Meenigheder. Hans Moder, som er Søster til Velærværdig Hr. Thomas Hee i Borup ved Randers og Velbyrdig Hr. Professor Christen Hee, anbragde ham i sin Enke-stand Annó 1751 udj Junii Maanet fra hjemmet her til Skolen, hvor hand fik sted imellem Begge Parter i 4de Længde, at associeres i de fleste Ting med den Overste; Og hafde hand den tid 4re Maaneber Borte i hans Alders 14de aar. Ved ankomst beklagede Moderen sig over sin trange udfømt til mange u-opsøgte Børn, derfor blev Sønnen ogsaa ved første Distributz lodtaget i Beneficiis, og nød sannt aar, af Sto-

¹ Baae Datum og Aarstal ere urigtige. Man kunde antage, at Daabedagen, Søndagen Septuagesima 1737, var sat istedetfor Fødselsdagen. Men Septuagesima 1737 var, saavidt vides, alligevel ikke den 15 men den 17 Febr.

lens Tiende-Korn, Rug 1 td. 4 flpr., Byg 2 tdr. Af Skolens Renter 1 rdr. og Badmel 2 al. Annó 1752 kom hand i 5te Lønse, hvor hand forblev i 3de aar, og nød i det første, strax efter translationen, half Raast, som er Et Maaltid om Dagen ved den publique Spiisning, derforuden blev ham tillagdt 1 td. Rug og 2 tdr. Byg. Penge 1 r. 2 fl , Badmel 7 al. og af Legato Trellund: til Bøger Nov. Testam. Græc. for 5 fl . I det følgende aar 1753 fik hand heel Raast, og derfor intet Korn, men Penge befom hand 1 r. 3 fl , Badmel 8 al. og Bøger: Boumeist. Definit. for 3 fl og Manuale Passor. for 2 fl . I det Trede aar 1754 vedblev hand sin heele Raast, og fik Penge 1 r. 3 fl , Badmel 8 al. og Bøger. Nucl. Latinit. for 1 rdr., Analys. over Genes. for 3 fl . Annó 1755 blev hand forflyttet i Mester-Lønse, hvor hand forblev til Datum i 2de aar, og i begge, som forhen, nød heel Raast, men fik tillige A^o 1755 Penge 2 r. 4 fl , Badmel 9 al. og Horat. for 5 fl . men 1756 som det siste Rug 1 td., Byg 2 tdr., Penge 3 rdr. 5 fl og Bøger: Euclid. Elem. for 2 fl 8 β , Schrev. Lexic. for 1 r. 3 fl men intet Badmel.

Summen paa ethvert slags stipendio, som hand saaledes har nydt i 6 aar ved Skolen er heel Raast i de 4 siste, som à 24 tdr. Korn aarlig, er betalt med 48 tdr. Rug og 48 tdr. Byg, og halfkaast i aaret for ved, som er betalt med 6 tdr. rug og 6 tdr. Byg. Det Korn, som hand à parte in natura har bekommet, er 3 tdr. 4 flpr. Rug og 6 tdr. Byg. Penge af Skolens Renter beløbe sig til 11 r. 5 fl og Bøgers værd til 5 r. 5 fl 8 β , men Badmel 39 al. à 14 Skl. til 4 r. 5 fl 6 Skl. som hand altjammen selv ved Skolen har oppebaaret. For disse stipendia haver hands Stiffader Bælærværdig Hr. Willem Schmidt, Sogne-Præst for Snedstæd i Thye, givet Revers paa hands Vegne, thi med denne Mand indtraadte hands Moder for nogle aar siden i nyt ægteskab. Men som det unge Menneiste af sine forhen hafte Lærere her ved Skolen, saavel Mons. Lauritz Iversen i 4de Lønse, som Mag. Albert Christopher Holst i 5te Lønse, haver gode attester om at befidde Et Støert Nemme og til Studeringer beqvemme Naturens Gaver, og ved seeniste Ingeniorum Prøve er befundet at svare til samme attester, saa giver ogsaa hands hidindtil ubviiste værdværdige flittighed og Inst til Bogen allerstørste formodning om, at hand i tiden ingen hazard vil paadrage sig ved at handle let-sindigen imod samme Revers. Tvertimod hands sindige forhold og

aldrig afbrudte flid lover, at hand ogsaa vil giøre sig værdig til at nyde noget ved Academiet, og med sin honette belevenhed, foruden andre gode qualiteter, der at vinde Patroner, ligesom hand stedsse her har været baade yndet og elsket.

I hvilket gode Haab om ham jeg med stærste soumission og Veneration u=aflabelig forbliver

Deres
Højædle og Velbaarne
Magnificencers
samt øvrige Høj=gunstigste
Herrer Professorum
Underdanig og Ydmygste Tiener
Peter Arff
Rector ved Viborg-Cathedr. Skole
(L. S.)

Viborg d. 28 Mai 1757.

19. Attest fra Sognepræst Bering i Farstrup.

Hæderlig og Bellærde Setæ Theolog. Studioso, Frans Hvass, som efter forestaaende sandfærdige Vidnesbyrd af hands Hr. Principal, Velbyrdige Hr. Cancellie-Raad Wederking til Kyhe, har med Berømmelse og fliid informeret hands Søn, kand ieg, som Stædets Sogne-Præst give det gode Studsmaal, at hand i Levnets forhold har holdet sig ustraffelig og i alle maader andstændig, og da hand undertiiden for at habilitere sig til i frenttiiden efter Guds forsyn at vorde hands tiener i hands aandelige Viingaard, har exerceret sig i at prædike, kand ieg tilliige med sandhed attestere, at hands offentlige taler har været velgrundede, kraftig overbeviisende og hierterørende, og at hand ellers befindes af Gud at være betroet Gode Gaver til Prædike-Embedet, som alt paaligger mig at recommendere ham paa det beste under dette Hiertelige onske: At Gud vil bøye Deres Hiertes, ved Hviis Hielp hand søger sig employeret, til at være Hands Belyndere og det middel, hvorved Hand efter Guds raad bliver befordret til et Sendebud i Christi stæd.

Farstrup d. 9 April 1761ve.

Peder Bering.

20. Konfirmation paa Erspektancebrev paa Sebber og Kundby Menigheder, meddelt Franz Erichsen Hvas's af Fru Henrica Margrethe Holst (afgangne Nsjesfor Glerups Efterleverfke) til Sebber Kloster. J. R. Nr. 227 for 1767. Sagens Bilage indeholde:

1. En ganske kort Ansøgning fra Franz Erichsen Hvas's om Konfirmation paa det nævnte Erspektancebrev, dateret Sebber-Kloster, d. 18 Mai 1767.

2. Gjenpart af Fru Holst's Kaldsbrev, dateret Sebber-Kloster, d. 20 Oktbr. 1766.

3. En Attest fra Biskop Andreas Woldike i Viborg, dateret 16 Marts 1767, om at F. Hvas's havde prædikeret til Prøve for ham i Domkirken Dominica Reminiscere den 15 Marts f. A. Det hedder i denne Attest blandt Andet: „derhos haver hand og, i gaar, Dom. Reminiscere, indfundet sig, for at aflegge en Prøve=Prædiken for mig, her i Domkirken, hvor Hand sin foretagne Materie grundig, ordentlig, og opbyggelig, afhandlede, og det med behagelige, gode Naturens Gaver; Dette altsammen giver mig det gode Haab, at“ &c.

4. En Erklæring over Ansøgningen fra Biskop Woldike, dateret Viborg d. 6 Juli 1767.

5. Koncepten til Konfirmationen, der er dateret „Friderichsberg d. 21 Aug. 1767.“

21. Uddrag af Skibsted Kirkebog om Børnens Fødsel og Daab. Gundested Sogns Kirkebog brændte med Præstegaarden 1829. Kirkefangerens Exemplar gaar ikke længere tilbage end til 1814. Der faaes saaledes Oplysninger om de to ældste Børns Daab.

Skibsted Kirkebog.

1795 d. 11 Sept. blev Hr. Franz Hvas's's Datter Anna Maria hjemmedøbt paa Randrup i Overværelse af Somfru Maria Kirstine Færch², som holdt Barnet over Daaben, Faderen, Moderen og Forde-moderen, Mad. Gjording, fra Tostrup.

Den 20 Novbr. f. A. blev Hr. Franz Hvas's's hjemmedøbte Datter Anna Maria fremstillet til sin Daabs Publikation. Fru Teden

² Senere gift Due, jfr. E. 26.

fra Kongstedlund³ bar Barnet, Jomfru Færch fra Ribe fulgte med. De andre Faddere vare Hr. Major Rodenberg fra Borggaard⁴, Hr. Ploug fra Luft Mølle og Hr. Niels Færch fra Ribe⁵.

1797 d. 3 Novbr. blev Hr. Franz Hwafs's Søn Anders Nicolai hjemmedøbt paa Randrup i Overværelse af Jomfru Færch fra Ribe, som holdt Barnet over Taaben, Faderen, Moderen og Jordmoderen, Mad. Gjording fra Lofstrup.

Den 28 Decbr. f. A. blev Hr. Franz Hwafs's hjemmedøbte Søn, Anders Nicolai, fremskillet til sin Daabs Publikation. Fru Majorinde Rodenberg fra Borggaard bar Barnet, Mad Færch⁶ fra Ribe fulgte med. De andre Faddere vare Byfoged Baskesen fra Ribe, Kammerraad Binding fra Aalborg og Hr. Niels Nielsen Færch fra Ribe.

1802⁷ d. 17 December blev Hr. Franz Hwafs's Søn, Marcus Pauli, hjemmedøbt paa Randrup i Overværelse af Mad. Baskesen fra Ribe⁸, som holdt Barnet over Taaben, Faderen og Hr. v. Deben⁹ til Kongstedlund.

Den 30 Decbr. f. A. blev Hr. Franz Hwafs's hjemmedøbte Søn, Marcus Pauli, fremskillet til sin Daabs Publikation og baaren af Mad. Baskesen fra Ribe, som fulgtes af Jomfru Severine Dorothea

³ Severin Brønsdorf Deben, Eier af Kongstedlund, var gift (25 Oktb. 1775) med Claubiane Marie Christensen, Datter af Justitsraad Amtsforvalter Christensen i Aalborg. Han † 11 Sept. 1812 paa Bivebrogaard. Hun † i Marts 1840 paa Kongstedlund. Deres Datter Ane Kirstine Deben blev gift med Eigbart Færch. (E 26 B III).

⁴ Major, senere Generalmajor, Hans Joachim Rodenberg til Borggaard, død 23 April 1820, var fire Gange gift: 1. med en Kjøbmandsente, formentlig fra Aalborg, begravet 9 Marts 1790, 52 Aar gl. 2. med Birgitte Eophie Baronesse af Rosenkrantz, født paa Billestrup 8 Decbr. 1769, gift 1791, død paa Borggaard 8 Juli 1795. 3. med Dorothea Marie Elisabeth Baronesse af Rosenkrantz, født paa Billestrup 12 Marts 1778, gift 1796, død paa Borggaard 28 Marts 1802. 4. med Constance Frederikke, født Moltke, død 17 Novbr. 1824 paa Borggaard. (Efter Bælum Kirkebog og Indskrifterne paa Tegnisterne i Bælum Kirke).

⁵ Barnets Morbroder, jfr. under Anders Nicolai.

⁶ Niels Nielsen F.'s Kone, født Røbers, jfr. E. 26.

⁷ NB. det borgerlige Aar 1801. I Kirkebogen er Kirkeåret fulgt.

⁸ Moderens Søster, see E. 26.

⁹ Jfr. Note 3.

Due. De andre Faddere vare Hr. v. Deden til Kongstedlund, Hr. Herredsfoged Nissen og Hr. Lieutenant v. Deden¹⁰.

22. Skrivelse til Gaardmændene i Svansfolk.

Pr. Mem.!

Jeg har besluttet, til næste Foraar at lade Hoved Groften imellem Randrup og Svansfolk Enge opkaste af fuldkommen Brede og Dybde, deels for samme kan trække Vandet fra Engene, deels og for at faae et lovligt og varigt Hegn imellem Egnendommene, liigesom ieg ogsaa har i Sinde at lade de øvrige Grofter og Diiger imellem Randrup og Svansfolk Enge og marker bringe i Stand til et lovligt Hegn.

Thi ville ieg herved forespørge hos i gode Mænd, Svansfolk-Byses Gaard-Bruggere, paa hvad maade I vil tage Deel med mig i dette Arbejde, for saa vidt Eders Anddeel bliver! Hvad enten I vil, at de samme Groft Kastere, som ieg bruger, og skal kaste Eders Lodder, og I saa betale hvad derfor kan accorderes? eller og I Selv vil foranstalte Eders Lodder i Standsfadt. Gienpart af Foreningen andg. Hegnet imellem Egnendommene sendes herved, hvoraf I gode Mænd kan see, hvad Eder kan tilkomme.

Eders Gjensvar venter ieg betids, forinden Arbejdet skal begynde.

Randrup den 1 Febr. 1800.

Hwass.

23. Brev fra F. Hwass til hans Son Christian i Hillerslev Præstegaard.

Randrup 10 Aug. 1806.

Min kæreste Christian!

Dit Brev var mig sær kjær og hiertelig velkommen: Du melder, at Du godt kan leve blandt de kære Thyboer! Ja! ja! det troer ieg

¹⁰ Major Hans Georg Deden, f. 1715 † ²⁰/₅ 1778, til Borgaard, Randrup og Kongstedlund, var gift 1, med Ane Kirstine Brønsdorf. Af dette Ægtefæl 1 Søn, Seb. Dr. D. (Note 3); 2, med Elisabeth Benzon, f. ²⁴/₁ 1719 † ²⁰/₅ 1786, Datter af Severin Benzon til Havns og Bisborggaard, med hvem han havde to Sønner, den her nævnte Lieutenant Emmese v. Deden, ogsaa kaldet Junker Deden, † ugift paa Kongstedlund 30 Jan. 1829 og Severin Deden, der boede paa Heisfelt.

not: Jeg vil ogsaa haabe og troe, at Du baade vil og kan skionne paa den Lykke, Du fremfor mange andre Børn nyder ved din første udflugt i Verden; Denne neml., at Du liige fra dine Forældre kommer til saa rettskafne gode og kiærlige Folt, der ey alleene omgaaes Dig, som Søn og Broder, men og vil sørge for, at ligge Grundvold til din Fremtids Hæld: Ach! Kiæreste Christian! skion derpaa! ey alleene, ey alleene, ved anstæ[n]dig Opførsel og Hengivenhed, men og ved udmærket Fliid og Stræbsomhed, hvorved Du i sær vil glæde baade Dine Forældre og Broder der,¹¹ og usiigelig Dine Forældre og Sødsfende her og mange Dine Venner: O! Ja lad det være Dig magtpaaliggende! ieg veed Du har Evne dertil: Du aabner derved Døren for Dig Selv til ære og Lykke i Verden, og Du glæder os alle.

Her leve Vi (Gud være lovet) alle Vel og baade gamle og Unge have god Helbred: Din Søster er for een Ste Dage siiden reyst til Niibe for paa nogen Tiid at fornøne sig der: Anders gaar da noget i Skoole (som det kaldes) noget hver Dag = men Du veed vel, der kommer kunns liiden Lærdom ud deraf =; Det eneste er, at hans Skrift begynder meget at forbedres = Tænk eengang! han vandt een lille Præmie for Skrifsted i Freddags med Lotte¹², at han i Dag maatte riide paa Din Hoppe til Kirken i Selskab med Leddertou¹³, som den første Gang —: Marcus gaar og nu derud imellem, det er meesten Spøg —.

Din Far og Moer reyses paa Onsdag (om Gud vil) til Brønderslev; Auctionen der begynder om Tor[s]dagen d. 14, samme skal ieg overvære, som Lauværgen, — Din Tante¹⁴ var ey vel tilfreds med, at

¹¹ Christian Hvasf var af sin Faber bleven sendt til Hillerslev Præstegaard til Pastor Brasch. Det er Pastor B. og hans Kone, der her kaldes Forældre og Pastor B.s Søn, der kaldes Broder. Længere nebe kaldes Pastor B.s Hustru „Den Egegode Søster Brasch“. Der bestod intet Slægtsskæbforhold mellem Bedstefader og Familien i Hillerslev Præstegaard; de brugte Benævnelser af Søster zc. ere blot en Betegnelse for et intimt venstakeligt Forhold. Det ogsaa i denne Skrivelse brugte Udtrykt „Pleieførelbre“ betyder i fke, at Pastor B. havde antaget sig Christian H. som Pleiesøn.

¹² Hvem?

¹³ Huslæreren paa Rånstrup, Student Andreas Pederthoug, siden Informatør hos Generalkrigskommissær Schukart og derefter Forpagter paa Aalingsgaard. Det var kun ringe bekendt med hans Kunstfæker og Undervisning.

¹⁴ Hedevisg Sabine, jfr. V.

Du en kom til hende, førend Du reyste, men ieg har lovet, naar Du eengang kommer hjem i Besøg, Du da skal komme til Hende i hendes nye Boelig, skiondt det er langt ude af Bøgen. Vor Høe har vi inde her —, skaffet Dands er snart sprungen; Det var saare liidet i aar, og der vil overalt blive liidet at fodre med til Vinter. Ruggen er tynd, som Du veed, men bliver dog hammel og god i Kiærnen: Giødni[s]gs Byget er godt, begge Havre Bøngene gode = anden 2r. Byg maadelig, og Erterne reen Ek. ieg har ladet slaae det meeste af dem, for at bruge Foedret, som Høe. Mejeriet er saare ringe dette Aar, der samles vist ikke det halve sædvanlige; Græsningen er vel noget kommed sig ved Regnen, men kuns liiden Kraft til at give melk og Fløde.

Nytt veed ieg en at melde Dig! alleene lille Lorens Holst reyste for et pr. Dage siiden fra Aalborg til Kbhvn med Skibs Venlighed, og derfra skal viidere til Skibs til Årneskiøbing paa Langeland for der at være Apoteker=Dreng: Tænk Dig, min kiæreste Christian, Forstaa imellem hans og din Hæld ved eders første Udflugt! han med et blandt bare Fremmede, og Du blandt de kiæreste Venner, som hos Dine egne Forældre = Forstaaellen er stor. Siig den Egegode Søster Brasch mange kiærligste Taksigelser for hendes megen Godhed mod mig sist, og at Hun endog siiden ville tænke paa mig og min Flaft; ja den var saa vel forsynet fra Hiemmet, at den holdte ud til Wilstæd. Gils saa inderlig og hiertelig Dine udvalgte Pleje=Forældre, og Din gode Lærer = Vær Du og kiærligt hilset fra Din Moder, Sødfkende, og Din øvig trofaste Fader

Hwass.

24. Samfrændeskifte efter Proprietær Frank Hwass. (Uddrag af Skjøde- og Panteprotokollen for Høllum Hindsted Herreder 1770—1811, Pag. 736).

Stiftet blev holdt paa Randrup Mandagen d. 12 Okt. 1807 af Provst Anders Hwass og Kjøbmand Niels Andersen Færch fra Nibc. Den ordinære Stiftesforvalter, Herredsfoged Nisfen, var tilstede for at forrette Skriveriet. Der fremlagdes Bevilling af 27 Okt. 1797 for Frank Hwass og Hustrue til at den Længstlevende maatte blive hensiddende i ustkiftet Bo og i fornødent Fald stifte med Samfrænder.

Boets Eiendomme bleve anmeldte at være sølgende, som Sam-

frænderne med Entens og hendes Lavværges, Byfoged i Ribe, Niels Bassefens Samtpkke og Overlæg ansatte saaledes til Værdi:

1. Randrup Hovedgaard, fri Hovedgaardstaxt, Htt. A. og C. 26 Td. 7 Stp. 1 Alb., med underliggende Bøndergods, Htt. A. og C. 216 Td. 5 Stp. 1 Fdt.¹⁵ og Skovstyd 7 Stp. 2 Fdt., samt Skibsted og Lyngby Kirker med sammes Korn- og Kvægtiender, den første 12 Td. den sidste 13 Td. Htt., med jus patronatus, saa og den til Randrup værende Besætning af Kreaturer, Sæd og Indaulling 55,000 Rb.

2. Paa Den Fuur eier Enten i Fællesskab med Byfoged Bassefens Halvparten i 104 Tdr. 4 Stp. Htt. Bøndergods, Alt bortkøstet. Denne halve Eiensdomsret vurderes til. 8,000 —

3. Guld og Sølv 500 —

4. Meubler og Effekter 1,000 —

65,000 Rb.¹⁶

Derimod hæfter følgende Gjæld paa Boet:

1. Skyldig til Aalborg Stifts offentlige Midler med 1ste Prioritet i Randrup Gaard og Gods

12,500 Rb.

2. Skyldig til Kongens Kasse med 1ste Prioritet i Kirkerne og sammes Tiender 5,456 —

3. I Hartforret paa Fuur er perpetueret til Skole- og Fattigvæsenet 1,000 Rb., deraf det Halve 500 Rb.

17,956 Rb.

Altjaa Beholdning 47,044 Rb.

Stifteomkostninger 780 — 31 f.

Igjen til Deling 46,263 Rb. 65 f.

¹⁵ Der hørte til Godset i Alt 31 Gaarde og 35 Huse. Af Gaardene gjorde 26 Helgaards Høveri, 3 $\frac{3}{4}$ Helgaards Høveri, medens 2 Helgaarde vare høverifrie. Den største Del af Husene gjorde Ugebage. Den aarlige Pengeindtægt af Godset var ifølge Fordebogen 289 Rb. 2 Mk. 3 f. Desuden svaredes 28 Lam, 56 Høns, 28 Gæs.

¹⁶ Der mangler 500 Rb. for at Summen kan blive 65,000 Rb. Men Regnestykket er i Etjøde- og Panteprotokollen opgjort som det her findes.

Enken frafaldt Ret til Broderløb og erklærede at have ansøgt om Bevilling til at hendes eneste Datter maatte gaae i lige Arv med Brødrene.¹⁷ Deling blev derefter foretaget saaledes, at Enken fik det halve Bo eller 23,131 Rbd. 80¹/₂ ø. og hver af de 4 Umyndige 5,782 Rbd. 92¹/₈ ø., hvilket Beløb Moderen forhøiede ved Gave til 8,000 Rbd. for hver. For Arven blev givet Udlæg i Randrup Gaard og Gods næstefter de prioriterede 17,956 Rbd.

25. Indskrift paa Monumentet paa Skibsted Kirkegaard.

FRANTZ HVASS
TIL RANDRUP
FÖD I SÖNDBERG
PRÆSTEGAARD
PAA THYHOLM
D. 20 NOVEMBER¹⁸
1736
DÖD PAA RANDRUP
D. 2 OCTOBER 1806.

DER BEHÖVEDES VIST
IKKE MARMOR
TIL ERINDRING OM
HVAD DU VAR
FOR DIN FAMILIE
OG VENNER
MEN DINE EFTERLE-
VENDE
SATTE DETTE AF
KJERLIG
HENGIVENHED
FOR DIT MINDE.

¹⁷ Bev. blev udfærdiget 9 Decbr. 1807.

¹⁸ Skal være December.

II.

26. Kort Stamtafle over Familien Færch.¹⁹

Niels Andersen Færch, Kjøbmand og Fisseriudbreder i Ribe, født 3 Marts 1711, begravet 15 Novbr. 1790, gift 25 Oktbr. 1737 med Maren Jensdatter, der døde 13 Mai 1760. De havde fire Sønner og een Datter. Datteren døde ugift. Om de to Sønner vides Intet; de to andre vare: (A-B)

A. Anders Nielsen Færch, Kjøbmand i Ribe, født 1738, begravet 21 Juni 1800, gift med Maren Lauritzen eller Larfen, der blev begravet 14 Februar 1797. De havde otte Børn, af hvilke kun een Søn (I) og to (II og III) Døttre levede, medens de fem døde som spæde eller små Børn.

- I. Niels Andersen Færch, Kjøbmand i Ribe, født 4 Marts 1767, død 17 Februar 1825, gift:
 - a. 23 Januar 1793 med Dorteaa Kirstine Münster. Tre Sønner, af hvilke den ene døde udøbt, de tvende andre, Niels Andersen F. og Jens Münster F. fandt en tidlig Grav paa Søen.
 - b. 31 Januar 1806 med Cecilie Marie Lund, født 8 Februar 1780 i Middelfart, død 4 August 1853 i Aalborg. Fire Sønner:
 1. Jørgen Baske Færch, født 5 Oktober 1807, Kjøbmand i Aalborg, Konsul, gift 5 Oktober 1844 med Baronesse Ottilie Elisabeth Juel fra Lundsby, født 31 Januar 1810. Tre Børn: a. en Søn, død udøbt, b. Ottilie Cecilie Elisabeth F., født 14 Marts 1847, c. Alfred F., født 17 Marts 1852.
 2. Franz Andreas F., født 20 December 1809, blev Cand. jur. og tog til Amerika, hvor han døde ugift i Oktbr. 1841.
 3. Lauritz Nicolai Færch, født 21 Juni 1811, Major i 17de Liniebataillon, gift med Elisabeth Bruun. Børn.

¹⁹ Ved Katechet Nyholms Detvillie udbraget af Ribe Kirkebog, der dog først begynder 1765, og suppleret ved Afstrift af Epitafier og ved mundtlig Meddelelse.

4. Niels Thygesen F., født 10 Novbr. 1813, blev Exam. jur. og Godsforvalter paa Lundbæk, hvor han døde ugift den 21 September 1843.
- II. Ellen Cecilie Færch, født 6 Juni 1772, død 17 Marts 1832 paa Randrup, gift 14 Marts 1792 med Frantz Hwaß, 23 Oktbr. 1807 med Thyge Thygesen. Børn af begge Ægtefæller.
- III. Maren Cathrine Færch, født 19 Oktbr. 1773, død 4 Januar 1856, gift 2 Marts 1798 med Vhfyoged i Ribe, Justitsraad Niels Basjesen (f. 1765 d.¹²1826).
1. en Datter, død som Barn.
 2. Severine Basjesen, født 29 Septbr. 1800, gift 5 Novbr. 1828 med Kjøbmand Frederik Jespersen i Ribe, der døde 23 Septbr. 1859. 1 Søn, død.
 3. Marie Cecilie Basjesen, født 2 Decbr. 1802, ugift.

B. **Niels Nielsen Færch**, Kjøbmand i Ribe, født 1743, begravet 6 Juni 1785, gift 29 Septbr. 1773 med Karen Sørensdatter Thybo, der blev begravet 30 Mai 1785, 36 Aar gammel. Fire Sønner og tre Døttre, af hvilke een Søn og een Datter døde som Børn. Af de to Døttre, blev den ene, Maren Kirstine, gift Audbjær (Bøgsted), den anden, Kirstine Marie, gift Due (Hobro). De tre Sønner vare:

- I. Niels Nielsen Færch, Kjøbmand i Ribe, født 5 Septbr. 1774, død 22 Juni 1831, gift 9 Oktbr. 1795 med Cathrine Elisabeth Rheders fra Bildmosegaard, døbt 27 Mai 1774, død 26 Septbr. 1842 i Kjøbenhavn. Fjorten Børn, af hvilke idetmindste fire døde som Smaa. Blandt de øvrige fremhæves:
1. Carsten Andreas F., født 1796, Eier af Hals Ladegaard; gift Neergaard. Mange Børn.
 2. Maren Kirstine F., født 1799, gift 1819 med Justitsraad Birkebonner Friederichsen.
 3. Thyge Thygesen F., født 1814, Forpagter paa Høstemark, derefter paa Lindborg. Senere Eier af Fjeldbradgaard, nu af Solberggaard i Sønderfongerslev Sogn.
 4. Søren Sivert F., født 1817, Cand. pharm., Brænderibestyrer i Koeskilde Kro.
 5. Nielsine Henriette F., født 1820, gift Møllerup, død.

- II. Søren Færch, født 1776, gift 1, med Birgitte Sophie Bjerre, død 1806; 2, med Marie Thiellesen. Af første Ægteskab fem Børn, blandt hvilke fremhæves a. Karen Kirstine F., gift med Pastor Fritz, først Præst i Mou, siden i Hvirring og Hornborg; b. Franz Bjerre F., Eier af Bøgsted Mølle, gift med Charlotte Færch fra Kongstedlund; c. Sörine Sophie F., død ugift i Aalborg 1853.
- III. Sigvart Altevælt Færch, født 1782, gift 2 Oktbr. 1801 med Ane Kirstine Deden, Datter af Severin Brønørdorf Deden til Kongstedlund, som Færch blev Eier af. Hun var født 26 Jan. 1779 og døde 31 Marts 1821 (jfr. E 21 Note 3), han d. 26 April 1839. Fire Døttre og een Søn, Severin Deden Færch, født 1806, Forpagter paa Nørgaard, siden Eier af Søndergaard i Bønslysholm.

27. Indskrift paa Monumentet paa Skibsted Kirkegaard.

ELLEN CECILIE
 FÖDT FÆRCH
 I NIBE D. 6 JUNI
 1772
 DÖD PAA RANDRUP
 D. 17 MARTZ
 1832
 HVILER HER VED DEN
 ELSKEDE ÆGTEFÆLLES SIDE.

—
 EI HELLER FOR DENNE
 HÖITAGTEDE
 MODER OG ÆGTEFÆLLE
 VAR DET
 NÖDVENDIGT AT REISE
 EN ÆRESTÖTTE.
 MEN I INDERLIG DYBT FÖLT
 TAKNEMELIGHED
 VAR DET HENDES BÖRN
 EN TRÖST
 AT PRYDE GRAVSTEDET
 MED DETTE MINDE.

III.

28. Uddrag af Skibsted Kirkebog.

1808 den 29 Juli blev Hr. Thygesens Datter, Maria Francisca, hjemmedøbt paa Randrup i Overværelse af Mad. Vasjesen fra Nibe, som holdt Barnet over Daaben, Faderen, Moderen og Hr. Lund og Kone fra Bølum.

Den 25 Oktbr. f. A. blev Hr. Thygesens hjemmedøbte Datter, Maria Francisca, fremstillet til sin Daabs Publikation og baaren af Mad. Færch, Hr. N. A. Færchs Hustru, fra Nibe. De andre Faddere vare: Hr. Oberst v. Rodenburg til Borggaard, Hr. Justitsraad Møller fra Gudumlund, Hr. Inspektør Andtkær fra Rindenburg og Hr. Christian Hvasf paa Randrup.

1809 den 23 Oktbr. blev Hr. Thygesens Søn, Mads, hjemmedøbt paa Randrup i Overværelse af Præstens Hustru, J. M. Holst, som holdt Barnet over Daaben, Faderen, Moderen og Mette Maria Buff paa Randrup.

Den 17 Febr. n. A. blev Hr. Thygesens hjemmedøbte Søn, Mads, fremstillet til sin Daabs Publikation og baaren af Hr. Birke-dommer Borups Hustru, Mad. Borup²⁰ fra Hals; Jomfru Maren Lorenge Hvasf fulgte med. De andre Faddere vare: Hr. Baron de Rosenkrantz fra Villestrup, Hr. Baron de Juul fra Refsnæs, Hr. Glud paa Dragsgaard og Hr. Niels Andersen Færch fra Nibe.

1811 den 9 Februar blev Hr. Thygesens Søn, Franz, født 5 f. M., hjemmedøbt paa Randrup i Overværelse af Præstens Hustru, J. M. Holst f. Due, Faderen, Moderen, Jomfru M. L. Hvasf og Jomfru Hansen.

Den 14 April blev Hr. Proprietær Thygesens hjemmedøbte Søn, Franz, fremstillet til sin Daabs Publikation og baaren af Præstens Hustru, J. M. Holst i Skibsted; Jomfru M. L. Hvasf paa Randrup fulgte med. De andre Faddere vare: Hr. Chr. Estrup, Hr. Christensen, Hr. Christian Hvasf fra Randrup og Hr. Forvalter A. Nissen paa Randrup.

²⁰ Søster til Thygesen.

29. Eierne af Høstemark 1803—1842.

Enkemadame M. G. W. Lassen solgte ved Auktion 10 Marts 1803 (Auktionsstjøde 20 Juni 1804) Høstemark og Egense Kloster med underliggende Bøndergods, c. 150 Tdr. Htt., Skov og Beirmølle, for Kjøbesum 83,500 Rd. til

Johan Michael Neergaard, der ved Stjøde af 27 Januar 1813 overdrog Høstemark med underliggende Bøndergods, Beirmølle, Mou Kirke (som N. havde kjøbt af Grev Schimmellmann) med jus patronatus et vocandi samt Mou Sogns halve Konge-Korntiende og Kvægtiende for Kjøbesum 255,000 Rd. D. C. til

Kapitain Poul Ferdinand Mourier og Landsover- samt Hof- og Stadsretsassessor Peder Østergaard. Som Befuldmægtigede for Kapitain Mourier og Enkefru Østergaard gav Kapitain Johan Neergaard til Lybjerggaard og Johan Michael Neergaard til Kestrup

Thyge Thygesen til Randrup Stjøde d. 7 og 24 Juni 1816 paa Høstemark med Beirmølle og underliggende Gods (c. 83 Tdr. Htt. og 57 jordløse Huse) for 38,750 Rd. Sølv og 88,000 Rd. Navneværdi, hvoraf 22,000 Rd. betaltes kontant.

Erik Christian Andreas Hvasj blev nogen Tid efter Eier af Gaarden (Htt. 17 Td. 5 Skp. 3 Fdk. 1 Alb.) Møllen (Htt. 3 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk.) og Skoven (1 Td. 2 Skp. 2 Fdk. 2 Alb.) for Kjøbesum 14,000 Rd. Sølv²¹, men erholdt først Stjøde af 27 Juni 1834. Ved dette Stjøde erholdt Hvasj tillige 40 jordløse Huse i Mou, Dokkedal og Skjellet for 3000 Rdl. Sølv, Ret til at oppebære Bropenge af Broerne ved Skjellet og en Gaardparcel. Ved et andet Stjøde af af samme Dato fik han desuden Mou Kirke med den hele Kirketiende og den halve Kongekorntiende for Kjøbesum 2,979 Rd. 5 Mk. 5 Sk. Sølv.

Thyge Thygesen købte igjen Høstemark med Mølle, Skov, Huse, Kirke og Tiender af Hvasj's Enke for 40,000 Rd. foruden nogle reserverede Rettigheder. Hun udstedte 16 December 1842 Stjøde til Thygesens Arvinger. Af disse købte

²¹ Ifølge Aftale var Hvasj dog forpligtet til at hugge hele Dverfsoven og føre Brændet til Limfjorden.

Overkrigskommisær N. Branth til Klarupgaard igjen samme Aar Eiendommen med Tilliggende, som ovenfor nævnt, for 42,000 Rd. Skjøde udstedt 16 Decbr. 1842 af Justitsraad Herredsfoged Hvasj paa Arvingernes Vegne. Siden aftjebte Branth de nævnte Arvinger Resten af Mou Gods, henved 10 Td. Hf., for 6,000 Rd., Skjøde udstedt af Justitsraad Hvasj d. 11 Decbr. 1848.

30. Indskrift paa Monumentet paa Skibsted Kirkegaard.

THYGE THYGESEN
 TIL RANDRUP, DALSGAARD, HÖSTEMARK
 FÖD PAA DALSGAARD
 1767
 DÖD PAA HÖSTEMARK
 DEN 13 JANUAR
 1842.
 HANS STÖV BRAGTES HID
 FOR AT HVILE VED DEN
 FORUDGANGNE ÆGTEFÆLLES SIDE.

HAN VAR UTRÆTTELIG VIRKSOM,
 RETSINDIG,
 FORDRINGSFRI OG GODGJÖRENDE
 UDEN BRAM.
 MED ET SANDT CHRISTELIGT SIND
 VAR HAN
 EN SKAANSOM HERRE MOD
 SIT GODS
 I DANMARKS ULYKKELIGE AAR,
 OG SINE EFTERLADTE
 EN TROFAST FÖRSÖRGER.

F.

31. Uddrag af Frederikshavns, Gudum og Bælum Kirkebøger.

Frederikshavns Kirkebog.

Frans Svass, født 1 Oktober 1824, døbt 5 Novbr. f. A. Faddere: Mad. Schmidt, Fru Westenholz, Barnets Fader, Major Westenholz, Fuldmægtig Brønnum.

Christian August Svass, født 9 Juli 1826, døbt 25 August f. A. Faddere: Mad. Thygesen, Jomfru Thygesen, Barnets Fader, Proprietær Svass, Volontær Thygesen.

Gudum Kirkebog.

Marcus Andreas Nicolai Svass, født 10 Juli 1829, døbt 5 Septbr. f. A. Faddere: Mad. Thygesen fra Randrup, Jomfru Schmidt fra Fabrikken, Hr. Amtsprovst Ridder Tetens, Hr. Pastor Glud fra Gunderup, Hr. Proprietær Thygesen fra Randrup.

Ernst Henrik Carl Svass, født 14 Juni 1831, døbt 12 August f. A. Faddere: Fru Amtsprovstinde Tetens fra Gunderup, Mad. Rosenbeck fra Fjellerad, Høivelbaarne Hr. Orev Carl von Schimmelmann til Lindenborg, Hr. Overinspektør von Mentzborff fra Ahrensborg og Hr. Kammerraad Kirstein paa Lindenborg.

Bælum Kirkebog.

Michael Lauge Svass, født 4 Decbr. 1833, døbt 13 Juni 1834. Faddere: Fru Kirstein fra Lindenborg, Jomfru Rosenbeck fra Fjellerad, Proprietær Christian Svass til Høstemark og Færø til Kongstedlund, Legationssekretær M. P. Svass fra Kjøbenhavn.

32. Bælum Nørgaards Eier.

Bælum Nørgaard er en Parcel af Borggaard, frafolgt af daværende Eier af Borggaard og Dragsgaard, Konsistorialraad Lars Johan Tølstrop, ved Auktion den 14 Januar 1768, Hif. 10 Bd. 2 Stp. 2 Alb. 4 Hufe medfulgte.

1. Niels Christensen Husdal, Ladefoged paa Friisenvold, blev Høiftbhjndende med 2,020 Rd. Skjøde 1769.

2. Jens Sørensen Kaas i Bælum, Skjøde af 1776 og 1777, Kjøbesum 2,052 Rd.

3. Johannes Meldahl fra Benzonslund i Sjælland, 1812, Kjøbesum 53,000 Rd., omstrevet til 23,479 Rd. 1 Mk. R. B. (Sølv?). Veirmøllen medfulgte. Skjøde 1817.

4. Enevold Wagaard, Sognepræst til Skelum og Bisborg, 1814, Kjøbesum 24,100 Rd. Sølv eller 45,187 Rd. R. B. Skjøde 1817.

5. Peter Christian de Folsach, Overrigskommissær, 1816, Kjøbesum 42,000 Rd. R. B. Skjøde 1818.

6. Anders Nicolai Svass, Herredsfoged og Birkedommer, Kjøbecontrakt 1832, Kjøbesum 8,000 Rd., Skjøde 20 August 1834. Hartkornet er i hans Tid forøget til Ny Matr. 14 Tdr. 7 Stp. $\frac{1}{4}$ Alb. Gammelfat 115 Rd. 44 f. Møllefyld uforandret 5 Tdr. 2 Stp. 2 Fdk. 2 Alb. Areal 312 Tdr. Land, hvoraf 92 Tdr. særdeles god Ager i Rotation og 24 Tdr. fortrinlig Eng.

Veirmøllen, med Møllefyld og 2 Tdr. 1 Stp. 3 Fdk. A. og E. Sft. blev ved Auktionen 1768 solgt for 1,300 Rd. til Land- og Sørigskommissær Thestrup til Viffertsholm, der igjen 1774 solgte den for 1,400 Rd. til Henrik Schou af Borgaard. I Skjødet 1774 hedder det „hvilkens Mølle er opreist istedetfor Niis Mølle og Nørgaards Mølle“ o: Vandmøller. Henrik Schous Enke, Cathrine Wagaard, solgte 1776 for Kjøbesum 1,175 Rd. Møllen til sin Svoger Peder Jensen Schou, der igjen, 1782, solgte den til Jens Sørensen Kaas for 1,550 Rd. Siden har den fulgt Nørgaard.

33. Christian August Schmidt og Descendenter.

Christian August Schmidt, født 1 Septbr. 1748 i Lysabild Sogn paa Als, var først Landmaaler, men tog siden, efter Tilskyndelse af de af Almueffoleundervisningen saa fortjente Brødre Keventlow (til Christiansfæde og Brahetrolleborg), Skolelærerexamen i Kiel. Han blev derefter Lærer ved Grønnerup Skole paa Brahetrolleborg Gods og virkede her i nogle og tredive Aar, høit vurderet af Grev Johan Ludvig Keventlow til Brahetrolleborg, agtet og stattet af Alle, der kjendte ham. Han modtog i sit Hus unge Mennesker af god Familie til Un-

derviisning og Opdragelse¹ og Mange vare de, der skyldte hans veiledende Haand deres Fremtid. Som Kronprinds besøgte Frederik den Sjette hans Skole og hædrede ham med en Guldmedaille.² Han døde 25 Juli 1807.

Han var tre Gange gift. Af første Ægteskab var en Datter, gift Jeanthy. Børn. Af andet Ægteskab, med Sophie Elisabeth Limkilde, to Døttre, af hvilke den ene døde ugift, den anden, Christiane Laurine, født 1794, er gift med N. E. Fich i Odense. Ingen Børn. Det tredje Ægteskab, 5 Mai 1797, var med min Bedstemoder, Kirsten Christoffersdatter, født 9 Marts 1770, død paa Nørgaard 23 April 1858. Hun tilbragte 35 Aar i mine Forældres Hus og hjemfaldtes først i en Alder af 88 Aar, træt af Dage, men i Besiddelse af næsten usvækkede Håndsevner til det Sidste. Hendes utrættelige Virkelyst, Nøjsomhed og Kjærlighed lever i hendes snevre Kredsens taknemlige og agtelsesfulde Erindring. Hun havde 5 Børn:

1. Sophie Elise Augusta, født 1798, gift 1826 med J. Carl G. Fich, nu Lærer og Kantor i Svendborg. 6 Børn, af hvilke Alfred Fich, gift, Kjøbmand, er etableret i Paris.
2. Kirstine Dorothea, min Moder.
3. Christian August, født 1801, Forstkandidat fra Kiel, Forpagter paa Snebinge under Holsteinborg, død 1834. En Datter, Caroline Emilie Louise, født 13 April 1831. Ugift.
4. En Søn, død Barn.
5. Conradine Frederikke, født 2 Novbr. 1805, 1821—27 hos Kammerherreinde Louise dal Borgo, fra 1827 i mine Forældres Hus. Gift 21 August 1840 (Bælum Kirke) med Fuldmægtig Wilhelm Schiellerup. Han død 4 Juli 1858 paa Nørgaard. Ingen Børn, men en Pleiesøn, Ludvig Conrad Wilhelm Schiellerup, Søster søn af S., adopteret af hans Enke, min Tante, der, som hidtil, boer paa Nørgaard, medens Ludvig S. er sat i Aalborg Latinskole.

¹ Maaskee vil det interessere at vide, at P. Willemoes, Helten af 2 April, i længere Tid nød Underviisning i S.'s Hus.

² Den er desværre ikke opbevaret. Den blev fort efter S.'s Død givet paa Fædrelandets Alter. Den har Indskriften: „Udmærket Flid og Iver herved belønnet bliver.“

G.

34. *Stamtavle over Familien Lichtenberg.*¹Den tydske Slægt.²

- I. Kørstien Lichtenberg boede i Triebel Sogn ved Luthen i det Lyneborgske og var gift med Mette Deres Søn var
- II. Gert Lichtenberg, født i Triebel 1538. Han boede i Flensborg og døde sammesteds d. 4 Septbr. 1618, 80 Aar gammel. Han var gift med født i Jarplund ved Flensborg 1559, død d. 5 Septbr. 1629, 70 Aar gammel. Deres Søn var
- III. Hans Lichtenberg, født Søndag Morgen 14 Dage efter Paaske 1586. Han var Aldermand [i et Sogn] i Flensborg Amt og døde d. 31 August 1667, 81 Aar gammel. Han var gift med Gesche Ringering, født Tirsdag d. 19 Novbr. 1605, død Fastelavn 1659, 54 Aar gammel, hvis Fader var Heinrich Ringering, Billedhugger o: Træffjerer i Flensborg. Moderen hed Anna. Hans Lichtenbergs og Gesche Ringerings Søn var
- IV. Gert Lichtenberg, født 26 Mai 1632, død i Flensborg d. 20 Febr. 1701, 68 Aar gammel, gift 1659, Onsdag før Advent, med Abel Broder, der var født 19 Decbr. 1632 og døde 25 April 1696, 63 Aar gammel. Det sees, at han havde en Broder

¹ Det er meget langt fra Hensigten her at meddele noget Udførligt og Fuldstændigt om denne Slægt. Hvad her findes, er kun samlet i Forbigaaende. Dog bemærkes, som det ogsaa af det Meddelte vil sees, at Fortegnelsen over de fra Etatsraad Gerhard Lichtenberg nedstammende Personer af Navnet Lichtenberg er fuldstændig.

² Hvad der her er meddelt om den tydske Slægt Lichtenberg, er taget af de egenhændige Optegnelser, som Heinrich Lichtenberg i Horsens paa Tydsk har gjort i sin Familiebibel, der findes paa Bidstrup, — og suppleret med hvad der fremgaaer af hans Testamenter, see Note 3. D. L.s Bibel indeholder foruden Optegnelser af ham selv tillige Afskrift af hvad der fandtes i Faderens, Gert L.s Bibel.

(Hans?), hvis Hustru hed Anna, en Søster Ingeborg og en Svoger (paa hans eller hans Kones Side?) Kærsten Busch. Han havde af sit Ægteffab 6 Børn:

- V. 1. Hans Lichtenberg, født 6 Oktbr. 1660, formentlig død før 1717.
2. Valborg Lichtenberg, født 8 Juni 1663, gift med Christen Schult, Kleinsmed i Flensborg. De havde en Datter, Abel Kirstine, gift med Jochum Hansen Lorentzen i Flensborg. Valborg Lichtenberg og Christen Schult levede endnu 1717 men synes at være døde før 1731.
3. Heinrich Lichtenberg, født 25 Novbr. 1665, boede i Horsens og handlede fra 1690 eller 1691 i Forening med sin Svoger Hans Christensen sammesteds. Han samlede megen Formue, betænkte Horsens Klosterkirke, Byens Fattige og dens Havn samt sine Slægtninge, men indfattede Svogeren, Hans Christensen, hvem han dog overlevede, og dennes Søn, Gert Hansen, til sine Hovedarvinger³. Han døde ugift 1745 i sit 80de Aar og er begravet⁴ i Horsens Klosterkirke i Familiebegravelsen.
4. Broder Lichtenberg, født 22 Marts 1668, død før 1717. Efterlod en Datter Abel.
5. Gert Lichtenberg, født 13 Januar 1671. Død før 1717. Havde en Søn Gert Gertsen Lichtenberg, der bortdøde sine Midler.
6. Gesche Lichtenberg, født 22 August 1673, gift i Foraaret 1696 med Hans Christensen, Broderens Kompagnon, død i Barselseng efter 13 Maaneders Ægteffab, 1697, i sit 24de Aar. Hans Christensen døde 1740 i sit 70de Aar og er begravet i Horsens Klosterkirke. Deres eneste Søn, hvis Fødsel kostede Moderen Livet, var Gert Hansen, Stamfader til

³ Testamentet dateret Horsens 26 Juni 1717, konfirmeret 2 Juli s. A., J. R. f. 206 Nr. 80. Kodicil 12 Febr 1726, konfirmeret 1 Marts s. A., J. R. f. 36 Nr. 40. Endeligt Testament 29 Decbr. 1730, konfirmeret 26 Januar 1731, J. R. f. 58 Nr. 27.

⁴ Bevilling 17 Marts 1730, at hans Lig, naar han ved Døben afgit, maatte begraves ligesom Kongelige Betjenters Lig efter Forordningen 1682, 7, 8, 9 Kl. J. R. f. 825 Nr. 60. Eignende Bevilling af s. D. for Hans Christensen.

Den danske Adelslægt Lichtenberg.

- I. Gerhard de Lichtenberg⁵, eller som han i sin Ungdom hed, Gert Hansen, er født i Horsens d. 9 April 1697 af de ovennævnte Forældre Hans Christensen og Gesche Lichtenberg. Fjorten Aar gammel blev han sendt til Flensborg for at uddanne sig, og da han kom tilbage, traadte han i Kompagni med Faderen og Morbroderen Heinrich. Som eneste Arving efter Faderen, der døde 1740, og indsat til Hovedarving efter Morbroderen, der døde 1745, kom han i Besiddelse af en betydelig Formue, som han for en stor Del anlagde i Jordegods og selv ved en klog og kyndig Bestyrelse overordentlig forøgede. D. 9 Decbr. 1729 blev han udnævnt til Kommerceraad, 9 Mai 1738 til virkelig Kancelliraad (fordi han havde kaldet en Præst til Stauning efter Kongens Døffe), 13 Februar 1739 til virkelig Justitsraad og 15 Mai f. A. nobileret⁶. Den 20 Mai 1749 blev han af Frederik den Femte,

5 Hvad der her er meddelt om Gerhard Lichtenberg er for den største Del taget af „Dydens Udbødelighed, beviist af mange velfortjente Laare over den i Livet høiædle og velbaarne Herre, Herr Gerhard de Lichtenberg etc., samlede og udgivne ved Mauritz Frydensberg.“ Sorø 1765. Denne Bog indeholder en vustlig Parentation over den Udsøde af Stedets Præst H. Friemodt og „Den gode Borger“, en i et renere Sprog og med megen Lærdom forfattet Sørgetale over G. de L., holdt d. 7 Aug. 1764 i Horsens Stole af M. Peder Tetens, samt beskuden en Samling af „Sørge-Arier“, „Tref-Blomster“, „Ensolbige Sørge-Lanker“, „Gravstrif“ etc. over den Udsøde af forskjellige Forfattere. 3 „Danske Herregaarde“ 7 Bind, 3 Hefte, Kjøbenhavn 1854, findes en mere udførlig Biografi af Gerhard Lichtenberg, til hvilken henvises. Den er ikke benyttet her, uden forsaavidt den et Par Steder er citeret i Noterne.

6 Jfr. Adelslæ. Under G. L. 6 og Bodil Hofgaards Testamente af 10 April 1733, konfirmeret 17 f. M. (jfr. Bilag til J. R. s. 55 Nr. 71) findes beggees Segl. 3 Lichtenbergs tre Elementerne til det senere 1. ste Vaaben, med Tilføjelse af en Sol, samlede i eet Felt. 3 Bodil Hofgaards findes et Slot, hvortil fører en Bro over Vand. — Om den tydske Slægt Lichtg. udtaler M. Peder Tetens sig i „Den gode Borger“, see Note 5, saaledes: „Hans (Gerhard L. 6) Moder efterlod ham et Navn, arvet af en ældgammel og høist fortjent adelig Familie i Tydskland, af hvilken vi, endstjøndt Tyffens Ustabighed har gjort Slægtregistret uvisst, rimelig slutter, at det har sin første Oprindelse“. Optegnelserne i Heinrich Lichtenbergs Familiebibel indeholde imidlertid intet Vink, der kunde tjene til at bestyrke denne Slutning.

der under et Besøg i Horsens boede i den af Gerhard Lichtenberg opførte smukke Gaard paa Torvet, efter at Kongen havde besøgt Latinnskolen og Klosterkirken, begge forføjnede ved Lichtenbergs Omhu, endnu inden Kongen havde forladt Kirkegaarden, udnævnt til virkelig Etatsraad. Han døde d. 19 Juli 1764 og blev begravet d. 7 August⁷ i Klosterkirken i Horsens, hvor han og hans Hustru hvile i Marmorkister. Paa en Marmortavle⁸ i den 1738 indrettede Begravelse findes han anført som Herre til „Bidstrup, Engelsholm, Kjelfjær, Haraldskjær, Lindberg, Møring-, Ufinge- og Serridslev-Gaarder“⁹. Han oprettede 9 April 1763 Bidstrup til et Stamhus¹⁰ for sin eneste Søn, byggede meget paa sine Gaarde, navnlig paa Bidstrup, samt paa sine mange Kirker, som han holdt i fortrinlig Stand, anlagde en Papirmølle¹¹ ved Engelsholm og satte i samme Egn paany et Kobber- og Sømværk i Drift. Han var overordentlig godgjørende og et Mønster paa en flog, kyndig, driftig og human Godseier.

Han blev 1728 gift med Bodil Stefansdatter Hofgaard, født 1711 af Forældrene, Borgermester i Horsens, Stefan Rasmussen Hofgaard († 26 Juni 1716) og Bodil Højbro († 23 Mai 1721), Datter af Borgermester Jørgen Hansen Højbro¹². Bodil Hofgaard var kun i en Alder af mellem 17 og 18 Aar, da Ægteffabet blev sluttet og dette var i 5 Aar barnløst. Siden stjænkede hun sin Mand 2 Sønner og 8 Døttre, af hvilke den ene Søn

7 Begravelssebrev dateret 20 Juli 1764. J. R. f. 440 Nr. 191.

8 Bevilling af 9 Juni 1741 for Jfnd G. de L. til i Horsens mindste Kirke, hvorpaa han har anvendt en Del, at opsætte et Epitafium ved sit Gravsted af norff og anden Marmor til en Værdi af 8 à 900 Rd. m. v. J. R. f. 290 Nr. 112.

9 Ifølge „Danste Herregaarde“ loc. cit. (Note 5) eiede han endnu fra 1752 til 1763 Busstrup. Hartkornet til de Gaarde, han eiede foruden Busstrup, angives til 2,752 Tdr., og Antallet af hans Kirker til 11.

10 Det hedder i „Danste Herregaarde“ loc. cit. at Arvesølgen er linealagnatist-fognatist. Men det er en Feiltagelse; den er simpel fognatist.

11 Bevilling for Kommerceraad G. H. L. at maatte opkjøbe Klude i Sjælland og Fyen til hans Papirmanufaktur paa Engelsholm, 21 Novbr. 1732. J. R. f. 582 Nr. 233.

12 Efter Bodil Hofgaards Familiebibel paa Bidstrup.

og de 4 Døttre døde unge. Bodil Hofgaard døde 11 Januar 1795, 84 Aar gammel og hviler ved sin Mands Side i Horsens Klosterkirke¹³.

De 5 Børn¹⁴, der overlevede Forældrene, vare:

1. Gesse Lichtenberg, født 1733 † 12 Decbr. 1766, gift 1751 med Christen de Linde til Engelskholm, Bekmark, Kjælfjær og Harildsfjær, født 6 eller 16 Juli 1726 af Forældrene Christian de Linde til Bekmark, Holmgaard og Ulfund og Anna Maria Poulsen og gift første Gang med Cecilie Harboe, f. 1734 † 1750. Han døde 1790¹⁵.
2. Bodil Lichtenberg, født 1735 † Mai 1807; gift 1, 1754 med Rancelliraad Jochum Rodenborg de Lichtenhjem, f. 1701, † 177?, adlet 28 Decbr. 1753. Ingen Børn¹⁶; 2, 18 Decbr. 1778 med Kammerherre, Oberst Christian Christopher v. Gersdorff, f. 1741, † 7 Febr. 1805. Af dette Ægtefælle var en Datter: Gerhardine Joachimina Gersdorff, f. Septbr. 1779, gift 1800 med Generalkrigskommisær Jean Louis Davis (Denis?) Brunet de Sérène d'Aquéria. Begge Bodil Lichtenbergs Mænd vare Tjere af Merringgaard og Ulfinggaard, der gif over paa Gersdorffs ovennævnte Svigersøn.
3. Hans Henrik L. (see nedenfor).
4. Abel Marie Lichtenberg, født 1739, død 23 Mai 1810, gift Marts 1768 med Etatsraad Lars de Thygeson til Bygholm, f. 1741, † 28 Januar 1812, adlet 17 Juni 1776. 2 Sønner: a. Gert Nicolai Thygeson, f. 4 Marts 1770, † 16 Novbr. 1787, Student; b. Emanuel Thygeson, f. 1773, † 9 Januar 1781. Da begge disse Sønner døde før Forældrene, testamenterede Lars Thygeson Bygholm til sin Broders eneste Søn,

¹³ Om hendes og hendes Mands Testamente see Note 6. Senere facultas testandi af 2 Novbr. 1743. J. R. f. 169 Nr. 242.

¹⁴ Hvad der er meddeelt om 1, 2, 4, 5 er taget af de Benzonsts Stamtafler i Geheimarkivet.

¹⁵ Efter en af de i Note 5 nævnte Rigtaler havde Linde af sit Ægtefælle med Gesse L., da Etd Gerhard L. døde, en Søn.

¹⁶ Efter en af de nævnte Rigtaler (Note 5) havde Lichtenhjem af sit Ægtefælle med Bodil L., da Etd G. L. døde, en Datter.

- Stiftamtmand Niels Emanuel Thygeson, der i 1812 mod en ringe Udbetaling overtog Eiendommen.
5. Elisabeth Cathrine Lichtenberg¹⁷, født 1743, død 4 April 1807, til Serrigleogaard, gift 25 Oktbr. 1765 med Kammerherre Oberst Frid. Ludv. Christ. v. Beensfeldt, f. 1741, † Septbr. 1801.
- II. Hans Henrik Lichtenberg, Etatsraad, Afsesjor i Høiesteret, født 1738¹⁸. Han var først forlovet med Magdalene Cathrine Juulson, formentlig en Datter af Hospitalsforstander Juulson i Aalborg. Hun testamenterede¹⁹ sin Forlovede Alt, hvad hun eiede (Lynderupgaard), men døde, inden Ægteskabet kom istand, d. 17 Januar, begravet, eller i alt Fald bisat, i Budolphi Kirke i Aalborg d. 7 Februar, vistnok 1760. Den 15 Oktober 1765 havde Hans Henrik Lichtenberg, dengang Justitsraad, Bryllup med Karen Rosenkrantz Irminge, født 5 Oktbr. 1739 paa Bindumovergaard af Forældrene, Generallieutenant Carl Gotthilf Irminge († 7 Mai 1764) og Mette Dorothea Friedenreich fra Palsstrup († 17 April 1780). Af dette Ægteskab var 5 Børn, af hvilke de 4 døde som Smaa²⁰ og kun een, Sønnen Gert, see nedenfor, levede. Etatsraad H. H. Lichtenberg var Besidder af Stamhuset Bidstrup og Eier af Lynderupgaard, Bindumovergaard og Søbygaard, maaskee tillige af Engesholm, som idetmindste hans Moder bejad. Han døde 18 April 1777 og Karen Irminge i August 1807.
- III. Kapitein Gert Lichtenberg til Bidstrup og Lønstrup, Søn af de nævnte Forældre, er født 5 Novbr. 1774. Han ægtede 8 Septbr. 1802 Marie Sophie Arenstorff, f. 15 Decbr. 1771 af Forældrene,

¹⁷ Om det af hende og hendes Mand oprettede Beensfeldt-Lichtenbergske Fideikommiss, see Kanc. 5 Dep. Reg. Nr. 3 (1805—7). Fideikommisset indeholder en Bestemmelse til Fordel for „de Børn af den Lichtenbergske Slægt fra Stammehuset Bidstrup, der ei ere Stammeholdere“.

¹⁸ Fuldm. Bevilling 8 Febr. 1760. J. R. f. 489 Nr. 38.

¹⁹ Testamentet dateret Horsens 3 Novbr. 1759, konfirmeret 11 Januar 1760. J. R. f. 465 Nr. 8.

²⁰ 1 Gert L. f. ¹⁷/₇ 1766 † i Martz 1770, 2 Carl Gotthilf L. f. ¹⁶/₇ 1768 † i April 1773, 3 Dorothea Bobil L. f. ²⁴/₁₀ 1770 † i Januar 1771. 5 Carl Gotthilf f. ²²/₁₀ 1775 † ⁹/₁₁ f. A. Af Irmingers Familiebibel paa Bidstrup.

Kammerherre Frederik Arenstorff paa Bisborggaard og Hedevig Lasjen. Han døde paa Bidstrup d. 29 August 1842. Hans Enke levede siden i Aarhus, hvor hun døde d. 5 Marts 1861, over 89 Aar gammel; begravet paa Granslev Kirkegaard d. 11 j. M. Af dette Ægteffab var 9 Børn, af hvilke 3 (2, Frederikke, 5, Vilhelm og 9, Vilhelmine) døde som Smaa.

1. Hans Henrik Lichtenberg, see nedenfor.
3. Frederik Lichtenberg, til Lønstrup, Jægermester, R. af Db., født 14 Novbr. 1805, gift 28 Juli 1843 med Dorothea Eleonora Isabella Villienffjold, født 13 Mai 1813 af Forældrene, Oberst Anton Christian L. i Horsens og Louise Stemann. Ingen Børn.
4. Carl Gerhard Lichtenberg, til Hessel, født 8 Januar 1807, gift 23 April 1844 med Casparine Birgitte Maren Snell, f. 8 Juli 1818. 8 Børn:
 1. Gerhard, f. 4 Marts 1845.
 2. Marie Sophie Helene, f. 13 Juli 1846.
 3. Herluf Trolle, f. 15 Febr. 1848.
 4. Frederik
 5. Henriette } Toillinger, f. 28 Januar 1850.
 6. Karen Hedevig Rosenkrantz, f. 23 Novbr. 1853.
 7. Carl Sophus, f. 22 Aug. 1857.
 8. Udsøbt Datter, f. 13 Marts 1861.
6. Karen Hedevig Lichtenberg, født 18 Mai 1809, gift 8 Septbr. 1841 med Iver Christian Baron Rosenkrantz til Balskov, f. 13 Septbr. 1808. Ingen Børn.
7. Abel Elisabeth Lichtenberg, født 30 Juli 1810, gift 8 August 1834 med ex. jur. Julius Crone, f. 16 August 1804, først Eier af Hovedgaarden Møltrup, derefter Forpagter paa Nørholm, siden Eier af Aneeminde i Tellinge Sogn, nu af Braa i Stenderup Sogn. 7 Børn.²¹
8. Sophie Dorothea Lichtenberg, født 18 August 1815. Ugift. Aarhus, nu Birkerød.

²¹ 1 Gerhard Sophus f. ²⁴/₅ 1835, 2 Ida Rasmine Vilhelmine i. ¹⁴/₂ 1837, 3 Emilie Christiane Elisabeth f. ³¹/₅ 1839 + ²⁰/₁ 1844, 4 Ingeborg Christiane f. ¹³/₅ 1841, 5 Hans f. ²⁸/₅ 1843, 6 Emil Christian Elias f. ¹⁰/₇ 1846, 7 Frederik Lichtenberg f. ¹⁰/₁₂ 1848, 8 Carl Joseph f. ⁹/₁ 1855.

- IV. Hans Henrik Lichtenberg (Forst- og Jagtjunker — Jægermester) Højjægermester, Besidder af Bidstrup, født 27 Mai 1803, gift 8 Septbr. 1831 med Andrea Arenstorff, f. 29 Juli 1807 af Forældrene Oberstlieutenant Tycho A. til Dronningborg og Baronesse Sophie Dorothea Holck. 7 Børn, af hvilke 4 Sønner og 1 Datter døde som Smaa.²²
2. Sophie Marie Dorothea L., født 1 Oktbr. 1833 i Haslevgaard, gift 16 Oktbr. 1855 med Lieutenant Tycho Frederik Andreas Honnens. Børn: 1, Hans Henrik Honnens, f. 13 Septbr. 1857. 2, Johan Honnens, f. 21 August 1860.
 3. Tychine Andrea Frederikke L., f. 14 Mai 1835 i Haslevgaard, gift 14 Oktbr. 1857 med Rancelliraad, Kontorchef Frank Hvasf. Børn: 1, Anders Nicolaus Hvasf, f. 15 Decbr. 1858 i Kjøbenhavn. 2, Hans Gerhard Lichtenberg Hvasf, f. 28 Oktbr. 1860, † 24 Novbr. f. A. i Kjøbenhavn.

35. Familien Arenstorff.

Oberst Andreas Arenstorff til Bisborggaard, Søn af Etatsraad Frederik A. og Sønnesøn af den i Krigen 1675—1679 beljendte General Fred. Arenstorff til Dvergaard, var gift med Sophie Schiebell, Søster til den sachsiske Krigs- og Kabinetminister Adam Burchard Christoph v. Schiebell. Han havde 1 Søn og 1 Datter. Datteren blev gift med en Juel Rysensteen; Sønnen var

Kapitain i Marinen, Kammerherre Frederik Arenstorff til Bisborggaard, † 1829, gift med Hedevig Lassen. Han efterlod to Sønner og en Datter.

1. Andreas Arenstorff, Oberstlieutenant i preussisk Tjeneste, boede paa Dreßkau (Niederlausitz), der af Minister Schiebell var oprettet til et Fideikommiss for de fra ham og hans Broder Tycho nedstigende Linier. Han døde ugift i Septbr. 1843, omtrent 77 Aar gammel.

²² 1 Gerhard L. f. $\frac{7}{8}$ 1832 † 21 f. M., 4 Gerhard L. f. $\frac{1}{4}$ 1837 † $\frac{1}{2}$ 1838, 5 Hans Henrik f. $\frac{20}{2}$ 1839 † 25 f. M., 6 Adam Ferdinand Frederik f. $\frac{29}{4}$ 1840 † $\frac{1}{2}$ 1846, 7 Caroline Juliane Sophie Regitze f. $\frac{3}{2}$ 1843 † 13 f. M.

2. Tycho Arenstorff, Oberst i dansk Tjeneste, tidligere Eier af Trudsholm, senere af Dronningborg, født 17 Mai 1770, død 1 Febr. 1844, gift 1792 med Sophie Dorothea Baronesse Hold fra Holstenhøh, født 1768, død 12 August 1808. 8 Børn:
 - a. Hebevig Margrethe A., † ugift paa Trebkau.
 - b. Adam Frederik Schiebell Arenstorff, født 3 Oktbr. 1796, gift 1827 med Ulrike Ferdinandine Hubert, født 16 Novbr. 1807. Han er fortiden Besidder af Fideikommissherfskabet Trebkau. Ingen Børn.
 - c. Juliane Marie A., født 2 Januar 1798, † 1859; gift 2 Oktbr. 1829 med Oberst John Johnsen Hommens. 5 Børn, af hvilke Tycho Frederik Andreas er gift med Sophie Marie Dorothea Lichtenberg.
 - d. Sophie Tyghine Dorothea A., født 10 Septbr. 1799, gift 1825 med Kammerjunker, Major Hans Nicolai Sommer Fønss, der døde 1850. Een Datter, Nicoline Sophie F., gift med Kapitain H. H. Vermin (Asumgaard).
 - e. Rife Sophie A., født 8 Januar 1801. Ugift. Kjøbenhavn.
 - f. Frederik A., † Barn paa Dronningborg.
 - g. Frederikke A., født 24 Mai 1806. Ugift. Bidstrup.
 - h. Andrea A., født 29 Juli 1807, gift med Hofjægermester H. H. Lichtenberg. Børn, see under H. H. L.
3. Marie Sophie Arenstorff, gift med Kapitain Gert Lichtenberg til Bidstrup, see under G. L.

Broder til Oberst Andreas Arenstorff, altsaa Sønesøn af General Fred. A., var Konferentsraad Frederik Arenstorff til Dvergaard, gift Rangau, hvis Descendent i tredje Led (første Led Etatsraad Fred. Chr. A., gift Benzou, andet Led Kammerherre Fred. A., gift Vermin) Johannes Arenstorff, gift Vermin, er nuværende Besidder af Dvergaard.

36. Familien Kirstein.

Ernst Philip Kirstein, Deputeret i Generaltoldkammeret, kom ind i Landet fra Tydskland. Havde 3 Sønner og 2 Døttre:

1. Emilie Wilhelmine Kirstein, gift med Etatsraad Wiese, Appella-tionsraad, bosat i Kiel, begge døde uden Børn.

2. Carl Ludvig Kirstein, Konferentsraad, Generaldecifor, 2 Døttre.
3. Caroline Kirstein, død ugift i Kjøbenhavn.
4. Ernst Andreas Kirstein (see nedenfor).
5. Harald Edouard Kirstein, Kjobmand og dansk Konsul i Bordeaux, † 1861, 2 Sønner og 3 Døttre.

4. Ernst Andreas Kirstein, Kammerraad, Inspektør paa Grevskabet Lindenborg, f. 5 April 1798, † 3 Juli 1852. Gift 8 Oktbr. 1823 med Cathrine Magdalene Krenckel, f. 18 Septbr. 1799. 10 Børn²³:

- a. Ernst Henrik Carl Kirstein, f. 6 Decbr. 1824, † 31 Decbr. 1845.
- b. Theodor Emil Kirstein, f. 19 Febr. 1826, † 31 Mai 1840.
- c. Henriette Charlotte Caroline Kirstein, f. 29 Septbr. 1827, gift 19 Mai 1858 med M. A. N. Svassf.
- d. Helene Marie Augusta Kirstein, f. 28 April 1829, † 13 Januar 1852, gift 8 Oktbr. 1848 med Sophus Carl Viggo Hansen, Kapellan i Litzjeb, nu Sognepræst til Veien og Løborg.
- e. Carl Kirstein, f. 12 Febr. 1831, † som spædt Barn.
- f. Carl Philip Kirstein, f. 8 Febr. 1832, Forvalter paa Aagaard i Venshyøjel.
- g. Philip Edouard Kirstein, f. 19 Decbr. 1833, Student, Polytekniker.
- h. Fanny Kirstein, f. 3 August 1835, var forlovet med E. H. E. Svassf.
- i. Cathrine (Trine) Magdalene Kirstein, f. 5 Novbr. 1837.
- k. Emilie Wilhelmine Kirstein, f. 27 Martz 1840.

²³ findes paa Stamtaavlen over Familien Jørgensen & Schjødt af Kapitain Pengnick, Kjøbenhavn 1856, Pag 4; men ikke allees nøiagtigt.

H.

37. Af Skibsted Kirkebog.

Franciscus Tertius Hvasf, født paa Randrup den 20 August 1842 og døbt i Kirken den 3 Oktbr. f. A. Fadderne: Stiftsprovst Hald og Pastor Bruun fra Aalborg, Justitsraad Hvasf og Hustru af Nørsgaard og Jomfru Wandel af Randrup.

Charles Nicolai Hvasf, født den 1 September 1844 og døbt i Kirken den 25 Juli næste Aar. Fadderne: Pastor Nielsen fra Sønderkongerslev, Proprietær Ichor Straten og Hustru til Refsnæs, Student Frank Hvasf og Jomfru Fich paa Nørgaard.

Ella Cecilie Hvasf, født den 11 Februar 1846 og døbt i Kirken den 1 Juli f. A. Fadderne: Justitsraad Hvasf til Nørgaard, Frøken Louise Wandel paa Randrup, Pastor Langhorn i Bølum, Pastor Olsen i Gudum og Forpagter Færch til Lindenborg.

Polly Dorothea Hvasf, født den 3 September 1853 og døbt i Kirken den 22 Juli næste Aar. Fadderne: Frøken Louise Wandel paa Randrup, Frøken Amalie Wigelsen fra Refsnæs, Hr. Justitsraad Hvasf til Nørgaard, Hr. Landmaaler A. Hvasf ibidem, Hr. Huslærer Bøggild paa Randrup.

38. Familien Wandel.

Regimentskirurg Carl Andreas Wandel, hvis Fader var Kjøbmand i Kjøbenhavn, er født 24 Decbr. 1766 og døde 11 Mai 1820. Han var tre Gange gift:

1. 1793 med Louise Bourgeois. 3 Børn:
 - a. Johanne Christiane, født 24 Septbr. 1793, død ugift 182 ?.
 - b. Carl Andreas, født 24 Novbr. 1794, død 14 Decbr. f. A.
 - c. Erlandsine Frederikke, født 13 Febr. 1796, gift 6 Mai 1820 med Grosjerer, senere Bogholder paa Kongens Brngghus, Niels Kirkefery. Hun døde 18 Febr. 1855. 7 Børn¹.

¹ Findes fuldstændigt paa Lengvids „Stamtavle over Legatsfamilierne Brock og Bredal“, Kjøbenhavn 1855, 3die Udgave Pag. 12.

2. 27 Novbr. 1799 med Amalie Romer, død 20 Juli 1801. 1 Søn:
Grosserer Carl Frederik Theodor Wandel, født 9 Oktbr. 1800,
gift 27 Marts 1842 med Anna Thorsen, født 5 Febr. 1819.
5 Børn:
Carl Frederik, f. 15 August 1843. Oskar Andreas, f. 19
April 1845. Anna Erlandsine, f. 31 August 1849. Cinar
Theodor, f. 13 Febr. 1853, † 25 Februar 1856. Cinar Theodor,
f. 23 Febr. 1857.
3. 22 Mai 1806 med Ellen Kirketerp, født 3 Januar 1783, død
16 Decbr. 1837. 7 Børn:²
- Elisabeth Caroline Rasmine W., født 23 Juni 1807, gift
1830 med Justitsraad, Herredsfoged Johan Anton Lyng. Han
døde 10 Novbr. 1849. Hun boer i Kjøbenhavn. 6 Børn.
 - Thora Odelia W., f. 5 Oktbr. 1808, ugift, i Kjøbenhavn.
 - Louise Amalie W., f. 2 Novbr. 1810, ugift, i Kjøbenhavn.
 - Caroline W., f. 31 Marts 1812, ugift, i Kjøbenhavn.
 - Rasmine W., f. 21 Decbr. 1813, gift 8 Mai 1832 med
Christian Albrecht Bluhme, senere Generaltolddirektor, Uden-
rigsminister m. m. 5 Børn.
 - Grosserer Rasmus Julius W., f. 13 Novbr. 1815. Gift
8 Septbr. 1859 med Anna Charlotte Margrethe Bøggild, f.
26 Oktbr. 1840. 1 Barn: Thyra Albertine Charlotte, f. 8
Oktbr. 1860.
 - Eline Margrethe W., f. 18 Oktbr. 1817, gift 3 Oktbr. 1840
med Legationssekretær M. P. Hvasf til Randrup. 4 Børn.

² Findes med Descendenter paa ten nævnte Stamtafle af Lengnick,
Pag. 10—11.

Personalregister.

H v a s.

Navnene ere ordnede efter de enkelte Personers indbyrdes Forbindelse.

- Jens, Kapiteisfriber, 71.
 Anders, Sognepr. til Serup og Lemming,
 1, 71, 77, 78, 79.
 Magdalene Cathrine, fra Serup, 79.
 Erik Christian Grave, Sognepr. til Sønd-
 berg og Ddby, 1-2, 18, 30,
 32, 70, 71, 72, 77, 78, 79,
 106.
 Christen Hæe, Justitsraad, Theater-
 inspektør, 2, 6-11, 21, 70,
 71, 72, 78, 81-96.
 Christian, 6, 10-17, 70, 71, 86-89, 93-96.
 Anna Elisabeth (Hopp), 2, 18-19, 23,
 31, 78, 91, 96-97.
 Karen (Borup—Bloug), 2, 19-21, 69,
 79, 90.
 Anders, Provst, Sognepr. til Sneksted,
 senere til Nørø og Løed, 1,
 4, 5, 18, 22-26, 69, 70, 71,
 72, 79, 84, 91, 97, 98-105,
 113.
 Erik Christian Grave, Degn i Nørø, 26,
 70, 103, 104.
 Anders, 26.
 Anders, 27.
 Thomas Hopp, 27, 70, 104.
 Christen Dige, 27, 70.
 Hans Descendentø, 27-29.
 Hjertrud Hebevig, 28.
 Ane Sophie, 28.
 Sophie Cathrine, 28.
 Kirsten Marie, 28.
 Karen, 29.
 Maren Grøtum, 29.
 Ane Marie, 29.
 Mette Cathrine, 104.
 Ane Marie, 104.
 Wilhelm Schmidt, 104.
 Bent Johan, Lærer i Rjødshavn, 29, 70,
 71, 104.
 Ida Sabine (Bredahl), 30.
 Adolf Friø, Bogtrykker, Gartner, i
 Stuttgart, 30, 70, 71.
 Ida, 30.
 Augusta, 30.
 Agnes, 30.
- Christen Hæe, 105.
 Niels Lars, 105.
 Benthe Kirstine 105.
 Franz, Proprietær, Randrup, 1, 2,
 32-39, 70, 71, 72, 79, 82,
 85, 90, 106-113, 117.
 Erik Christian Andreas, Proprietær, Høste-
 mark, 31, 36, 42, 46-48,
 49, 51, 70, 111, 112, 119,
 120, 122.
 Franz, 46-49, 56, 70.
 Maren Laurence (Kjosenbeck), 36, 49-50,
 119.
 Anna Marie, 36, 38, 109.
 Anders Nicolai, Justitsraad, Herredsfoged,
 Nørgaard, 36, 47, 51-51,
 56, 70, 110, 112, 121, 123,
 135.
 Franz, Rancelliraad, Kontorchef, 55,
 56-58, 122, 132, 135.
 Anders Nicolaus, 58, 132.
 Hans Gerhard Lichtenberg, 58, 132.
 Marcus Andreas Nicolai, Landinspek-
 tør, Skibsted, 55, 54-59,
 122, 134, 135.
 Ernst Nicolai, 59.
 Ernst Henrik Carl, 55, 59-60, 122, 134.
 Michael Lange, 55, 60, 122.
 Marcus Pauli, Højjagermester, Randrup,
 36, 37, 42, 47, 51, 60-67,
 70, 110, 112, 122, 136.
 Franciscus Tertius, 67, 135.
 Charles Nicolai, 67, 135.
 Ella Cecilie, 67, 135.
 Polly Dorothea, 67, 135.
 Hebevig Sabine (Stofson), 2, 19,
 30-32, 79, 91.
 Thomas, Sognepr. til Bisked og Bind-
 blæs, 1, 18, 35, 67-69, 70,
 71, 72, 79, 91.
 Erik Christian Severin, 69, 70.
 Ane Cathr. Sabine Amalie (Winge), 69.

Jens, Kommerce- eller Kammersekretær, 8.

De Personer af Navnene Hæe (A 3), Hopp (C 13, 14), Færch (E 26), Schmidt (F 33), Richtenberg (G 34), Arenstorff (G 35), Kirstein (G 36) og Wandel (H 38), som findes paa de her nævnte Bilagsnummere, ere ikke specielt anførte paa Personalregistret. Paa dette findes heller ikke de Navne, der henhøre til Nr. 2, 3 og 4 af Anders Svass's Descendents, see B. 27—29.

Mars, Mad. Ane Marie, 104.
 — Niels, Rmbd., 23, 104.
Abrahams, N. E. L., Prof., Not. pub., 15, 81, 93, 94.
Amidsbøll, Mad., Nørshaagb., 105.
Amis, Notar i Pæskj, 17.
Ancher, Bernt, Kbre., Ksb., 6, 7, 8.
 — Christian, Istd., 6.
 — Jesø, 7.
 — Jøer, 7.
 — Peder, Statsmstr., 6, 7.
Andsjær, Insp. p. Lindenb., 119.
 — Maren Kirstine, 117.
Arenfeldt, Baron Kragh Suel Bind, 43.
Arenstorff, Andrea, 132.
 — Familien, 132.
 — Frederik, Kbre., 131.
 — Marie Sophie, 130.
 — Tycho, (Major) Oberstl., 42, 132.
Arff, Peter, Rektor i Viborg, 33, 108.
Asch, Elise Johansdatter, 3.
Aschanius, Dnsf., fra Bobdum, 79.
 — Sars, — — 78.
 — Wibekke, — — 78.
Barfob, Christian, 68.
 — Ida Amalie, 67, 68.
Bartholin, D. J., Prof. i Theol., 77.
 — Prof., 92.
Basjesen, Niels, Istd., By og Hsgb., 39, 42, 43, 45, 47, 52, 110, 114, 117.
 — Mad. (M. E. Færch), 110, 119.
 — Severine, 117.
 — Marie Cecilie, 117.
Bay, Sr Niels, 20.
Beensfeldt, F. L. C. v., 130.
Benzon, Elisabeth, 111.
 — Severin, 111.
Bering, Ped., Præst, 108.
Bernstorff, A. W. Mstr., 13, 89.
Bjelle, C. F., Hofmarskal, 8.
Bjering, Sidsel Marie, 26.
Bjerre, Birgitte Sophie, 118.
Bjerum, Snipektor, 69.
Billefchou, A. J., cand. theol., 51.
Birch, Istd., Landinsp., 58.
Björn, Fru. til Suderupholm, 43.
Blichfeldt, Joh. Kirstine, 68.

Blichfeldt, J. D., Istd., By og Hsgb., 69.
Bluhme, C. A., Stiftamt., Mstr., 64, 136.
Borgo, Louise dal, 54.
 — Elise dal, 54, 124.
Borup, Birkebonner, 119.
 — hans Hustru, f. Thygesen, 119.
 — EU Marie, 20, 21.
 — Hans, 20.
 — Lars, 20.
 — Mad. (Karen Svass), 105.
 — Maren, 21.
 — Peder, 19, 20, 21.
 — Poul Johan Frederik, 20.
Bourgeois, Louise, 135.
Braae, Sr, fra Koesholm, 104.
Brahes, Tycho, samf. Værter, 6, 9-10, 89, 91-92.
Branth, A., Overkrigsomf., 48, 121.
Brajsch, Præst i Hillerslev, 26, 46, 112.
 — hans Hustru, 113.
Bredahl, N., Krigsraab, 30.
Bregenhofm, Probst, 69.
Breinholdt, Rbmd., 80.
Breuil, le Marquis de, 86.
Brinck-Seidelin, L. C., Etatsrd., 53.
Briz, Skolebestyrer, 60.
Brock, G., Høiesteretsadvokat, 57.
Broder Abel, 125.
Brodfon, Dr. Broder, Biskop, 2, 32, 78, 98, 100, 103.
 — Hans Adolf, Præst, 19, 30-32.
 — Stamtafle, 32.
Bruun, Elisabeth, gift Færch, 116.
 — Carl, Præst i Aalborg, 135.
Bronnum, Fuldm., 122.
Bronsdorff, Ane Kirstine, 111.
Bull, Hr., paa Frup, 105.
Busch, Kørsten, 126.
Bust, Mette Marie, 119.
Bilow, Johan, Marskal, 10, 11, 81.
 — Major, 50.
Bøggild, Anna C. M., 136.
 — Peter, Huslærer, 135.
Charles, Hysiker og Mathem., 87.
Christensen, C., Overkrigsomf., 52, 53.
 — Claudiane Marie, 110.
 — Istd., Amtsforb., 110.
 — Fr., 119.
 — Hans, Rbmd., 126.

Christian, Arveprinds, 52, 53.
 Christoffersdatter, Kirstine, 54, 124.
 Clausen, theol. Prof., 61.
 — E. L., Lic. theol., 63.
 Clementin, Mr Jens, 80.
 Cramer, Fr., 85.
 Crone, Julius, Propr., 131.
 — hans Børn, 131.
 Cury, N. B., Kapellan, 100.
 — Benedictus, Provst, 100, 101.

Deben, A. K., gift Færch, 110, 118.
 — Claudiane Marie, 110.
 — Emmefe, Licent., 111.
 — Hans Georg, Major, 111.
 — Severin, 111.
 — Sev. Brunsdorff, 110, 111, 118.
 Delong, Baron, Konsul, 17.
 Dige (Hvaas), Familien, 27.
 Due, Sev. Dorothea, 111.
 — Kirst. Marie, 117.
 Dypsel, A. C., Etd., Amtmand, 24.
 — A. C., Etd., Borgermester, 24.
 — Christoffer, 24.
 — Henrik, 24.
 — Martin, 24.
 — Sophie Cathrine, 22, 24.
 — Stamtavle, 24.

Engelstoft, Lars Struch, Præst, 34, 35.
 — Lauritz, Kfd., Prof., 35, 90.
 Erich, Dr. J. S., „Nachtrag zum gelehrten
 Frankreich“, 12.
 Estrup, Fr. Christen, 119.

Faith, F. G., Ritmskr., 21.
 — F. G., Licent., 21.
 — Laura Jacobine, 21.

Fangel, Præst, 55.
 Fich, Alfred, 124.
 — Altilde, 135.
 — Niels Ernst, 124.
 — J. Carl G., 124.
 Fischer, C., Allinggaard, 79.
 Fleury, Augé de, Maire, 95, 96.
 Folsach, Pet. Chr., 123.
 Frederik den Sjette, 124.
 Frederik, Prinds, (Fr. 7), 62, 63, 66.
 Friedenreich, Mette Dorothea, 130.
 Friederichsen, M. Fld., Birked., 117.
 Frimodt, F., 127.
 Frig, Niels, Præst, 118.
 Froelund, Hest. magnif., 77.
 Frydensberg, Mouritz, 127.

Færch, Anders Nielsen, 39, 51.
 — Carsten, 48.
 — Ellen Cecilie, 32, 36, 39-41.
 — Maren Cathrine, 39.
 — Marie Kirstine, 109, 110.
 — Mad. (f. Hederb), 110.
 — Niels Andersen, 38, 39, 110, 113,
 119.
 — Sigvart Alteveldt, 110, 122.
 — Stamtavle, 116.
 — Thyge Thygesen, 135.
 Fønss, F. N. S., Rjtr., Major, 133.
 — Nicoline Sophie, 133.

Gersdorff, C. C., Oberst, 129.
 — Gerhardine Joachimina, 129.
 Giesfings Jubelkerere, 3, 24, 32, 80, 97.
 Gjel, Joh. Kirstine, 68.
 Gjording, Jordenmoder, 109, 110.
 Gierups, Askesl., Ejsterleverske, 34, 109.
 Glud, Andreas, Major, 43.
 — Hans Juel, 119.
 — Hans Jacob, Kapellan, 122.
 Graah, J. A., Amtmand, 52.
 Grave, Christian, Præst, 1.
 — Erik, Bistop, 1.
 Gundersen, Mariane, 50.
 Grøide, Legationspræst, 93.

Guld, P. L., Dr. theol., Provst, 57, 59,
 135.
 Gulse, Mad., 104.
 Hammer, Peder, Præst, 4.
 Hansen (Lichtenberg), Gert, 126-127.
 — Jomfru, 119.
 — Niels, Præst, 3.
 — S. C. Viggo, Præst, 134.
 Harboe, Cecilie, 129.
 Hær, Agnete, 79.
 — Anna Mariche, 1-5, 33.
 — Christen, Præst, 2.
 — Christen, Professor, 5, 106.
 — Elisabeth, 78, 79.
 — Niels, Cantor, 20.
 — Stamtavle, 80.
 — Thomas Christensen, Præst, 2, 106.
 Hegelund, Pastor Sindings Husfru, 21.
 Heidentorff, Steffen, Officer, 37.
 Helvetius, Mad., 87.
 Henriques, A., 92.
 Herny, Tior af Dianetagh, 16, 17.
 Hjortholm, Karen, 45.
 Hoff, Marie, 46.
 — Nicoline Hedevig, 46.
 — Sigvard, Præst, 46.

- Hofgaard, Bobil, 127, 128, 129.
 — Stefan Raemusén, 128.
 Hoid, Soph. Dorib., Baronesse, 132, 133.
 Holm, Jfr., af Zealand, 105.
 Holst, Albert Chr., Lærer, 107.
 — Henriette Margrethe, 34, 109.
 — J. M., født Duc, 119.
 — Lorenz, Apothekerdreng, 113.
 — Maren Grotum, 24.
 Honnens, Hans Henrik, 132.
 — Johan, 132.
 — John Johnsen, Oberst, 133.
 — Sophie, 58.
 — Lycho Fred. And., Lieut., 132, 133.
 Hopp, Andreas Munckhardt, Præst, 18-19, 23, 35, 63, 96-97.
 — Erik Chr. Grave, 18.
 — Gjertrud Hebevig, 18, 22-24, 105.
 — Mette Marie Mich., 118.
 — Stamtable, 97.
 — Thomas Christian, 18.
 — Thomas, Rector, Mag., 19, 22.
 — hans Børn, 97.
 Fortulan, Eøren, Præst, 4.
 Føkert, Ulrikke Ferdinambine, 133.
 Fumhle, Mag., 104.
 Fuedal, Niels Chr., 122.
 Fuisfeld, Birkete Nielsbatter, 80.
 Fuisfeld, Mad. Jde, 78.
 Føyer, Andreas, Generalaud., til Trup, 22, 103.
 — Chr., Præst til Eskum, 22, 103.
 — Mad., fra Eskum, 104.
 — Fr., fra Roesholm, 104, 105.
 — Jomfru, fra Roesholm, 104.
 — Laurib, Hsgd., fra Bisby, 104, 105.
 — Mad., fra Bisby, 105.
 Føyrbo, Bobil, 128.
 — Jørgen Hansen, 128.
 Jacobsen, P., Eier af Dalsgaard, 45.
 — Jørgen, fra Huisfeld, 79.
 Janzen, Raemusén, Biskop, 25.
 Jeantby, 124.
 Jellstrup, Henriette Marie, 47.
 — Mad., fra Jegindse, 79.
 — Lars Johan. Konfessorialrd., 122.
 Jensbatter, Maren, 116.
 Jentoft, Provstinde, 79.
 Jermiin, P. S., Kapt., 133.
 Jeppesen, Fr., Akmd., 117.
 Jøksen, Jfr., fra Roesholm, 104.
 Johnsen, James Finley Wair, 63.
 Jrminger, Karen Rosenkrantz, 130.
 — Carl Gottlieb, Gen.lieut., 130.
 Juul, Baron, til Lundsø, 53.
 — Ottilie Elisabeth, Baronesse, 116.
 — Baron, til Refsnæs, 119.
 (Juul urigtigt).
 Juulson, Hospitalsforstander, 130.
 — Magdalene Catrine, 130.
 Jversen, Laurib, Lærer, 107.
 Jørgensen & Schibte, Stamtable, 134.
 Raas, Jens Sørensen, 123.
 Rall, J. C., Professor, 7.
 Ralste Manuskriptsamling, 1, 4, 97.
 Rirketerp, Ditlew, 20.
 — Ellen, 64, 135.
 — Niels, Grosfæter, 135.
 Rirkstein, Carl, 59.
 — E. A., Kammerraad, 122.
 — Familien, 133-134.
 — Fanny, 59.
 — Fru, 59, 122.
 — Henr. Charl. Caroline, 58.
 Rjarulff, fra Nørbaagb, 104.
 — Mad., fra Nørbaagb, 105.
 Rneil, Annedte, 79.
 — Joh. Phil., Major, 79.
 — Marie Benedicte, 79.
 Rrakke Caristus, Udenrigsminister, 64.
 Rrenschel, Cathr. Magdalene, 134.
 Rruuse, Fr., 104.
 — Md., fra Esjoldborg, 104.
 Rrynde, Cathr. Margr., 31.
 — E. R., Stiftsprovst, 31.
 Rakké, adjoint, 95, 96.
 Rauge, Michael, Overpræst, 60.
 Ranghorn, Ludv. Otto, Præst, 135.
 Rarcher, Pøge, 17.
 — G. F. Md. Epicier, 17, 95, 96.
 Rarsen, Abelone, Jfr., 69.
 Rasen, Ane Mette, 67, 68.
 — Hebevig, 131, 132.
 — M. G. B., Entemad., 120.
 — Eøren, 68.
 Laurent, H. A., Præst, 20.
 Laurigh el. Larsen, Maren, 39, 116.
 Leberiboug, Andreas, Huslærer, 51, 112.
 Lengnick's Stamtavler, 3, 48, 80, 97, 134, 136.
 Lewerthausen, Caroline Fr. P., 69.
 Lichtenberg, Gert, Kapt., 133.
 — H. S., Højagst., 133.
 — Stamtable, 125-132.
 — Luchine A. S., 58.
 Lichtenhjelm, Jochum R., 129.
 Liede, Carl, Spieheretsadvokat, 57.

Pillelund, Rancelliraab, 105.
 Pillestjold, Anton Chr., Oberst, 131.
 — D. Eleonora Isab., 131.
 Pimkilde, Soph. Elisabeth, 124.
 Pinde, Christen, 129.
 Pineville, Komtesse, 87.
 Porenken, Joh. P., 126.
 — Peter Hjort, 66.
 — Kathie Math., 42, 43.
 Puvvig b. 16, 11.
 Pund, Cecilie Marie, 38, 116.
 — Christian Hjortholm, 42, 44, 45.
 — Jesper, „Det jpbste Clerecie“, 68.
 — Laur. Ev., Mag., 46, 51.
 — Lieutenant, 105.
 — Marie Francieca, see Thygesen.
 — Niels Baese, Præst, 38, 45, 61, 119.
 — Thygine C. E. N. G. M., 45.
 Punsø, Ktmd., 69.
 Pynghve, Frantz Hvas, Kontorchef, 37.
 — Præst, 37.
 Pynge, Joh. Ant., Sids., Hfgd., 136.

Malboft, C. garde portier, 17, 95, 96.
 Mangor, Kirst., Marie, 24.
 Marcusen, Sids., 35, 36, 60, 68, 69.
 — Fru, 69.
 Maritoe, Carl, Translatør, 63.
 Martin, Mad., 16, 17.
 Melbahl, Johannes, 123.
 Mengdorff, Oberinsp., 122.
 Moe, Bernt, norst Lidsstrif, 7.
 Molbrup, Fru, 79.
 — Jens, Major, 79.
 — Johan, Ritmester, 78.
 — Peder, Kbre., 79.
 Mollerup, Nielsine Heur., 117.
 Moltke, Constance Fred., 110.
 Mourier, Poul Ferd., Kapt., 120.
 Mumme, Christoffer, Bistop, 2, 78.
 Munchardt, Mette, 19, 97.
 Müller, Pet Graëm, Prof., 69.
 Mvlius, W. W. Eigtmund, Kjt., 45.
 Münster, Dor. Kirst., 116.
 Møller, Jens, Prof., 61.
 — Sids., 119.
 — Margr. Grotum, 48.
 — Marte Kirstine, 67, 69.

Neergaard, Ant. Joach., gift Færd, 117.
 — Johan, Kapt., 120.
 — Johan Michael, 47, 48, 52, 120.
 — hans Frue, 47.
 — Johanne Margr., 46-48.

Neergaard, Stamtafle, 48.
 Nicauder, Digter, 63.
 Nielsbatter. Karen, 41.
 Nielsen, Rogens, Præst, 135.
 Nissen, A., Forvalter, 119.
 — Hfgd., 111, 113.
 Nyerup, Prof., 46.
 Nyerups og Krafts Litteraturlæxikon, 8.
 Nyholm, J. C., til Baggesvogn, 66.
 — L. C. C., Katechet, 116.

Offen, Niels, Præst, 135.
 Overgaard, Mad., 80.
 Overstou, Lb., „den danske Skueplads“, 8, 9.

Paluban, P. R., Aalb. Etists Presbyterologi, 97.
 Paulli, J. S. B., Dr. theol. Provst, 58, 59.
 Pedersen, Lars (Dust Mølle), 20.
 Pernaux, Emilie, 30.
 — Højmaler, 30.
 Peterfen, Birkeb. p. Vindeb., 50.
 Pind, Christen, 21.
 Ploug, Karen (see Hvas).
 — Lars Jacob, 19-21, 90, 110.
 Pollou, de, 63.
 Poulsen, Anna Marie, 129.
 Præstin, M., le Duc de, 87.
 Prior, Præst til Hundstrup, 26.
 — A. P., Præst i Nors, 26, 27.

Querard, J. M., la France litt., 12.

Raphael, Jacob, 92.
 Rasmusen, Jomfru, 104.
 Reebh, Holger Chr., Kjt., 62.
 Reumert, Carl Alex., Forvalter, 54.
 Reventlow, Grev Conrad, 41.
 — — Joh. Ludv., 123.
 Rheyers, Cath. Elisabeth, 117.
 Rhobius, Anna Elisabeth, 1, 77.
 — Jørgen, Rector, 1, 77.
 Riese, Anton. Margr., 32.
 Ringering, Gesche, 125.
 — Heinrich, 125.
 Ring, Major, 104.
 — Propr., 18.
 Robenborg, Hans Joach., Generalmajor, 110, 119.
 — Majorinde, 110.
 Rogert, Jfr. Sille Malene, 80.
 — Mad., 79.
 — Mademoiselle, 79.

- Rogert, Mag. Vilhelm, 78, 79, 80.
 Rosenbeck, And. Nicolai, 50.
 — Aug. Fred. Christiane, 50.
 — Cecilie Sophie, 50, 59, 122.
 — Christiane, 54.
 — Ernestine Franc., 50.
 — Laurence, 47, 49-50, 54, 122.
 — Ludv. Chr., Insp., 43, 49-50, 51.
 — Ludv. Chr., 50.
 — Marie Lovise, 50.
 — Poul Anton, 50.
 — Tyge Chr. Alex., 50.
 Rosenkrantz, Anne Christ., 24.
 — Baron, 119.
 — Baronesse, B. S., 110.
 — — D. M. C., 110.
 — Baron Jøer Chr., 131.
 Rottbøll, Biskop, 35, 68.
 Ryberg, Chr., Jfrd., 36.
 Rømer, Amalie, 136.
 Carti, Entrepr. for Theatret, 8.
 Saks, Fru, sødt Trefchow, 61.
 Schaffaligty, Carl, Baron, 54.
 Schandorff, H. S., Præst, 3, 4.
 — Jomfru, 104.
 Schiebell, A. B. C., Minister, 132.
 — Sophie, 132.
 Schiellerup, Ludv. C. B., 124.
 — B., Fuldm., 124.
 Schimmelmann, Grev Carl, 59, 122.
 — — C. H., 50, 51, 54, 59, 61, 62, 64, 120.
 — Grevinde Charlotte, 54.
 Schmidt, Chr. Aug., Skolelærer, 54.
 — — Stamtavle, 123.
 — Conrachine, 55, 122, 124.
 — Kirsiine Doroth., 51, 54-56.
 — Mad. (Kirsiine Christoff.), 122.
 — Mad. (Anne M. See), 103.
 — Mad., fra Island, 104.
 — Vilhelm, Mag. Præst til Hørring og Stagstrup, 3.
 — Vilsum el. Vilh., Præst til Sneksted, 1, 2, 3-5, 20, 22, 23, 33, 72, 98, 99, 100, 105, 107.
 Schnell, Ulrich Chr., 79.
 Schou, Genr., af Borgaard, 123.
 — Peder Jensen, 133.
 Schubarl, Generalfrigskommisær, 112.
 Schult, Abel Kirsiine, 126.
 — Christen, 126.
 — Doktor, 69.
 Schumacher, Fr., 82.
 Sérène d'Acqueria, J. P. D., Generalfrigskommisær, 129.
 Simon, Christiane Jacobine, 6, 10-15, 16, 17, 92, 93, 95.
 Simonson, Mad., i Randers, 20.
 Sinding, Jomfru, 69.
 — Marie Soph., 21.
 — Poul Chr., Præst, 21.
 Skotte, Karen Knudsb., 2, 4, 80.
 Snell, Gaep. Birg. Naren, 131.
 Sommer, Jomfru, 103.
 — Lieutenant, 103, 104.
 Sparres, Sr., Kjøreste, 20.
 Spengler, J. C., 82, 91.
 — Kunstforvalter, 91.
 Spliid, Sr Jens, 20.
 Spredelsen, Lh. v, Romb., 56.
 Stemann, Louise, 131.
 Straten Thor, til Hefenæs, 135.
 Studsgaard, C. B., Biskop, 25, 100, 102, 103.
 Svandholm, H., Rind., 53.
 Svantker, Fr., af Nerhaa, 104, 105.
 — Mad., af Nerhaa Pstgd., 104.
 Sverdrup, Fru, sødt Trefchow, 61.
 Tauber, Eman, Rektor, 57.
 — Indbyggelsesfr., 18, 19, 32, 84, 97.
 Teitman, A., Stamtavle over Familien de Keergaard, 48.
 Tøpstrup, Fr., 84, 85.
 Tetens, Amtsprovst, 122.
 — hans Kone, sødt Rottbøll, 122.
 — Peder, Rektor, Mag., 127.
 Thøstrup, Frantz, Biskop, 2, 77, 78.
 — — Konrektor, 14, 84, 89, 91.
 — til Biffertsholm, 123.
 Thiellesen, Marie, 118.
 Thomasbatter, Aue, 97.
 Thomsen, Hansine Marie, 29.
 — Marie, 46.
 Thorsen, Anna, 136.
 Thorup, B. N., om Ribe Kathedrafl., 35.
 Thybo, Karen Sørensb., 117.
 Thygesen, Ellen Cecilie, 46.
 — Frantz, 40, 45-46, 119, 122.
 — Mad. (Ellen Cecilie fra Mandrup), 122.
 — Mads, 40, 119.
 — Mads, 41.
 — Marie, 46.
 — Marie Francisca, 40, 45, 119, 122.
 — Nicol. Hebev., see Hoff.

- Ehygesen, Ehyge, 28, 32, 40, 41-45, 47,
 48, 49, 50, 64, 69, 117,
 119, 120, 121, 122.
 Ehygeson, Emanuel, 129.
 — Bert Nicolai, 129.
 — Lars de, 129.
 — Niels Eman., Stiftamt., 130.
 Eode, Profesfor, 8.
 Eorp, Raam., fra Jegindø, 79, 80.
 — Rab., 79.
 E Tracy, M. le Marquis de, 87.
 Eregder, Rektor, 59.
 Erekund, P. Joh., Prof., 77.
 Ereschow, K. B., Høiesteretsadvokat, 61.
 — Michael, 61.

Ulrich, O. F., Præst, 96.
 Ulfse, Hebed. el Helvig, 4.
 — Krigsraad, 4, 100.

Wadum, J. J., til Hinsels, 80.
 Wagaard, Cathr., 123.
 — Enevold, 133.
 Valentiner, Etatsr., 67.
 Walther, Kommerceletr., 9.
 Wandborg, Hans, 104, 105?
 — Sr Jens, 104, 105?
 Wandel, Carl Andr., 64.
 — Etine Margr., 60, 64.
 — Familien, 135.
 — Louise, 135.

 Ware, Jens, 64.
 Weberking, Kancelliraad, 33, 34, 35, 103.
 Weghorst, Defanus, 77.
 Werlauff, E. E., hist. Eft. om det tgl.
 Bibl. 91.
 Westenholz, Fru, (født Aabel), 122.
 — Præst, 11, 12.
 — E. F., Major, Dy- og Hfgb.,
 52, 122.
 Victor Eman., Konge af Sardin., 57.
 Wiegelsen, Amalie, 135.
 Wiese, Etatsr., 133.
 Willemoes, Kstr., Hfgb., 69.
 — Peder, Premierlieut., 124.
 Winding, Anders, 78.
 — Amrb., 110.
 — Rab., fra Bestervig Præsteg., 78.
 — Rab., fra Hassing Præsteg., 104.
 Winge, Amalie, 35.
 — Jørgen, 69.
 — Niels, Præst, 69.
 — Stine, 69.
 — Vilhelmine, 69.
 With, Kstrb., Hfgb., 66.
 Wium, Eboarb, 41.
 Worms Pitteraturlexikon, 8.
 Wølbite, Andr., Bistop, 34, 109.

Ørsted, And. Sandø, 51, 66.
 Østergaard, Enkefru, 120.
 — Hr. (fra Sønderhøaa), 104.
 — P., Assefor, 120.